

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	celo leto	pol leta	četrt leta	na mesec
K 24—	12—	6—	2—	

v upravnistvu prejemani:	celo leto	pol leta	četrt leta	na mesec
K 22—	11—	5-50	2—	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izaja vsak dan zvečer izveniš modelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto	pol leta	četrt leta	na mesec
K 25—	13—	6-50	2-30	

za Nemčijo:

celo leto	pol leta	četrt leta	na mesec
K 30—	15—	7-50	2-30

za Ameriko in vse druge dežele:

celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Misli ob katoliškem shodu.

Jutri se ob velikem pompu prične prireditve, ki so ji po krivici nadelo ime »katoliškega« shoda, ki pa ni v resnici ničesar drugega, kakor bojvena revija in parada tiste stranke, ki ji načeljujeta dioskura dr. Iv. Šusteršič in dr. Janez Evangelist Krek.

Prireditvi, ki bi bila v resnici katoliški shod v besede pravem pomenu, to se pravi, ako bi se na tem zborovanju res razpravljalo zgolj o cerkvenih, verskih in navedenih vprašanjih, bi napredna javnost ne imela toliko vzroka nasprotovati, da, morda bi jo celo spremljala z gotovimi simpatijami, ker bi se nadejala, da bi tako zborovanje vsaj v toliko obrodilo dober sad, da bi napravilo že vendar enkrat konec naravnost podivjanim razmeram v naši deželi in sploh na Slovenskem.

Toda jutrišnji shod bo vse prej, kakor versko - cerkvena prireditev. Pridružila se bo svojim prednikom, ki so bili organizirani ne v to, da pogloboji versko in navedeno življenje, marveč zgolj v svrhu, da spravijo na noge klerikalizem in mu pokore vso javnost.

Kakor je bil smoter prvih slovenskih katoliških shodov političen, tako je tudi cilj tega samo »katoliškega« shoda demonstrativno političnega značaja.

Klerikalni stranki, ki je dete prvih slovenskih katoliških shodov, so se jela nevarno majati tla pod nogami; v stranki se pojavljajo znaki nezadovoljstva in razdora, pod pepelom tli žrjavica upora, a bližajo se deželnoizborske volitve.

Treba je torej razpoke in špranje, ki se pojavljajo vseh povsodi v klerikalni organizaciji, zamašiti in preplepiti, ljudskim masam, ki so se že opasno jele odvrčati od klerikalnih voditeljev, je treba viliti novo zaupanje v srce za stranko in njene pravke.

V to naj služi jutrišnji takozvani katoliški shod!

Torej zgolj sredstvo za okrepitve in ojačanje tiste stranke, katere politiki so povzročili bednemu slovenskemu narodu toliko zla in toliko škode, kakor še nihče izla dobe nesrečnih verskih bojev v 16. in 17. stoletju!

Ozrmo se za dvajset let nazaj! Narodno življenje je bilo v polnem

razcvetu, narodna zavednost se je širila, korak za korakom si je pridobil slovenski jezik veljavo v uradu in šoli, domači sinovi so zavzemali polagoma a gotovo vsa uradniška mesta na slovenskih tleh; povsodi bujno narodno življenje, povsodi krepek in zdrav razvoj in že se je zdelo, da ni daleč čas, ko bo v resnici Slovenec »na svoji zemlji svoj gospod.«

In v tistem času so se pričeli slovenski katoliški shodi in kot zakonito dete teh shodov je posegla v slovensko javno življenje dr. Šusteršičeva stranka. Leden veter je v tem trenutku zapihal preko slovenskih poljan ter mahoma zamoril s svojim strupeno - ledenim dihom bujno preje narodno življenje.

»Narodnost je poganstvo, narodnost nam nič ni mar,« to je bilo vodilno geslo Šusteršič - Krekove stranke.

Sadovi te nove baje »katoliške« in »krščanske« politike so se kmalu pokazali.

Na Koroškem so pomedli popolnoma slovenščino iz šol in uradov, Slovenec je tu brezpraven rob.

Klerikalna stranka je vse to mirno in ravnodušno gledala, a Podgorci, zvesti Šusteršičevu opredeli, je vzkliknil: Kaj, ako Slovenci končno izgube jezik, samo da ohranijo katoliško vero!

Slične kakor na Koroškem so tudi razmere na Štajerskem.

Slovenski jezik so izpodili iz uradov in dovoljujejo milostno raho slovenščine pred sodiščem samo tistim, ki niso večji niti ene besedice nemške.

Slovenske uradnike sistematično tirajo s Štajerskega in ne bo trajalo dolgo, ko bodo na Spodnjem Štajerskem lahko postavili spomenik z napisom: »Tu počiva zadnji slovenski uradnik na Štajerskem!«

Kaj je Šusteršičeva stranka proti temu ukrenila? — Nič!

Dr. Šusteršič, njegova stranka in njegovo glasilo »Slovenec« so imeli samo pomilovalen in prezirljiv zasmeh za tiste, ki so hoteli štajerskim bratom pomagati!

In na Kranjskem?

Pri nas se pričena doba najhujše germanizacije prav v času, ko so Šusteršič - Krekovi pristaši zavladali v deželi.

In temu se ni čuditi, saj je dr. Šusteršič rekel: »Raje nemškega li-

beralca, kakor pa zavednega Slovenca!« ter šel intervenirat k ministru dr. Hochenburgerju za nemškega nacionalnega Elsnerja proti zavednemu Slovincu dr. Kavčiču, dasi je le - ta klerikalnega mišljenja! Ali je vzpričo takšnega naziranja voditelja klerikalne stranke čudno, da so slovenščino skoraj popolnoma spodili iz državnih uradov, ali je presenetljivo, da so v kratkih letih bili postavljeni na čelo vseh višjih uradov tujci Nemci, ali se je čuditi, da so Nemci dobili v Ljubljani svojo popolno gimnazijo, ali je čudno, da je klerikalna stranka odprla na stečaj vrata Nemcem v mestni občinski svet ljubljanski?!

Ne, proti naraščajoči germanizaciji ni Šusteršičeva stranka zgenila niti z mazincem!

Tem bolj junaška pa je bila ta stranka proti Slovincem drugega političnega mišljenja!

Tem je napovedala boj na nož, borbo na življenje in smrt, boj do iztrebljenja.

In nastala je pod pretvezo katoličanstva in krščanstva tako ostudna in ogabna borba, kakršne svet še ni videl.

»Kdor ni naš, kdor se nam slepo ne pokori, naj crkne na gnoju kakor pes!« je rjöl Šusteršič, »Liberalce je treba vse pobiti,« mu je sekundiral njegov alter ego.

To ni bilo sicer ne katoliško, ne krščansko, ustvarilo pa je razmere, o katerih piše večerajšnji »Slovenec«: »... tega proststva in divjaštva, ki vlada med nami že 20 let, smo vsi pošteno ljudje siti do grla. S tem srmočimo svoje slovensko ime, slabimo svojo narodno moč, ki je tako brido-ko potrebujemo; in tisti, ki se nam smeje v pest, je naš narodni nasprotnik, ki komaj čaka na naš pogin... Slovenci, spoštujemo se medsebojno, četudi nismo ednih misli, da ne bomo v posmeh celemu svetu!...«

Ostre, a pravične so te besede, toda, kdo je povzročil te razorane, zastrupljene razmere?

Roko na srce, vi katoliški duhovniki, ki boste jutri na Kongresnem trgu posvečali narod slovenski Brezmadežni, in povejte nam, kdo je kriv vsega tega zla?

Ako ste pošteni in možje, boste odgovorili: Vsega zla je kriva Šusteršičeva stranka, ki ni ne katoliška, še manj pa krščanska!

Božji mlini!

Kmalu po sklepu deželnega zboru v septembru 1909, sva z g. dež. glavarjem pl. Šukljatom razmotrivala projekt Zbilje. Opozoril sem ga, da tvori moj projekt Zbilje tudi Dolinarjev mlin v Smledniku, katerega pa nimam v opciji in zahteva zanj 50.000 K. To sem tudi dež. odboru v svoji vlogi z dne 7. oktobra 1909 pismeno naznanil. S tem mlinom bi se pridobilo še štiri metre strme več t. j. do 1600 konjskih sil s primeroma majhnimi stroški.

Takrat mi g. dež. glavar ni nič pozitivnega odgovoril. Kmalu na to, ko sem zopet prišel k njemu, mi je pa naročil, ko je vso zadevo preudaril, naj grem k Dolinarju in skušam ta mlin od njega dobiti za 40.000 K. Bilo je meseca decembra 1909, ko sem se podal k Dolinarju v družbi z g. Rajkom Marenčičem iz Kranja, ki je bil obenem tudi za pričo. Dolinar je zahteval za svoj mlin 50.000 K in ni hotel nič odjenjati. Trdil je, da mu je toliko ponudil zanj zastopnik žel. ministrstva in da ga tudi družba Leykam kupuje. Takoj drugi dan sem to poročal g. dež. glavarju in ga obenem opozoril, da preti nevarnost, da kupi ta mlin družba Leykam, ako bi dež. odbor z nakupom odlašal. Opozoril sem jih potem še dvakrat na to, ker se mi je škoda zdelo zamuditi tako lepo priložnost.

Ne vem iz kakšnih nagibov so z nakupom toliko časa odlašali; da jih je prehitela družba Leykam in 11. marca 1910 sklenila opcijo z Dolinarjem za dotični mlin.

Med tem je po zahtevu dež. odbora trdila Redlich & Berger na Dunaju še vedno izpraševala moje projekte, akoravno so bili moji projekti izprašani že predno sem se pogodil z deželo, za železniško ministrstvo od prvih inženirjev v Avstriji. Takrat pa od trdke A. E. G. Union, ko jih je kupila dežela od mene, še poprej pa od drugih prvih trdk, ki so se vse samo pohvalno o njih izrekle. Vedel sem tudi sam, ker mi je bila dobro znana vsa Sava, da ni boljših stopenj za zgradbo električnih central na njej, kakor so ravno te stopnje, za katere imam koncepcije.

Čudno se mi je zdelo to očividno zavlačevanje, ko je bilo že vendar

na času, da bi se začele električne centrale graditi.

Opcijska doba za moje mlino, ki tvorijo projekt »Zbilje«, je bila še do 1. julija 1910. Meseca maja 1910, sem na to opozoril g. dr. Lampeta in na to, da ima na podlagi moje vloge dežela te mlino izplačati; ker vsota v kupni ceni 1.600.000 ni bila zapopadana. Zapopadana je pa v tej ceni odškodnina za mene, ker sem odstopil deželi svoj projekt Zbilje, kar je v moji vlogi na dež. odbor z dne 7. oktobra 1909 natanko označeno.

13. junija 1910, sem dobil od dr. Lampeta brzojav, naj pridem drugo jutro v Medvode. Ko sem drugo jutro prišel v določeni uri v Medvode, prišla sta z vlakom iz Ljubljane gg. dr. Lampe in dr. Pogačnik in šli smo skupaj k mlinarjem, s katerimi sem imel opcijske pogodbe; in sicer najprvo k Joži Rozmanu in Jurju Rozmanu v Dragočah. Predno smo kupčijo sklenili, sem jaz vsakemu posebej rekel, da sem se jaz z deželo Kranjsko že pogodil in da sem prišel sedaj z zastopnikom dežele, da ista te mlino prevzame. Pri sklepu kupčije sem segel najprvo jaz v roke prodajalcem, potem šele dr. Lampe. Isto se je vršilo pri Poloni Narobe v Trbojah. Čez pet dni, 18. junija 1910, se pripelje pred moje stanovanje v Kranju avtomobil. Zglasilo se v moji pisarni: Dr. Lampe, dr. Pegan in dr. Pogačnik. Prišli so po mene, da smo šli še k mlinarjem na desni strani Save, s katerimi sem imel pogodbe, to pa zato, ker se dotični mlinarji brez mojega sporazuma niso hoteli pogajati z njimi. Peljali smo se skupaj tja in ravnatoko, kakor pri prejšnjih mlinarjih, se je izvršila kupčija pri Janezu Drahsarju v Mavčičah in Jerneju Kepjenu na Podreči.

Ko so bili mlino prevzeti, sem bil prepričan, da bo dežela sedaj tudi meni izplačala vsoto, za katero sem bil z njo pogodil; to tembolj, ker je moj projekt Zbilje že prevzela.

Takrat sem bil jaz v večnih denarnih stiskah. »Glavna« je tirjala od mene naj ji plačam svoj dolg, jaz pa bi bil rad plačal, pa nisem mogel. Dež. odbor je za vse to dobro vedel. Vedel je tudi to, česar jaz nisem vedel, namreč: da je »Glavna« vsled lastnih spekulacij v slabem finančnem položaju in da če ji še jaz ne plačam svojega dolga, je polom pri njej neizogiben. Vedeli so, koliko

LISTEK.

Značajni volilec.

Luigi Calco.

Zopet so bile volitve pred durmi in zopet so trkale na zavednost ljubljanskih volilcev kar štiri stranke: narodno-napredna, socialna - demokratična, klerikalna in končno še nemška. Agitatorji vseh teh štirih strank so švigali kakor veše okrog volilcev in z demostensko zgovornostjo skušali zavedne in nezavedne, trdne in omahljive volilne upravičence spraviti na svojo stran. Ob ljubljani so volilec prav vse, in če bi se bil le neznatni del teh agitatorskih obljub udeležil, bi bila danes naša bela Ljubljana prava obljubljena dežela.

Tudi mojster Podplat in njegova boljša, a tudi debelejša polovica sta se smela prištevati med one srečne ljudi, v katerih rokah je bila tedaj usoda naše prestolice, oba kot davkoplačevalca, ker je prvi izvrševal častitljivi čevlarski obrt, druga pa prodajala pod svojim imenom v neki veži v bližini Glavnega trga razna oblačila. Oba se za volitve doslej sploh nista brigala in jima je bilo prav vseeno, če gospodari Peter ali Pavel na ljubljanskem magistratu, od koder ta-

ko drugoga ne prihaja kot same sitnosti. A ta presneto volilna dolžnost! Če ne greš volit, boš pa kaznovan, da boš kar črn. Mojster Podplat in njegova žena sta se tedaj morala odločiti, da bodeta šla volit, nikakor si pa nista bila na jasnem, kateri stranki naj oddasta svoje štiri glasove.

Iz te mučne zadrege so jih na njuno srečo rešili skoro neutrudljivi agitatorji.

Prvi se je oglasil v spremstvu slovenskega tolmača, agitator nemške stranke, po zunanosti pristen predstavitelj starih Cimbrov in Teutonov, po svojem poklicu pa profesor na neki ljubljanski srednji šoli. S profesorjem došli tolmač je mojstra Podplata prav lepo po domače pozdravil in mu povedal, da bi z njim došli gospod rad z njim nekaj važnega govoril. Podplat misleč, da bo dal gospod takoj najmanj pet parov čevljev umeriti, mu je udvorljivo ponudil stol in gospod profesor je tedaj začel pihati volilcu v nemškem jeziku takole na njegovo dušo:

»Visokočastiti mojster, poštenu zastopnik enega najstarejših rokodelstev, vredni naslednik mojstra Hansa Sachsa! Prihajam v vaše skromno, toda častitrdno domovanje v imenu onega velikega naroda, ki se s ponosom in tudi po vsi pravici nazivlje narod mislecev, ki je prežet zvestobe in vere, naroda, ki koraka na čelu evropske kulture, naroda, ki bo-

de skoro zagospodoval celi zemlji in ustanovil tu svoj končni cilj: imperium germanicum. V imenu tega velikega naroda in v dosego njegovega končnega cilja vas pozivljam, da oddaste pri teh volitvah svoj glas možem naše stranke, da bo čim prej zgrajen naš nameravani nemški most do od Belta do Adrije. Stopite v vrsto onih naših zidarjev, ki grade ta most, in prisegam vam pri Wotanovi peti, da si boste s tem moškim nastopom naklonili hvalenost celokupnega nemškega naroda. Schiffo! Prestavite in raztolmačite to visokočastiteu mojstru, če me morda ni docela razumel.«

Mojster Podplat je debelo zijal v navdušeno govorečega profesorja, ker ni mogel prav nič razumeti, kaj hoče od njega. Iz te zadrege ga je rešil profesorjev spremljevalec s tem, da mu je vznešeni profesorjev govor takole raztolmačil:

»Veste mojster, stvar je taka! Gospod profesor pravi, da je Nemcev danes že toliko na svetu, da že ne vedo, kaj bi začeli. Zato so si pa sedaj, ko so ravno v Ljubljani volitve, izmislili, da bodo začeli delati most od Beljaka do Idrije. Ker bo pa most strašno dolg, bo pa pri delu tudi strašno veliko zidarjev in ti zidarji bodo pustili pri nas tudi veliko denarja. Če boste volili na nemško stran, bode te lahko imeli prav lep zaslužek pri teh zidarjih, vsaj si lahko mislite, da

zidarji ne bodo bosli okrog letali. Kar v roko nama udarite, da bode z nami volili in zaslužek vam ne odide. Živio!«

»Če je pa taka,« odvrnil je mojster Podplat, »da bo prišlo sem toliko zidarjev in da bodo dali pri meni delati čevlje, bom pa že na vašo stran volil. Tukaj je moja roka!«

Možje so si možko segli v roke in se vsestransko zadovoljni razšli.

Komaj so se pa dobro zaprla vrata delavnice za profesorjem in njegovim spremljevalcem, že je vstopil mož srednje starosti z velikansko rdečo zavrtnico za vratom in velikanskim rdečim klinčkom v gumbici ter se razkoračil sredi delavnice in pričel z gromkim glasom:

»Delavec, trpin, proletarec! Prihajam k tebi v imenu zavednega delavstva, ki bo razbilo one okove, v katere je okoval ubogega delavca nenasitni moloh, kapitalizem. Volitve so tu! Sedaj pokaži z glasovnico v roki, da se zavešda izkoriščanja, izmožganja in izsesavanja in da si tega sit! Ne veš nakovalo, temveč kladivo! Na tvoje žuljave roke se sklicujem in s svojo žuljavo roko vrzi v volilno posodo glasovnico z možmi naše stranke. Obljubi, da bodeš to storil, pokaži, da si prijatelj delavstva!«

Mojster Podplat je gledal malce začudeno glasnega gromovnika, po daljšem premišljevanju ga pa vprašal s ponižnim glasom:

»Ali bo pa kaj zaslužka, če volim na vašo stran, vsaj sami pravite, da sem trpin in da imam žuljave roke?«

»Delavec, proletarec! V naši stranki je bodočnost. Mi smo za enakost in bratstvo. Kdor imaš preveč, daj, odstopi svojemu sodruhu. Tudi za te velja to. Kadar napoči veliki dan teptanega delavstva, ne bodeš pozabljen. In veliki dan delavstva je že blizu. Obljubi mi torej, da bodeš volil zastopnike zavednega delavstva!«

»Če je taka,« pripomnil je mojster Podplat, »da bode te kmalu začeli jemati tistim, ki se valjajo v bogastvu in to bogastvo delili onim, ki imajo žuljave roke, sem pa vaš. Samo to si izgovorim, da ostanete mož-beseda in da ne pozabite, da bi jaz pri delitvi najrajši dobil ono veliko hišo, v kateri prodaja moja žena čevlje, da bi ji za vežo ne bilo treba več toliko plačevati.«

Nato sta si moža segla v roke in mojster Podplat je bil zavezan že drugi stranki. Po odhodu moža z rdečo zavrtnico so mu rojile po glavi prav prijetne misli. Saj je to tudi naravno, če se je spomnil, koliko bode zaslužil pri tistih zidarjih pri velikem mostu in po vrhu mu bode pa še pripadla tista lepa hiša, kjer prodaja žena čevlje. Oboje mu je bilo gotovo, vsaj je imel dve glasovnici, eno bo

gorja in solza bodo provzročili in koliko nedolžnih žrtv bo vsled tega trpelo, pa mi niso hoteli pomagati, da, še celo norčevali so se iz mene. Neki visok uradnik, katerega sem že imenoval pri razpravi porotne obravnave za »Glavni«, ki je v dež. uradih, je rekel: Pavšlar pojde tako kmalo v konkurz; potem bomo pa njegove koncesije lahko poceni dobili. Ko sem to izvedel, se je v meni vzbudil sum, da ti ljudje z menoj nimajo dobrih namenov. Sploh je bilo od sedaj naprej njih vedenje proti meni tako, da se mi je sum vedno bolj utrjeval.

Septembra 1910. so mi rekli, da tvrdka Redlich & Berger še vedno izprašuje moje načrte. Obrnil sem se osebno na tedanjega sedaj že pokojnega šef-inženirja dr. Rudolfa Pokornja in ga prosil, da bi delo kmalu dovršili, da pridem preje do plačila. Rekel mi je, da pri njih ni nobenega zadržka, ker so že pred dolгим časom moji načrti bili izprašani in da so isti izvršni.

Tako je prišlo do oktobrskga zasedanja dež. zbora 1910. Pri tem zasedanju je sklepal dež. zbor na podlagi poročila dež. odbora o važnih zadevah. To poročilo zasluži, da se nekoliko pri njem pomudimo.

Poročilo dež. odbora čez napredek študij in predpriprav, ki se tičejo zgradbe gospodarskih hidroelektričnih central.

Že samo ta naslov govori cele knjige.

Najprvo pogrešam tukaj ime deželne hidroelektrične centrale, v originalu je (Landwirtschaftliche) ker to ime »deželne« se v odločbi, ki jih je meni dajal dež. odbor, vedno nahaja.

Leta 1909. je dežela kupila od mene koncesije in si je dala izdelati od tvrdke A. E. G. Union električno omrežje, izdala brošuro, nabirala priglasnice, imela je nastavljenega strokovnjaka, sploh imela je vse pripravljeno za zgradbo in koncem leta 1910. poroča dež. zboru se le o predpripravah. Zgradbe so torej še rakovo pot. V prvem odstavku poroča o eventualni zgradbi doslovno: »betreffend die eventuelle Errichtung der landeswirtschaftlichen, hydroelektrischen Zentralen. Po dveh letih torej še niste bili gotovi, če jih bo dežela gradila ali ne. Saj ste imeli že vse pripravljeno, za zgradbo. Kdo drugi naj pa gradi, če ne dežela? Čemu je bil torej vaš nastop zoper žel. ministrstvo in vaše brzojavke na poljedelsko ministrstvo, da se podeli meni koncesija v interesu dežele?

Pa pojdemo dalje, pride še boljše. Kakor poročate v enajstem odstavku, so vas ravno te predpriprave dovedle do spoznanja, da bi bilo vse delo in nemali stroški odveč, ako ne kupi dežela tistih šest mlinov, ki tvorijo projekt Zbilje. Do tega spoznanja vas pač ni drugi dovedel, ko moja vloga z dne 7. oktobra 1909, kjer je moj projekt Zbilje, oziroma podaljšani projekt Jama popolnoma popisan in sicer tako popisan, da vam za to ni bilo treba prav nič študij. Kupili ste jih kakor pravite v dotičnem poročilu samo zato, da jih ne pograbi privatna spekulacija.

Ko navede potem imena vseh mlinarjev in zamolči samo mojega, in pa mojo vlogo na dež. odbor, na podlagi katere so bili ti mlini od dežele kupljeni in ki je še danes pravomočna, se pa sprijazni tudi s privatno spekulacijo, ker pravi doslovno: »Bemerkung muss werden, dass durch den Ankauf der genannten Trieban-

lagen der Entscheidung über die Errichtung eines hydroelektrischen Landeswerkes dortselbst noch keineswegs vorgegriffen wurde, da es ausser Frage steht, dass bei Unterbleiben dieses Werkes diese Save-Strecke von irgend einer andern Seite ausgenutzt und all die Mühlen und Sägen dem Lande wieder abgelöst werden würden.

V čast tako visoki oblasti, kakor je zapriseženi, avtonomni dež. odbor kranjski, si mislim, da isti ni vedel, kaj da zgoraj navedena točka vsebuje.

Po izgledu slavnega državnika Bismarcka je hotel imeti dve železi v ognju in za to tudi izposloval pri trditelji dež. zbora; pa ni prav nič pomislil, da to, kar je bilo morebiti dovoljeno slavnemu Bismarcku v politiki, ni dovoljeno kranjskemu dež. odboru pri kupčiji. Odbor »Glavni« je prišel pred poroto, ker je rabil njemu zaupani denar v zasebne spekulacije; ali je to, kar vi navedete v tem poročilu, kaj drugega? Kdo vam bo pa verjel, da boste zastoj mešetarili?

Vi ste morali dobro vedeti, kdo bi bila tista druga stranka, ki bi te mlino deželi prevzela. Na diani je torej, da ste vi izrabljali moje zaupanje do vas in moje slabo finančno stanje, katerega ste z vašim zavlačevanjem še poslabšali, v zasebne svrhe. Za vse te spekulacije ste vi investirali ne svoj denar, ampak deželni, torej vam zaupani denar. Ko bi vi pravilno kupčevali, bi zgradbo že pričeli začetkom leta 1910, ker takrat je bilo za to že vse pripravljeno in deželne električne centrale na Savi bi morale biti danes že v obratu. Ker ste pa vi na svoje dostojanstvo čisto pozabili, smo pa danes šele tako daleč, da se moram za moj krvavo prisluženi denar pravdati za deželo Kranjsko.

Katerega zanima ta pravda, naj poroči dež. odbor od 20. oktobra 1910 primerja z drugimi poročili dež. odbora glede deželnih električnih central na Savi, našel bo, da vsebuje to poročilo še druge zanimivosti, ki so polne protislovij in zvijač.

Vem, da ste vsa leta težko čakali, kdaj da bo prišel tisti ugodni trenutek, da bo privatna stranka izvedla moje projekte, pa varovali so me Zbiljski mlini, ker dežela Kranjska ne more z njimi razpolagati, predno ne izpolni vseh obvez, navedenih v moji vlogi od 7. okt. 1909.

Tako kupčevati se ne spodobi konjskim mešetarjem ali pa privatnim oderuhom, torej ljudem, ki imajo glede kupčije najbolj široko vest, veliko manj se pa to spodobi ljudem, ki so na tako visoki socialni stopnji, da bi morali biti v dober izgled celi deželi.

Da, da slavní dež. odbor kranjski! Tako kupčijo štiri leta voditi ni lahka stvar. Zbiljski mlini to so božji mlini, ki meljejo počasi — pa — sigurno.

Dalje v prihodnjem članku.

V Kranju, 21. avgusta 1913.

Tomo Pavšlar.

Nujno pojasnilo.

Ravnokar sem izvedela, da razširjajo moji nasprotniki najgorostnejše vesti o mojem obisku pri dr. Kreku na Prtovču pred kakimi 4 tedni. Tako se med drugim govori, da sem se s celo družbo tutti quanti

poravnala in mojega pravnega zastopnika dr. Kokalja zaradi njegovega ekspenzara odkazala na svojega dunajskega advokata. Da se s celo družbo nisem poravnala in se tudi ne mislim poravnati, dokazuje pač najbolje moj včerajšnji članek. Da pa se v naprej izogmem vsakemu nesporazumlju, izjavljam s tem vnovič in z največjim poudarkom, da od začeta tega boja ne odneham na noben način in pod nobenim pogojem, dokler ni dosežen cilj tega boja in zlomljena sedanja strahovlada. Od začeta vsega boja nisem tega stališča nikdar zapustila niti za trenotek ne in sem to tudi vedno znova in sicer tudi napram dr. Kreku ustmeno in pisмено poudarjala. Če torej dr. Krek trdi, da sem se s celo družbo poravnala, potem laže vedoma, ker sem jaz vse njegove tozadevne prošnje kar najodločnejše odbila. Od tega, kar sem pisala o gospodu deželnem glavarju kranjskem in o njegovih tovariših, ne prekličem niti najmanjše stvarice, marveč vzdržujem vse svoje obdobjitve v polnem obsegu. Pač pa bi bila takrat, kakor sem že včeraj omenila, spominjajoč se starih časov, dr. Kreka osebno rada obvarovala in da stopim v tej zadevi z njim v zvezo, to je bil edini vzrok mojega obiska pri njem na Prtovču. Molčim od dogodkih na Prtovču in o brezčastnem in sramotnem načinu, na kateri je dr. Krek poplašal to moje nezaluzeno nasprotiprihajanje, ker me je sram javno pripoznati, da sem mogla nekaj svoje prijateljstvo darovati na tako nizki npravi stopinji stoječemu človeku, kakor je, žali bože, brez dvoma dr. Krek, in dr. Krek bo v svojem lastnem interesu dobro storil, da postopa ravno tako. Danes tudi dr. Krek ne sme več računati na moje priznanje in je lahko prepričan, da tudi on ne uteče zasluženi kazni.

Najbolj pa me je ozlovoljila trditve, da me je dr. Kokalj silil, naj plačam njegov ekspenzar. Ta trditve je popolnoma izmišljena in jo moram javno ožigosati kot podlo laž in obrekovanje. Ne namo, da me dr. Kokalj ni nikoli silil, naj plačam ekspenzar, nasprotno, on je moje opetovano ponudeno predjume tako odločno odklonil, da se sploh nisem več upala omeniti denarno vprašanje. Gospod dr. Krek se je meni nasproti v vsakem oziru izkazal kot popoln gentleman in mi je pravo zadoščenje, da zamorem to javno pribiti. Stvar nasprotne stranke pa mora stati že na jako slabih nogah, da uporabljata stranka že taka sredstva. Ta medigrica mi je le nov dokaz, da bomo naposled z združenimi močmi vendar dosegli svoj namen in Kranjsko deželo osvobodili terorizma in strahovlade.

Sklicuje se na svoj včerajšnji članek, prijavljam v naslednjem prvi dve pismi in zadnje pismo iz korespondence dr. Kreka. Podajam najmilejše za izgled. S priobčenjem vmes pisanih pism počakam za sedaj, da vidim, če bo nasprotna stranka zopet zavlekla proces. Iz vsebine danes natisnjenih pism se da že slutiti, da je imel dr. Krek vse vzroke, me najnujnejše prositi, naj pisma uničim.

I.

Wien, 6. 7. 12.

Liebe Freundin!

Nach einigen schlaflosen Stunden schlief ich ein und erwachte um 10¹/₄ Uhr. 11:25 fahre ich fort, also —

Das Verhältnis? — Ich sehe, dass eine Zeit kommen wird,

da ich passiv auf Wink gehorchen werde. Vielleicht ist sie schon da — Aus Ihren Worten bei unserer letzten Unterredung kam die Frage hervor: Schluss? Gestern wieder in einer anderen Verbindung. — Sie haben selbst gesagt, dass Sie äussere Zärtlichkeiten nicht lieben. Diese Bemerkung war ein Beweggrund zu meiner Selbsterforschung. Ich schäme mich, hierin auch nur das Kleinste verborgen zu haben.

Dr. Krek.

(Slovensko: Ljuba prijateljica! Po nekaterih brezsnenih urah sem zaspal in se zbudim ob 10¹/₄ uri. 11:25 se odpravim, torej — Razmerje? Vidim, da pride čas, ko bom pasivno na migljaj ubogal. Morda je že tu — Iz Vaših besed pri najinem zadnjem pogovoru je nastalo vprašanje: Konec? Včeraj zopet v drugi zvezi. Vi ste sami rekli, da ne ljubite zunanje miljenja. To opomba je bila povod, da sem samega sebe izprašal. Sramujem se, če sem v tem oziru le najmanje zagrešil. Dr. Krek.)

II.

12. 7. 12.

Liebste Freundin!

Meine Ferien haben noch nicht begonnen. Sitzung auf Sitzung, dazwischen Reisen von der Drau bis zum Meere und es scheint, dass dies Fiakerleben noch längere Zeit anhalten wird. Sie müssen es ja wissen, da Sie mich fortwährend begleiten, bei Tag und Nacht, bei Sonne und Nebel, ohne Unterlass — Ich habe mich entschlossen, am 17. nach Wien zu kommen. Beim Allgem. Verband habe ich eine Sitzung. Die Sitzung allein hätte mich freilich nicht zur Reise bewogen — Nach 3. Uhr bitte ich um ein Wiedersehen. Am besten eine diesbezügliche Nachricht — Reichsrat

Dr. Krek.

(Slovensko: Preljuba prijateljica! Moje počitnice se še niso začele. Seja na sejo, vmes potovanja od Drave do morja, in kaže, da bo to fiakersko življenje še dlje časa trajalo. Vi morate to vedeti, saj me ne prestanjo spremljati, podnevi in ponoči, ob solncu in ob megli, brez prestanka — — — — — Odločil sem se 17. t. m. priti na Dunaj. Pri občni zvezi imam sejo. Seja sama bi me seveda ne bila pravila na potovanje. Prosim za sestanek po 3. uri. Najbolje tozadevno obvestilo — državni zbor Dr. Krek.)

III.

Hochverehrtes Fräulein!

Ich finde, dass mir Gottes Finger meinen Weg in unverkennbarer Weise zeigt. Ich werde ihm folgen. Die Vermutung, dass es überhaupt möglich wäre der Kirche, der ich mich freiwillig zur Verfügung gestellt habe, zu entsagen, eröffnet mir den Abgrund — und weckt meinen Mannesmut. Ich erlaube mir daher Sie inständig zu bitten, die etwaigen in Ihrem Besitze befindlichen Briefe zu vernichten, und das umsomehr, da Sie ohne Ihre Briefe unverständlich sind. Ich danke Ihnen für Ihr Wohlwollen und wünsche Ihnen vom ganzen Herzen, dass Sie im wiedererwachten religiösen Leben ein Ihrer ausserordentlichen, von Gott so hochbegabten Persönlichkeit würdiges Lebensziel finden mögen.

Im Gebete werde ich Ihrer immer gedenken.

In aufrichtiger Hochachtung

Dr. J. Krek.

M. Verkünd. abends.

(Slovensko: Velečenjena gospodična. Našel sem, da mi kaže božji prst mój pot popolnoma jasno. Sledil mu bom. Domneva, da bi bilo sploh mogoče se odpevdati cerkvi, ki sem se ji dal prostovoljno na razpolaganje, mi odpira brezno — — — in vzbuja moj moški pogum. Dovoljujem si torej, Vas iskreno prositi, da uničite morebitna pisma, ki so v Vaši posesti, in to toliko bolj, ker so brez Vaših pism nerazumljiva. Zahvaljujem se Vam za Vašo naklonjenost in Vam želim iz vsega srca, da bi v novovzbujenem verskem življenju našli Vaše izredne, od Boga tako visoko obdarene osebnosti vreden življenski cilj. V molitvi se Vas bom vedno spominjal. Z odkritim velepospovanjem dr. I. Krek. — Na Marij. oznanj. zvečer.)

Kamila Theimer.

Koroški Slovenci in katoliški shod.

Vsled velike agitacije v »Miru«, posebno s pomočjo »Krščanske socialne zveze«, pride h katoliškemu shodu v Ljubljano tudi precej koroških Slovencev. Med tem jih je mnogo, ki ne pridejo z namenom, da povečujejo zgolj klerikalno Susteršičevo prireditve, ampak zato, da pridejo v slovensko Ljubljano in da pridejo v krog Slovencev, rojakov z željo, da se tam navdušujejo in najdejo sočutje za mnoge številne krivice, katere morajo koroški Slovenci pretrpeti.

Marsikateri od teh obiskovalcev bele Ljubljane bode verjel klerikalnim frazom in si res domišljeval, da je prišel med Slovence, ki ne samo da čutijo s koroškimi Slovenci, ampak ki nam hočejo tudi pomagati. Mnogo koroških Slovencev pa bo prišlo, ker jih vzamejo seboj različni duhovniki in ker jih je silila v to »Krščanska socialna zveza«, saj je bilo prvo, kar je »Mir« poudarjal, to, da se morajo čutiti koroški Slovenci posebno počesčeni, ker je izvoljen gospod dr. Brejc kot slavnostni govornik in da morajo to koroški Slovenci plačati z nebrojnim obiskom.

Duhovništvo pa je sedaj tako pod vplivom »Koroške socialne zveze«, oziroma pod komando gosp. dr. Ehrlicha, da že skoraj slepo stori to, kar se jim komandira, marsikateri zaradi tega, da lažje in boljše pride naprej, večina pa tudi radi tega, ker se je popolnoma prevzela duha kranjskega klerikalizma in sicer od tedaj, ko sta na Slovenskem Koroškem brezpogojno zavladala dr. Brejc in dr. Ehrlich, prvi prototip Susteršičevega nastopa, drugi pa kot duhovnik ravno tako fanatičen zastopnik duhovniške nadvlade, kakor Mahnič.

Če se bo torej kak koroški Slovenec tukaj v Ljubljani, ne poznajoč razmer in v zaupanju v narodne besede klerikalcev, katerih žalibog nikdar ne izvajajo v dejanju, navduševal in veselil, da je v slovenskem mestu, mu to veselje iz srca privoščimo. Prepričani pa smo, da se bo tudi pri teh narodnočutečih Korošcih, ki danes še verjamejo klerikalnim obljubam, to navdušenje kmalu spremenilo v obupanje ali ravnodušnost, kakor se je to že tolikokrat in tolikokrat zgodilo pri koroških Slovencih.

kega mesta. Ta stranka je pa tudi pri vsaki priliki javno izpričala, da je tudi resnično slovenska stranka, ker se imamo samo nji zahvaliti, da je danes naša bela Ljubljana skozinsko slovensko mesto. Prepričan sem vsled tega, da bode pri teh občinskih volitvah glasovali za naše narodno - napredne stranke, ker zahtevata to korist in bodočnost našega mesta.

»Koliko mi bode pa za to plačali,« je odvrnil po kratkem premišljevanju mojster Podplat, »če volim za to stranko, ali mi pa vsaj dali za služka? Sami ste rekli, da so slabi časi danes in za to mi ne bode za meren, če se pravosčasno pobrigam za svoj zaslužek.«

»Kaj, prodati hočete svoj glas!« se je z ogorčenjem nato oglašil agitator narodno - napredne stranke. »Brez ovinkov Vam povem, da naša stranka ne kupuje nobenih volilnih glasov, ker je poštena stranka in se ne peča s sleparijami. Mi tudi ne delamo nobenih lažnjivih obljub, temveč trkamo edino na zavednost in pamet ljubljanskih volilcev s tem, da jih opozorimo na svoje dosedanje uspešno delovanje v mestnem zastopu. Če ste razumen in pameten mož, se bode odločil pri volitvah na našo stran, če pa hočete oddati svoj glas ljudem, katerim blagor našega mesta ni prav nič pri srcu, ker se hočejo dokopati le do oblasti, je pa to

oddal za zidarje, druga pa za delavce in tako bo na obe strani prav.

Iz teh prijetnih sanj, katere je mojster Podplat premisljal z melodičnimi udarci svojega kladiva, sta ga pa vzbudila dva moža, ki sta skoro nato vstopila v njegovo delavnico in od katerih ga je prvi pozdravil s pohlevnim »Hvaljen bodi Jezus Kristus«, drugi pa s krepkim »Na zdare!« Za besedo je prvi prijel pohlevni došlec in odgovoril mojstra tako-le:

»Prihajava k vam kot odposlanca vsemogočnega S. L. S., ki hoče pri letošnjih volitvah s svetim križem v roki streti glavo strupenemu liberalnemu zinjaju in našemu dobremu in vernemu ljudstvu pomagati do moči, veljave in tem starem gnezdu gnilega liberalizma, največje naše nesreče. V imenu naše S. L. S., ki je osvojila že celo deželo in ki neomejeno vlada v lepem deželnem dvorcu, vas pozivljava, da izpolnite svojo glasovnico z možmi naše stranke. Če bode to storili in volili naše može, storili ste bogoljubno delo, ker ste stopili na stran svetega križa in vaše zaslužnje bode veliko na tem svetu in še večja na onem svetu, v nebeskem rajnu.«

Mojster Podplat je na te vabljuje besede kar molčal. Spomnil se je namreč, da ima samo dve glasovnici in da sta obe že oddani. To mu je bilo hudo, ker človek kaj nerad spravlja v nevarnost svoje življenje

po smrti. Ker dane besede ni hotel snesti, je bil v silni zadregi. Tedaj mu je pa šinila v glavo rešilna misel: vsaj je tudi žena volilka in z njeno glasovnico bi si lahko zaslužil lep sedež v nebesih in tako preprečil, da ga ne bi po smrti pekli in cvrli peklenskički na razbeljenem ražnju.

Podplatovo premišljevanje se je drugemu došlec zdelo sumljivo in zato je smatral za umestno, da napne druge strune. Šepnil je svojemu tovarišu na uho, da tu's svetim križem ne bode ta nič opravila in potem, ne da bi pričakoval Podplatovega odgovora, začel:

»Kaj premišljate mojster, ali ne vidite, da cela Kranjska hiti v tabor naše stranke, ki ima v deželi v rokah vso moč in tudi voljo, da to moč pošteno izrabí? Ali ste zadnje čase prespali? Ali niste slišali, da je naša stranka zagospodarila celi deželi in tako prišla do polnih kupov denarja. Ta denar je pa samo za nas in za tite, ki z nami volijo! Sedaj je na vrsti ljubljansko mesto, da pade kot zrelo jabolko v naše roke. Ko pridemo kot zmagovalci na magistrat, potem gorje tistim, ki so bili pri volitvah zoper nas! Trikrat blagor pa onim, ki so volili naše može! Vi ste čevljarjski mojster, in kakor slišim, nimate ravno preveč dela; tudi v vaši hiši ne živite v posebni obilici, čeprav se vsi trudite od zore do mraka. Če bode pa volili na našo stran, bode naen-

krat konec vseh križev in težav. Ko dobimo magistrat v roke, bode delali čevlje za vse policaje in tudi še za ubožnico in hiralnico, pa ne morda napol zastoj, temveč najmanj po 25 kron par. Če nočete tega lepega zaslužka pahnuti od sebe, potem nama dajte besedo, da bode napisali na glasovnico može naše stranke. Torej ali nama obljubite?»

Ko je mojster Podplat slišal o novem ogromnem zaslužku, ki ga bo imel, če voli za S. L. S., skočil je raz svojo stolicu pokonci, kakor bi ga pičil gad in ves vesel obljubil spretima agitatorjema, da bode pri svoji duši in zanesljivo oddal svoj glas za njuno stranko.

Po odhodu zadnjih dveh agitatorjev mojstru Podplatu njegovo delo kar nič več ni dišalo. Zakaj bi se pa mučil in trudil in klepal čevlje, ko mu bodo volitve nasule v perišče tako lepe stvari: velikanski zaslužek pri zidarjih, lepo hišo in sedaj še tako imenitno plačano delo za mesto in policaje! Najrajši bi bil mojster Podplat junaško zaukal, kakor takrat, ko so ga na naboru slavno zvrgli. Ker pa ni nobeno veselje popolno in ker se hitro najde grenka kaplica, ki človeku zagreni najboljše razpoloženje, je pa tudi mojster Podplata začelo grizti, da bo druga glasovnica njegove ljube žene padla v volilno posodo brez vsake veljave in dobička. Vsaj je vendar ravno toliko vred-

na kot prva in vsaka izmed njegovih.

Ko je mojster Podplat tako premišljeval, odprla so se nanovo vrata njegove delavnice in vstopil je gospod, ki si je dal pri njem umeriti že večkrat čevlje, po 18 K par. Podplat je vtoplejen v svoje bodoče mastne zaslužke, ga ni prav nič prijazno pogledal, ker si je mislil, kdo bi krpal še čevlje po borih 18 K, ko jih bom lahko v najbližnji bodočnosti izdeloval po 25 K in še dražje. Zato je na prijazni pozdrav svojega odjemnika v odzdrav le nekaj zarenčal.

»Danes pa niste posebno dobre volje, mojster Podplat,« začel je prijazno novodošlec. »So pač slabi časi in zato človek ne more biti dobro razpoložen. Prišli bodo pa še slabši časi, če ne bomo pravčasno pozorni in stili svojo dolžnost. Ravno sedaj je taka prilika. Pred seboj imamo namreč občinske volitve in ponujajo se nam od raznih strank može, ki bi bili vsi radi izvoljeni v občinski zastop. Izbire je torej dovolj, naša sveta dolžnost pa je, da zadenemo pravo in da oddamo svoje glasove edino le oni stranki, od katere smemo pričakovati, da sta ji pri srcu edino in zgolj le blagor in dobrobit naše bele Ljubljane. Taka stranka je pa edino narodno - napredna stranka, ki je skozi dobo nad 25 let sijajno dokazala, da zna dobro in pametno gospodariti in da je pripravljena vse žrtvovati za blagor in srečo ljubljans-

Dandanes so razmere na Koroškem slabše kot so bile kdaj in sicer tako slabe, da celo najbolj iskreni rodoljubi že obupavajo. Leto za leto so krivice na šolskem polju vedno hujše; leto za leto smejo narodni nasprotniki v tem oziru storiti, kar hočejo in ni je državne oblasti, ki bi nam pomagala.

Družbo sv. Cirila in Metoda, katera je prej budila in zbirala Slovence po vseh krajih, so klerikalci popolnoma spodrinili, dasiravno ima v svojem programu kot prvo točko, vsvetonarodno vzgojevanje mladine; izpodrinili so jo klerikalci samo radi tega, ker jim ni brezpogojno izročila svoje premoženje in prepustila celo sredstvo. Z velikim vpitjem so ustanovili »Našo Stražo« in na Koroškem še posebej »Slovensko šolsko društvo«.

Bili so kakor navadno, polni obljub in marsikateri jim je verjel, da bo sedaj »Straža« ali da bo koroško »Slovensko šolsko društvo« zavzelo se za žalotne razmere na Koroškem. Toda ostalo je samo pri obljubah in pri nabiranju darov. Mi ne vemo, kam pride denar, katerega nabirajo za »Stražo«, mi ne vemo, kam pride denar, nabran za »Slovensko šolsko društvo«. Ne samo, da ni uspehov, minilo je tudi navdušenje in samo sem in tja napravi »Krščanska socialna zveza« iz Celovca kak majhen shodič, na katerem pridiga ta ali oni duhovnik brez splošne udeležbe in mnogokrat samo zaradi tega, ker se to od vodstva zahteva.

Minili so tabori, ki so se prej vršili pod udeležbo velike narodne mase in minili so shodi iz Koroške prebrane družbe sv. Cirila in Metoda, ki so znali združiti pod svojo streho vse, kar je čutilo slovensko. Zato pa se širi nemški poduk in se pozablja slovenska beseda. Otroci se vzgajajo bolj in bolj v nemškem duhu in slovenski starši gledajo na to že popolnoma ravnodušno.

S kakšnim vpitjem so se lotili klerikalci in njim na čelu dr. Brejc krivic, katere moramo pretrpeti pred sodnimi in drugimi uradi. Kolikokrat se je trdilo, da bo zaradi teh krivic obstruirala »Slovenska ljudska stranka« na Dunaju. Kako so ti klerikalni junaki grozili raznim uradnikom in državi, toda vse je ostalo samo na papirju.

Dr. Šusteršič in njegova stranka zobje na Dunaju ponižno iz vladnih jasl samo zato, da je pridobila moč na Kranjskem in je strla v prah slovensko napredno stranko. Kaj so bili mar dr. Šusteršiču koroški Slovenci, ki se celo pripustil, da so se na Kranjskem vrinili na najboljša mesta samo nemški uradniki, da je bila sestavljena občinska volilna pravica v Ljubljani v prilog Nemcem, ne glede na druge krivice, katere morajo pretrpeti celo kranjski Slovenci odkar vlada dr. Šusteršič.

V prejšnjih časih, ko ni vladala takoiimenovana vsemogočna Šusteršičeva stranka, je bilo mogoče dobiti skoraj na vseh postajah listke tudi na slovensko zahtevo in če uradnik te zahteve ni razumel, je to navadno vljudno povedal. Danes pa se sme na Koroškem že skoraj vsaka nemška uradnica in najzadnji uradnik na najmanjših postajah norčevati pri slovenski zahtevi in zavrniti vsako slovensko zahtevo. Dandanes se nas sme pri takih prilikah aretirati ne da bi bilo pomoči.

Tudi v tem oziru je »Mir« in so klerikalni veljaki obljubovali pomoč in spravili v svet semtertja celo kako ponižno interpelacijo, katero je pripustil dr. Šusteršič vedno tedaj,

Vaša stvar, toda nosili in trpeli bode te pa z nami vred tudi vse usodopolne posledice svoje kratkovidnosti. Pri tem pa ne pozabite, da pride kesanje navadno prepozno in da tudi nič ne pomaga. Če ste torej res moji, kateremu so koristi našega mesta malo več vredne kot lanski sneg, volili bode te naše izkušnje može in za to Vas sedaj tudi iskreno prosim.

Mojster Podplat je molče poslušal te moške in resne besede narodno - naprednega agitatorja in v svoji glavi premišljeval, kaj naj bi storil. Priznati si je sicer moral, da govori moji polno in čisto resnico, toda zadnjo glasovnico vreči kar zastoni v volilno posodo, to pa tudi niso mačkine solze in to tem nam, ker je ostale glasovnice tako imenljivo razpečal. Po dolgem premišljevanju je našla vendar rešilna misel skromen kotiček v njegovih možganih. Podplat si je domislil, da so doslej Ljubljanci pošiljali v mestni zastop izključno le može narodno - naprednega mišljenja in da je vsled tega pričakovati, da bo tudi novi občinski svet sestavljen po svoji večini iz mož narodno - napredne stranke. Ker je bil mož v dno duše praktičen, je končno prišel do zaključka, da mu nikakor ne bo škodovalo, če bo imel prijatelje v bodoči večini občinskega sveta. Iz tega modrovanja se mu je

ko se je vedelo, da itak nima nobenega vpliva. Toda, da bi se bil vodja te stranke ali da bi bil eden ki ima vsaj nekoliko pomena v parlamentu le enkrat in odločno potegnil se za naše pravice, tega nismo doživeli, istotako iz vzrokov, katere smo že prej omenili.

Od tega, da sme dr. Brejc na katoliškem shodu govoriti, koroški Slovenci čisto nič nimajo in tudi raditega nič ne bodo imeli, če se bodo, kakor navadno tudi sedaj klerikalci priduševali in obljubovali pomoč. To so samo obljube, dejanja pa kažejo ravno nasprotno in sicer že od tega časa, ko se je proš Einspieler na prvem katoliškem shodu skregal s škofom Mahničem ravno radi tega, da se katoliški shod potegne tudi za slovensko šolstvo na Koroškem.

Koroški Slovenci, ki mislijo še samostojno, do danes niso pozabili, da so svoj čas vsi koroški Slovenci brez izjeme ogorčeno vpili ob priliki volilne reforme, da je Šusteršič prodal koroške Slovence. Od onega časa je to tako ostalo in so se zato tudi narodne razmere na Koroškem vedno shujšale.

Naše končno mnenje je; če ne bode kmalu zdrava pamet slovenskega ljudstva pognala vse sedanje klerikalne voditelje med staro šaro in če bodejo koroški Slovenci tudi z naprej popolnoma udinjali se kranjskemu klerikalizmu, potem je slovenska Koroška za Slovence izgubljena.

Mir na Balkanu.

Sramota Evrope.

Odrinsko vprašanje je zopet na slabši točki, kakor je bilo začetkom te zadnje krize. Skoraj gotovo je sedaj da ostane

Odrin Turčiji.

Vso evropsko diplomacijo je porazil Turek, ki se prav nič ne briga za grožnje in prošnje evropskih veleambasadov. Smešnejše vloge, kakor so jo igrale v tem vprašanju velesile, ne izvzemši Rusijo, si ni zlahka mogoče misliti. Lahko trdimo celo, da je v tem vprašanju prevzela Rusija vodstvo v smešnosti. Dunajski diplomatični krogi, ki so doslej prvačili na tem polju, se vesele, da so dobili tovariša. Sicer se govori sedaj, da bodo velesile vprizorile proti Turčiji finančni boj kot.

Rusija ni zvezala obeh vprašanj, namreč, da zapusti Turčija desni breg Marice in da da Odrin Bolgarski nazaj. Rusija je naznanila Turčiji svojo neomajno voljo, porabiti vsa sredstva, da ostane v bukreškem miru Bolgarski priznana obal Egejskega morja tudi res Bolgarski. Glede Odrina se zadovoljuje ruska vlada ta trenutek s finančnim bojkotom Turčije, da doseže zadovoljiv sporazum med Turčijo in Bolgarsko. Rusija zahteva od Francoske najlojalnejšo izvedbo bojkota. Rusija ve, da skuša Turčija prodati gotove koncesije v Mali Aziji. Rusija je tudi prepričana, da bo šla Francoska v vprašanju finančnega bojkota z njo do trenutka, ko bo Turčija rešila odrinsko vprašanje. Rusija zahteva, da se Turčija popolnoma odpove Odrinu. Velika večina ruskega prebivalstva pa bi se zadovoljila tudi z manj.

rodil sklep, da bo četrto glasovnico oddal brezplačno za narodno - napredno stranko.

Ta svoj sklep je sporočil tudi agitatorju z besedami: »Vedno sem doslej volil z magistratom in ker sem mož in ne stara baba, bom storil to tudi sedaj. Tukaj je moja roka!«

Moža sta si segla v roko in agitator je odšel vesel v zavesti, da je storil svojo dolžnost.

Kmalu nato se je vrnila iz svoje veže Podplatova boljša polovica, kateri je Podplat takoj in natančno obrazil, kako visoke obiske je imel danes v svoji delavnici, kake obete so mu dali in kaj jim je moral on vse obljubiti. Podplatova žena je bila z obljubami svojega moža popolnoma zadovoljna, še bolj pa z velikimi obeti od strani visokih obiskov.

Ko je pa prišel odločilni dan ljubljanskih občinskih volitev, sta ostala zakonska Podplat zvesta vsem svojim danim besedam, ker je mojster Podplat na svojem volišču oddal od svojih dveh glasov enega za nemško, drugega pa za socialno - demokratično stranko, žena je pa volila z enim glasom listo klerikalne, z drugim pa listo narodno - napredne stranke.

Francoska je pa proti takemu finančnemu bojkotu Turčije, ker je engazirana s tremi milijardami v Turčiji.

Jasno je, da se je Rusija ustrašila velikih žrtev, ki bi jih zahtevalo preganjanje Turkov v Trakiji. Turčija ima namreč tam najmanj 300.000 mož in če bi hotela Rusija uspešno nastopiti proti Turčiji, bi morala postaviti v Trakijo mnogo več vojaštva. V sedanjem trenutku pa bi Rusija od take intervencije tudi ne imela prav ničesar. Če misli Rusija na Carigrad, pa ji mora biti tudi dobrodošlo, če ima Carigrad kolikor mogoče veliko zaledje, ki je more pozneje, kadar pride do končne razdelitve Turčije, zahtevati za sebe. Takrat ni izključeno, da dobe Bolgari Odrin od Rusije, bolj verjetno pa je, da ostane v tej daljni prihodnosti Odrin Rusiji, zlasti če se uresniči vest, da skleneta v kratkem Bolgarska in Turčija ofenzivno in defenzivno zvezo. Toda to je godba prihodnosti, ki lahko prinese še mnogo presenetlj.

Kar se tiče ofenzivne zveze Bolgarske s Turčijo

je pripomniti, da taka zveza nikakor ni izključena. Bolgarska se čuti močno oslajena. Toda namesto da bi iskala naravnih stikov s Srbijo, se meče sedaj Turčiji v roke. Kalkulacija ima sledečo podlago:

Avstro-Ogrska s Srbijo ne živi v najboljšem razmerju in dokler bo delala Avstro-Ogrska protislovensko politiko, ni upati, da bi se to razmerje izboljšalo. Bolgarska se noče odpovedati svojim željam glede Makedonije. Srbija je sedaj zastavila Bolgarski pot, zato misli Bolgarska na revanšo. Srbija pa išče zvezo tudi z Grško, proti kateri goji Bolgarska največje sovraštvo, zlasti ker ji je v tej vojni vzela Kavalo z velikim zaledjem. Kavala, Solun, Bitolj, Veles, Štip so imena, ki jih Bolgari ne morejo pozabiti. Srbija in Grška imata zvezo zaveznicu Črno goro in se naslanjata te državi na drugi strani tudi na Rumunsko. Bolgarska išče tedaj prijaznih obrazov med avstrijsko diplomacijo. Spoznala pa je ob enem tudi, kako usodopolno je bilo za njo zanašanje na rusko pomoč, zato se Rusiji vedno bolj odtuja. Lahko bi trdili, da so se bolgarski državniiki tudi že sprijaznili z grenko mislijo, da ostane Odrin Turčiji. Zavleči hočejo pogajanja samo ker še vendar niso obupali popolnoma, da ji pride od katerekoli strani pomoč. Da pa bo ostal Odrin Turčiji, o tem ni dvoma.

Kakor smo že omenili, je Bolgarska doživela veliko razočaranje v Rusiji. Kdo ji pa jamči, da ne doživi enakega razočaranja v Avstriji, zlasti če pomislimo kako razsežne so meje Avstrije proti Črni gori, Srbiji in Rumunski ter proti Rusiji. Zato se boji Bolgarska, da bi mogla ostati v trenutku, ko bi hotela odločno udariti na Grško in Srbijo, na cedilu.

Na vojno z obema zaveznicama, s Srbijo in Grško pač ne more misliti, za to je prešlaba. Okoristiti se more samo v slučaju, da imata Srbija in Črna gora posla ob svojih zahodnih in severnih mejah in če stoji tudi Rumunsko pod orožjem kolikor mogoče oddaljeno od bolgarske meje. Na to upa Bolgarska, ker pozna naše diplomate, ki nikdar ne najdejo prave poti. Tedaj pa bi prišel za Bolgarsko čas, da udari na Grke, da si vzame Kavalo in Solun. Toda s tem bi Bolgar še ne bil zadovoljen. Z lahkoto upa, da vzame tudi Bitolj in da poniža in uniči Srbijo. Končno pa je Bolgarska sedaj premajhna, da bi mogla izvršiti ta svoj cilj in boji se, da bi mogla doživeti kako novo Ovčje polje, zlasti ker je geografična lega in razsežnost Rumunske za njo prav neugodna. Nameravanega ozkega prijateljstva z Rumunsko z mejo Tutrakan-Dobrič-Balčik ni dosegla ker se je Rumunska začela nagibati Srbiji in Grški. Poiskati si je tedaj treba druge zaveznice, da uresniči svoj cilj. In našli so se interesi Bolgarske in Turčije. Turčija zahteva Odrin, Turčija se boji megaloidne Grške, ki stremi po zopetni ustvaritvi Bizantinskega cesarstva. Nezaupanje Turčije proti Grški se veča od dne do dne. Turčija hoče izgraditi svojo vojno mornarico. V eventualnem konfliktu bi dobila Turčija naloge nastopiti proti Grški, kar bi oprostilo del bolg. vojske za operacije proti Srbiji in za zaščito meje proti Rumunski. Seveda bi zahtevala Turčija za to pomoč odškodnino in predujm na to odškodnino bi bil Odrin.

Kalkulacija Bolgarske ima tedaj realno podlago, je pa še vedno kratkovidna ker prezre, da bi utegnila Bolgarska mnogo več doseči z naslanjanjem na Srbijo. Naj bodo čustva sedaj še tako pikra, doseglo bi se prijateljstvo med Srbi in Bolgari, doseglo popolno upoštevanje Bolgarov v srbski Makedoniji. S Srbijo zdru-

žena bi utegnila Bolgarska doseči tudi mnogo od Grške, na teritorialno povečanje pa bi seveda ne smela misliti. In Odrin, Lozengrad in morda Carigrad kot nevtralno mesto, morda kot prestolnica bodoče velike balkanske države, tudi ne bi bil slab cilj prihodnosti, zlasti če pomislimo, da morajo tako male države, kakor so ostale balkanske države kljub velikim pridobitvam, končno vendar izginiti v eni veliki celoti.

Za sedaj pa se zdi, da si išče Bolgarska zaveznicu v Turčiji, ker jo je zapustila vsa Evropa. Cena za to zavezništvo pa je Odrin, dočim glede Lozengrada še ni gotovo, ali ga končno ne dobe vendar Bolgari. V slučaju pa, da se uresniči ta zveza Bolgarske s Turčijo, bi bila to nova tudi nepričakovana sramota za Evropo.

K veliki nesreči na mornariškem strelišču pri Pulju.

K veliki nesreči, ki se je pripetila na mornariškem poskusnem strelišču pri Pulju, poročajo še nadalje: Stanje bolnikov včeraj ob 8. uri jutraj je bilo sledeče: Grof Lanus, kateremu so amputirali obe nogi ni nič boljši in je pričakovati katastrofe. K njemu se je pripeljal znani dunajski kirurg dr. Claimont. Pri ranjencu Gregoriću se je konstatiralo, da so prodrti leva prsa. Radolović in Dalmarčić sta nekoliko boljše in bosta bržkotne okrevala. Tudi stanje inženirja Thiela se je toliko zboljšalo, da se lahko upa, da bo okrevaj. Zboljšalo se je tudi stanje ranjencev.

Pogreb ubitih mornarjev Stefana Surca iz Splita, Toma Ciočka iz Splita in Edvarda Škornjoka iz Hrvatskega se vrši danes ob 5. poludne. Krste ponesrečencev položene na lafete. Pogreba se udeleži četa garnizija mornarice in drugo vojaštvo. Poleg vojaštva bodo zastopane tudi vse civilne oblasti. Vsled odredbe pristaniškega admirala bodo med pogrebom vse ladje v pristanišču potegnile zastave v znak žalovanja na pol droga. Dne 25. avgusta se bo brala za ponesrečence v cerkvi Stella maris slovesna maša - zaдушnica. Za ponesrečenega mornarja, Surca, ki bi bil moral iti letos na trajen dopust, je prišla včeraj večja denarna pošiljatev iz Amerike. Poslal mu je večjo vsoto denarja njegov brat z namenom, da si nakupi civilno obleko in preskrbi službo. Pošiljatev so morali vrniti s primernim poročilom.

Sožalje glede te velike nesreče, ki je grozno udarila avstrijsko mornarico, so izrekli med drugim tudi sledeči:

Po nalogu cesarja je brzojavil pristaniškemu admiralatu general konjenice grof Paar, v imenu laške mornarice je brzojavil mornariškemu komandantu admiralu Hausu laški mornariški minister kontreadmiral Millo, v imenu japonske mornarice je izrekel sožalje japonski vojaški ataše fregatni kapitan Kumaso Shiane, v imenu dunajskega mesta je brzojavil admiralu Hausu župan dr. Weisskirchner in v imenu drugega oddelka avstrijske mornarice poveljnik kontreadmiral Njeguš.

Nova žrtev. — Podadmiral grof Lanus umrl.

Podadmiral grof Karel Lanus pl. Wellenburg je snoči ob 7. uri 20 minut umrl. Grof Lanus je rodom Gorican. Rojen je bil leta 1856. in je služil pri mornarici od leta 1874. Poveljeval je svoječasno ladji »Monarch«, topničarski šolski ladji »Adria«. Od leta 1908. je bil namestnik predsednika mornariško-tehničnega komiteja, od leta 1910. poveljnik rezervne eskadre in od leta 1912. predsednik mornariškega tehničnega komiteja. Bil je dober mornar in veščak v pomorskem topničarstvu. Poročil se je z Danico, Roso Antonijo Sojko, zapušča vdovo in tri otroke.

Vzrok nesreče.

O vzroku te velikanske nesreče pišejo razni listi različno. Zanimivo je pisanje vojaških strokovnih listov, ki na dolgo in široko navajajo razne možnosti in jih končno v tem slučaju zopet izključujejo. Vtisk, ki ga naredi s tem, da pride človek končno nehoti do misli, da ali ne vedo nič, ali pa tavajo v megli okrog jedra, katerega si ne upajo dotakniti. Mi mo dobili o nesreči in o vzroku nesreče sledeče zanimivo

izvirno poročilo

Poročilo pravi sledeče: Podajam vam tukaj izvirno poročilo o grozni nesreči, ki se je zgodila danes, 21. t. m., dopoldne ob 9. uri na preizkuševalnem strelišču za topove c. in kr. vojne mornarice na Tacorciana v bližini Pulja in katera je zahtevala 11 človeških žrtev, med tem tudi c. in kr. vice-admirala

grofa Karola pl. Wellenburga Lanusa.

Danes so na zgoraj omenjenem strelišču preizkuševali nove topove, kolibra 305 mm. Bil je navzoč vice-admiral Lanus pl. Wellenburg z mnogimi mornariškimi in topničarskimi častniki in z mnogimi inženirji kot izvedenci. Streljali so z granatami proti takozvani »Panzerplatte«. Pri tej priliki je »Geschützvormeister« »Verschluss« preslabo zatvoril. »Ober-Geschützstaabsmeister« je še vprašal, če je vse v redu, nakar se je na povelje vice-admirala, ki je stal z drugimi častniki in inženirji kakih 70 korakov za topom, strel izprožil. Nastala je grozna detonacija, tako, da se je na razdaljo 2 km vse streslo. Ko se je dim razpršil, se je nudil očem grozen prizor. Po tleh je ležalo v krvi 11 oseb, med temi so bili trije mrtvi in 5 težko ranjenih, ostali pa so dobili večje ali manjše telesne poškodbe. Vice-admiral je kos železa razmesaril obe nogi pod kolenom — enemu podčastniku je glavo in levo roko odtrgalo, drugi podčastnik in mornar sta pa bila na mestu mrtva. Njih trupli ste popolnoma razmesarjeni. Dotičnemu »Vormeistru«, ki je »Verschluss« preslabo zatvoril, je smodnik osmoli obliče in celo truplo tako, da bo bržkotne izgubil vid in poleg tega je le malo upanja, da sploh okrevaj. Ranjence so takoj z avtomobili prepeljali v mornariško bolnico, kjer so se izvršile operacije. — Vice-admiralu Lanusu pl. Wellenburgu o morali amputirati obe nogi nad kolenom in njegovo stanje je jako opasno. Drugi štirje se bore s smrtjo. Med temi tudi dva civilna delavca. Med lahko ranjenimi se nahajata tudi civilni inženir dotične tvrke, ki je izdelala top. Novica je napravila po mestu grozen vtisk. Vse obžaluje prizadete. Na lice mesta je došla takoj komisija in nebroj ljudstva v avtomobilih. Koga zadene krivda nesreče, ni mogoče do sedaj dognati. Dognalo se pa je, da je vsled tega, ker top ni bil dobro zatvorjen, zračni pritisk je eksplodirano granato tresel nazaj, ki je seveda tudi odnesla sboj »Verschluss« ter tako povzročila grozno nesrečo. Pogreb treh mornarjev se bo vršil v soboto z največjimi vojaškimi častmi.

Atentat na komisarja Skerlecza.

Kakor smo že poročali, je bil komisar Skerlec včeraj operiran. Odprli so mu rano, ki se je začela gnajiti. Po operaciji je bilo njegovo zdravstveno stanje zadovoljivo.

Atentatorja Stefana Dojčiča so izročili včeraj ponoči sodišču. Policijske poizvedbe glede atentata so v velikem že končane. Atentator Dojčič se je bil pred leti izselil v Ameriko ter je dobil v Kinnoshu pri Chicagu v neki tovarni za avtomobile službo z mesečno plačo 120 dolarjev. Takoj po svojem prihodu je stopil v zvezo s tam živečimi Hrvati ter je na shodih nastopal tudi kot govornik. Bil je zelo skromen ter je porabil večji del svojih dohodkov za knjige in časopise. S posebno pozornostjo je zasledoval dogodke v svoji domovini ter je bil ogorčen nad uvedbo komisarijata na Hrvaškem. Ko se je potem ponesrečil Jukičev atentat na Cuvaja, je sklenil, da pride na Hrvaško, in usmrti vsakega komisarja, ki bi hotel tlačiti njegovo domovino. S tem sklepom je prišel oktobra t. l. v Zagreb ter je opetovano skušal priti v bližino Cuvaja. Ker se mu to v Zagrebu ni posrečilo, se je peljal trikrat v Budimpešto, toda tudi tam komisarja ni našel. Pred Božičem se je vrnil v Zagreb, kjer je bil zaradi nekega dogodka obsojen na 14 dni policijskega zaporja. Med tem je šel Cuvaj na dopust in dr. Unkelhüsser je prevzel upravo dežele. Ker je bil mnenja, da bo Cuvaj kmalu šel in ker je režim dr. Unkelhüsserja smatral za ustenen, se je odrekel svoji misli glede atentata in je skušal v Trstu in na Reki priti kot delavec na neki ladji v Ameriko. Skušal je priti tudi v Srbijo ali Italijo, kar se mu pa ni posrečilo, ker si ni mogel preskrbeti potnih listov. Aprila meseca je prišel domov in je začel pridno delati, da si zasluži denar za pot v Ameriko. Ko je bil nato imenovan baron Skerlec za kraljevskega komisarja, se mu je zopet vzbudila misel na atentat, prišel je v Zagreb in izvršil svoj načrt.

Dojčič odločno zanika, da bi imel skrivnice. Policija je izvršila v katedrali dvakrat ogled. Atentat so rekonstruirali s štirimi osebami in prizor fotografirali. Dognalo se je, da je bilo med iztegnjeno nogo atentatorja in komisarjem samo 1 m razdalje, med tem ko je bil revolver oddaljen od prs barona Skerlecza samo 50 cm. Brata atentatorja Dojčiča, ki je kuhar v neki kavarni, so izpustili. V cerkvi so našli tudi kroglo, ki je zadel Skerlecza.

Razmene na Češkem.

Nemci s Češkega se nameravajo v svoji avdienci pri ministrskem predsedniku zlasti pritožiti proti namestniku knezu Thunu, ker noče vseh nezmernih nemških željizpolniti in ker Nemcem ne izroča dežele na milost in nemilost.

Zatrjuje se nadalje, da bodo nemški poslanci s Češkega v seji Nationalverbanda naznanili svoj minimalni program. O izstopu iz vladne večine pa nemški Nationalverband noče ničesar vedeti ter se zviha na vse mogoče načine. Pravi, da ni v vladni večini, marveč samo v delavni večini.

Seveda bo Nationalverband zanimal tudi kako o avstrijski zunanji politiki.

Posledice komisarijata na Češkem se že kažejo. Vse češke pivovarne so odpustile vsled na 40% zmanjšane konsumne piva več pivovarniških delavcev.

»Bohemia« poroča, da so dobile češke politične oblasti zaupen cirkular, ki pozivlja vse okrajne oblasti, da tekem 8 dni poročajo, ali je v okraju zadostno število orožnikov.

Kjer manjka orožnikov, tja bodo poslali previdno ojačenja. Okrajnim oblastim se naroča, da naj poročajo tudi o razpoloženju prebivalstva. Dejstvo je, da je dobilo na Nižnjavstrijskem, Gornjavevstrijskem in Solnograškem mnogo orožnikov povelj, da se pripravijo na odhod.

Štajersko.

»Sloga« ni umrla, ampak le — spi!

Iz Maribora nam pišejo: Dr. Korosec sedi že ves teden na »Slovenskem Narodu«, katerega si bo privoščil na katoliškem shodu, kakor stari Ogrji — govedino.

Otvoritev dravskega mostu v Mariboru. Mestni župan dr. Schmiderer je izdal to-le nesramno naznanilo: Iz ozirov na javni red in mir se prepoveduje razobešanje vseslovanskih zastav in nošnja vseslovanskih znakov v mestu Mariboru. Prestopki proti tej odredbi se kaznujejo z denarno globo do 20 K ali z zaporom do 2 dni. Nemškonalionalne zastave in znaki so pa dovoljeni. — Danes, v soboto popoldne, se je torej na posebno slavnosten način otvoril novi most čez Dravo v Mariboru. O slavnosti sami bomo poročali obširneje v ponedeljek, tu podajemo le nekoliko podatkov iz zgodovine te mostne stavbe, o njeni obliki in o stroških. Že pred 20 leti so uvideli Mariborčani, da stari leseni most čez Dravo ne zadostuje več prometu, da ga preje ovira nego pospešuje. Drava deli mesto Maribor na dva dela. Bregovi so precej visoki in tako je bil na obeh bregovih do starega mostu prav težaven dovoz, odnosno odvoz. To se je zlasti neprijetno občutilo pri tovarnem prometu. Povodnji in talenje ledu v spomladni je seveda vedno spravljalo stari, leseni most v nevarnost. Potreba novega mostu je bila živa, aki meščanstvo se je nove gradnje branilo, ker se je balo stroškov in ker je v svoji gospodarski konservativnosti raje videlo, da ostane vse pri starem. Da je došlo do stavbe novega mostu, je »zakrivil« neki čisto slučajni dogodek. Septembra l. 1903 je nastopila velika povodenj; dne 15. septembra je silna voda raztrgala brv, ki je vezala koroško predmestje s Studenci. Takrat se je bilo opravičeno bati, da se zna tudi spodnjemu mostu kaj enakega zgoditi. To je zdrnilo našo nemškutarijo iz spanja; v mestnem svetu so se zedinili načelno za gradnjo mostu — a začeli so se prepri, kod bi naj tekli. Ti prepri so trajali čela štiri leta, dokler ni izjavil namestnik Clary na neko tozadevno interpelacijo v štajerskem deželnem zboru l. 1907, da se most vendar tako dolgo ne more graditi, dokler mariborski mestni svet ne ve, na katerem mestu bi naj stal! Potem so se mestni očetje zedinili, da naj ostane most prilično na dosedanjem mestu, izpelje pa se naj dokaj višje, tako da bo v ravni črti vezal Gosposko ulico z magdalenskim predmestjem. Ta projekt se je tudi izvršil. Bolj praktično in ceno bi seveda bilo, ako bi se gradil most v ravni črti od Tržaške ceste v ulico, ki pella mimo Narodnega doma v Tegetthoffovo ulico za frančiškansko cerkvijo; a od te trase bi znal kaj pridobiti Narodni dom, kar pa so hoteli mariborski nemškutariji na vsak način, četudi v lastno škodo, zabraniti. Vendar pa so slovenski politiki navzlic temu (na pr. oboleli dež. odbornik, prof. Robič) toplo podpirali načrt gradnje novega mostu — in grdo je, da tega mariborski Nemci niso niti z eno besedo priznali! Kakor rečeno, mest-

ni svet se je odločil za pravkar izvršeni mostni projekt, država je prevzela vse stroške mostne gradnje, ki so narasli na 2.200.000 K in mesto je prevzelo odkup poslopj na levem in desnem bregu Drave, ki so se morala podreti. Maja l. 1909 se je pričelo z delom. Na levem (mestnem) bregu se je podrla 9, na desnem (magdalenskem) bregu 3 poslopja. Tako prične most že z Glavnega trga, ki je sedaj zdatno razširjen in povečan. Z Glavnega trga se pride čez 5 velikih, 17 metrov visokih viaduktov na pravi most, ki leži 20 m nad normalnim stanjem vode in 13 m nad prejšnjim starim mostom. Zgrajen je most iz železa in betona. Na drugi strani mostu so priredili celi novi trg, s katerega je zveza na Tržaško in Franc Jožesovo cesto proti koroškemu kolodvoru. Most je 12 m širok; 8 m je določeno za vozove, 4 m (na vsaki strani ceste po 2) za pešce. Most je vzorno zgrajen in tudi arhitektonično primerno okrašen. Kakor se je dognalo, nosi lahko 690.000 kg teže, stalo bi torej lahko na njem istočasno 10.000 ljudi. Izdatki mesta znašajo za odkup zemljišč 640.000 K. Gradnjo mostu sta vodila c. kr. inženirja Anton Hochsinger in Tschira, delo so pa izvršili tvrdke Gaertner, R. F. Wagner in Griedl.

Iz Slovenske Bistrice. Zadnje nedeljo se je tu ob jako lepi udeležbi domačinov, prijateljev Konjičanov in sokolskih deputacij iz Maribora in Sv. Lenarta v Slov. goricah ustanovil odsek mariborskega Sokola. Čuvalo nas je 16 orožnikov pod poveljstvom komisarja dr. Lanjšiča iz Maribora. Nemškutariji slovenjbistriški so nemalo rogovili in divjali, da se ustanovi v Slov. Bistrici Sokol. Plakate, ki so oznanjali, da se vrši odsek ustanovni občni zbor, so dvakrat potrgali z zidov. Zato se bode mo še videli! Odpor in jeza v renegatskem taboru pa naj le vspodbujata k čvrstemu delu!

Drobne novice. Od Sv. Janža na Dr. p. poročajo, da je došlo zadnje nedeljo ob priliki neke fantovščine do velikega pretepa v vasi Terniče. Fantje so se vojskovali med seboj s krampi, železnimi palicami, kamenjem in bikovkami. Tudi iz revolverjev se je streljalo. Več fantov je ranjenih in poškodovanih. Zadevo preiskujejo orožniki. — Iz Rimskih toplic. Na cesti proti Jurklostru je neznan avtomobil povzročil 6letnega kmečkega fanta K. Medveda, ki se je na cesti igral. Dečku je polomljenih več kosti in je dobil tudi težke notranje poškodbe. Avtomobil se je odpeljal, ne da bi se kdo za ponesrečeno zmedel. — Iz St. Jurja ob J. ž. V Hruševcu je padel 4letni dečko Jože Kukovič s Stantejevega poda, na katerem se je z drugimi otroci igral, v globčino in se težko poškodoval. Spravili so ga v celjsko bolnišnico. — Od Sv. Marjete nad Mariborom poročajo: Kmet Mazek se je peljal z mladim, iskrim konjem proti Mariboru. Konj se je vsled nekega prenaglo vozečega avtomobila splasil, zdivjal in Mazek je padel z voza ter si zlomil rebro. — Iz Pobrežja pri Mariboru. V gozdu proti Mariji-Brezju so našli eno dvokolnico, 3 ročne kovčge, eno konjsko odejo. Stvari ležijo v občinskem uradu na Tezni. — Iz Vojnika. Primusovo gostilno in trgovino v Arclinu je kupil Slovenec Delakorda iz St. Janža na Vinski gori. — V Vurbergu nad Ptujem so bili pri občinskih volitvah proti štajercijancem izvoljeni slovenski klerikalci. — Iz Ptuja poročajo, da se je v četrtek, dne 14. avg. otvorila na pošti telefonska govornica. Zvezana je z osrednjim omrežjem v Mariboru. Telefon se vpelje tudi v Ormožu in Središču. — Iz Ptuja. Mesto Ptuj je dobilo koncesijo za ureditev kinogledališča. Predstave bodo v — prajpovskem »Vereinshausu«. — Iz Ormoža. Zadušil se je v nekom novem studentu na Krčevinah znani izdelovatelj studencev Gens iz Macinca. Na spomlad se mu je v nekom novo izkopanem studentu na Dobravi zadušil sin. — Vreme. Danes, v petek, je lepo, včeraj in predvčerajšnjem je deževalo, kako bo jutri, ne vemo. Upanje na ugodno vinsko letino je vedno manjše.

Koroško.

Roparski umor ali uboj. Od Sv. Mohorja poročajo, da so našli v petek, dne 18. avgusta, ob državni cesti v Dragomčah mrtvega kovača Jurja Flaschbergerja. Mrtvec ima težko in globoko rano na glavi, katero je dobil bržkotne z udarcem z matiko ali s krampom. Cela zadeva še ni pojasnjena, nekateri trdijo, da se je izvršil roparski umor, drugi pa, da je napadel kovača eden njegovih sovražnikov, s katerim se je prejšnji večer v neki gostilni sp-

Rimske starine. Pod vodstvom tajnika arheološkega inštituta dr. Eggerja so pričeli zopet kopati rimske ostanke stare Teurniae pri Sv. Petru v lesu. Odkrili so do sedaj del starega obzidja, v katerem so našli približno 60 cm visok marmornati altareček s prav dobro ohranjenim napisom: Teurniae sanctissimi Avg. L. Herennius Epictetos. (Visoko sveti mestni boginji Teurniji zgradil Lucius Herennius Epictetus.) Izkopali so tudi eno mramorno ploščo s križem in še več drugih mramornih plošč z raznimi napisi.

Primorsko.

Umestni ukazi tržaškega namestništva. — Občina ne sme sprejemati tujih podanikov v službo. Veliko senzacijo vzbujajo v Trstu štirje ukazi tržaškega namestništva, v katerem se magistrat pozivlja, da odpusti vse tujce podanike, ki so v službi tržaške občine. Čeprav se v ukazih zahteva, naj se odpuste vsi tuji podaniki sploh, so vendar ti ukazi predvsem naperjeni proti podnikom laške države. V prvem ukazu se poudarja, da morejo biti na podlagi člena III. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. sprejeti v javno službo le avstrijski državljani. To zakonsko določilo je splošno in se mu ne more ugovarjati s tem, da so dotični uradniki le provizorično nastavljeni. V ukazu je nato navedenih devet uslužbenecv občine, med temi štirje provizorični asistenti mestnega stavbnega urada, ki so bili v nasprotju z navedeno zakonsko določbo sprejeti v občinsko službo. V ukazu se zahteva, da se te uradnike odpusti iz občinske službe po preteku morebitne službene pogodbe ali pa tekom treh mesecev. Ukaz nadalje zahteva, da se o tem poroča namestništvu tekom petnajstih dni ter obenem predloži prepis dekreta, s katerim so bili odpuščeni uradniki. Naslednji ukaz namestništva se tiče inozemcev, nameščenih pri plinarni, ker je tudi plinarna občinsko podjetje in se mora torej tudi pri tem podjetju vpoštovati ob zakonu predpisane določbe. Predvsem se zahteva, da se odpusti sedanji tehnični zastopnik plinarne, inženir vitez pl. Sospisio. Oba zadnja dekreta pa se tičeta nekaterih drugih tujih državljanov, ki so nameščen pri plinarni ali pri hidrotehničnem uradu občine in ki jih mora občina nadomestiti z domačini. — »Piccolo« je zaradi tega seveda ves iz sebe. »Piccolo« je menda sam prepričan o upravičenosti tega koraka namestništva. Začel pa je ubirati strune sentimentalnosti in človekoljublja. Toda kdor pozna razmere na tržaškem magistratu, ve, da je bil zadnji čas, da je namestništvo poseglo vendarle enkrat po tem energičnem sredstvu. Tržaški magistrat je dosledno preziral slovenski in hrvaški življenj ter nastavljal italijanske podanike, ki so bili glavni voditelji laške kamoristične politike v Trstu. Toda zdaj je pa dolžnost, da namestništvo poseže tudi v druga podjetja, ki so državna ali pa ki jih država bogato subvencionira in pri katerih slovenski domačini nimajo tistih pravic nego laški podaniki. In s takim postopanjem bo namestništvo gospodarsko podprlo edinole avstrijske državljane, ki so bil dozdaj morda naljub laških podanikov brez kruha, in s tem posredno tudi državo.

Razpust goriškega občinskega zastopa? Po Gorici se nujno širi vest, da bo goriški občinski zastop v kratkem razpuščen in da bo prišel na krmilo vladni komisar, ki bo nadomestil Bombigovo gospodstvo.

Nemška vojna ladja »Goeben« je priplula včeraj v Pulj in je bila z vsemi vojaškimi častmi sprejeta.

Umrli je v Gorici gospa Helena Medvedšček, rojena Samotorčan, soproga dr. Petra Medvedščka v Gorici. N. v m. p.!

Predzrni vlomilci. Ko je vstopil včeraj jutraj lesni trgovec Volf na Reki v spremstvu enega svojih uradnikov v svojo pisarno je padlo nena doma proti njima več strelav, ki pa k sreči niso zadeli. V pisarni so bili vlomilci, katere sta omenjena iznenadila. Porabili so trenutek, ko sta ta dva odskočila in pobegnili skozi okno.

Velika železniška nesreča pri Opčini. Ko je pripeljal včeraj jutraj brzovlak južne železnice iz Trsta pred Opčino, je hotela neka ženska tik pred vlakom, malo pred preminjevalnicami tirov, preskočiti progo. Strojevodja jo je opazil in je vlak z vso silo zavrl. Kljub temu je stroj pograbil ženko in jo vrgel čez nasip v jarek. Dotična ženska je neka 56letna Ana Gostinova iz Repentaborja. Dobil je težko poškodbe na stegnih in več lahkih poškodb na glavi in po rokah. Njeno stanje je precej nevarno. Odpeljali so jo v bolnico v Trst. — Vsled hitrega ustavljenja brzovlaka

so trčili vozovi z vso silo drug ob drugega. Nastal je strašen ropot, pomčan z žvenketom razbitih šip na oknih. Med potniki, katerih je bil poln vlak, je nastala strašna panika. Kovčki so leteli na tla, šipe so se drobile, vozovi so se tresli kot bi bilo najhujše trčenje. Le malo je manikalo, da niso pričeli skakati potniki skozi okna, kar bi bilo za nje usodno. 12 potnikov je dobilo precej težko poškodbe in so morali na Opčini izstopiti. Tam so dobili prvo zdravniško pomoč in so se odpeljali s prihodnjim vlakom naprej. Bilo pa je med pasirji tudi več lahko ranjenih. — Natančneje podrobnosti glede te nesreče, ki zna postati za marsikoga usodna, še niso znane.

Franc Babič.

Umrli je mož, sin malega, za svojo obstanek se borečega naroda.

Ko je videl, da mu pojemajo njegove življenske sile, spomnil se je velikodušno družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Imenoval jo je v svoji oporoki za svojo univerzalno dednino ter jej naklonil svojo hišo št. 14 na Dolenjski cesti s skromno željo, da naj na občestni strani primerno označi, da jej je on naklonil ta dom. Uvaževal je tedaj njeno plodnost, eminentno narodno delovanje in postal je vreden vrstnik Polaku, Kotniku in Fabjančiču.

Ko se je dne 11. majnika tega leta vršil v mestni hiši dunajskega mesta občni zbor nemškega »Schulvereina« naznanil je predsednik, da se bode v kratkem urednišča želja, da si ustvari »Schulverein« svoj lastni dom. V to svrhu daroval je neki dobrotnik, ki želi biti neimenovan, znesek 400.000 K, od katerega je že vplačal prvi obrok 100.000 K.

Tudi med nami pojavil se je tak mož, ki je dal duška svojemu narodnemu čutu in vpoštevajoč brezprimerno, požrtvovalno narodno delovanje družbe sv. Cirila in Metoda, jej naklonil velikodušni dar, vsled katerega bo imela v osrčju slovenske zemlje — v beli Ljubljani — svoj lastni dom.

Slava njegovemu spominu!

Moškerc — pobegnil.

(Odgovorni urednik »Slovenca« je pobegnil pred tožbo Kamile Theimerjeve.)

Ugovor, ki ga je vložil odgovorni urednik »Slovenca« Miha Moškerc proti obtožnici Kamile Theimerjeve je višje deželno sodišče v Gradcu odbilo.

Ljubljansko deželno sodišče je vsled tega razpisalo obravnavo o tožbi Kamile Theimerjeve proti »Slovencu« na dan 1. septembra in je poskusilo dostaviti Mihi Moškercu odlok višjega dež. sodišča v Gradcu, da je vloženi ugovor zavrnjen kot popolnoma neutemeljen in povabilo na porotno obravnavo.

Včeraj in danes sta dva sodna dostavljalca iskala Miho Moškercu po celi Ljubljani, a ga nista nikjer mogla iztakniti, niti izvedeti, kje da je. Niti na njegovem stanovanju, niti v uredništvu »Slovenca« baje nič ne vedo, kam je izginil. Mihe Moškercu ni ni — Miha Moškerc je pobegnil, da bi se ognil obravnavi in obsodbi.

Sodni dostavljalec je poskusil dostaviti povabilo na porotno obravnavo odvetniku dr. Peganu, ki je signaliral vse Moškercove vloge v tej zadevi. Toda — pisarna dr. Pegana ni hotela sprejeti povabila na porotno obravnavo, češ, da nima od Moškercu nobenega pooblastila. To samo kaže, da je bilo že od vsega začetka določeno, da bo Moškerc v odločilnem trenutku pobegnil in s tem preprečil sodno razpravo.

Ta beg kaže jasno, kako se klerikalna stranka boji sodne obravnave o tožbi Kamile Theimerjeve. Še več! Ta beg potrjuje tudi, da je Kamila Theimerjeva pisala golo resnico, tako pribito in dokazano, da se klerikalci še braniti ne upajo, nego kar beže.

Ta beg Mihe Moškercu je pa tudi značilno poveljanje klerikalne shoda, ker nam kaže moralno kvaliteto glavnega glasila klerikalne stranke.

Dnevne vesti.

Katoliški shod in napredne organizacije. Katoliški shod je bil pravilno označen za strogo politično klerikalno manifestacijo po ljubljanskih ulicah. Shod in manifestacija je moralno tem bolj zavrgljiv, ker uporablja za to nevednost slovenskega kmet. prebivalstva in ker hinavsko izrablja po idealni strani vero, narodnost in patrijotizem. Vera je naši cerkvi, žal, le prozorna krinka, za katero se skrivajo polit. in stran-

karsko - gospodarski nameni vodstva klerikalne kranjske stranke. — Povabili so Hrvatce, Čehce in Poljake; kmata so oblekli v narodno noše, da bi dali prireditvi narodno barvo. Toda, kaj pravijo dejanja naših klerikalcev na tem polju: odkar imajo klerikalci moč v deželi, se godi našim narodnim nasprotnikom krasno: nemško šolstvo je dobilo predprave, svojega nadzornika, glave vseh uradov so tuji, ki ovirajo vsak najmanjši pojav narodne osamosvojitve. — Največjo hinavščino pa uganjajo s patrijotizmom, češ, da je to proslava cesarjevega slavnostnega jubileja. — Klerikalizem je patrijotizem samo v onih državah, kjer ga vlada podpira denarno in v zakonodaji, sicer pa je in je bil vedno in dosledno revolucionaren in protidržaven. Klerikalizem je zavrgljiv iz vseh stališč in dolžnost vseh naprednih političnih, kulturnih in stanovskih organizacij je, da ga dejansko, dosledno in brezobzirno pobijajo. Proč s površnostjo, proč s popustljivostjo in dvoreznostjo! Naši klerikalci so proglasili načelo ločitev misli in duhov! Sprejmemo tudi mi to načelo! Ločitev povsod in do zadnjih posledic. Kdor pozdravlja nedeljski shod z besedo ali zastavo, ali mu pomaga z denarno podporo, tega smatramo za prijatelja klerikalizma in za nasprotnika težnji narodnih in naprednih kulturnih društev. Kdor pokaže nedeljskemu shodu simpatije, ta je proti napredni Ljubljani, zasluži preziranj in naj si je iz naših vrst. Ničev je izgovor trgovcev in obrtnikov, češ, gre nam za kruh, ker je ta izgovor dvorezen nož. Zakaj? To si lahko vsakdo prešteje na prstih svojih rok! Radikalno naprej, kdor se pregreši zoper družvena načela in program, ven z njim in javno povedati ime dvoreznega hinavca! Prepričanje brez pripravljenosti na žrtve, je hinavsko slepomišenje v škodo napredni stvari! — R.

Klerikalna hinavščina. Na predvečer katoliškega shoda si je privoščil »Slovenec« posebno hinavščino. Da bi zapeljal in pregovoril ljubljansko napred. občinstvo, naj z razobešanjem zastav povečica klerikalno prireditve, počasti klerikalno stranko in njene goste in zatajivši svoje lastno prepričanje, pomaga napraviti vtisk, da je klerikalizem zavajeval tudi že Ljubljano in da ima jutri v nedeljo z razvitimi zastavami svoj slovenski vohod v zavojevanju trdnjavo. Če bi bil katoliški shod cerkvena in verska prireditev, potem bi mi bili prvi, ki bi rekli: Izkažimo cerkveni in verski prireditvi vso čast, kajti dolžni smo respektirati versko mišljenje vsakega posameznega človeka, posebno pa še svojih lastnih rojakov. Toda katoliški shod ni ne cerkvena, ne verska prireditev, nego strankarska prireditev, in sicer prireditev stranke, ki sicer zlorablja vero in cerkev za svoje nečiste namene, pri vseh svojih dejanjih pa kaže največje zaničevanje do temeljnih verskih nauk in cerkvenih zapovedi. V tem tiči vzrok odpora narodno-napredne stranke zoper razobešanje zastav, kajti razobešanje zastav pomeni samo demonstracijo za klerikalno stranko in bo izraz simpatij ne za slovanske goste, ki jih bo itak le jako malo, nego izraz simpatij za stranko, ki je storila nad slovenskim narodom in zlasti nad Ljubljano največja zločina. Kdor čuti v sebi poklic, da demonstira za to stranko ta naj slobodno to posvedoči z razobešanjem zastav. Pribiti pa je treba, grdo hinavščino, ki jo uganja »Slovenec«. Ljubljansko prebivalstvo pozivlja, naj razobesi zastave ne zaradi katoliške ideje, nego v čast slovanskim gostom. Ta je lepa! Iz klerikalnih listov vidimo, da pridejo v Ljubljano deputacije Čehov, Poljakov in Slovkov, da torej teh gostov ne bo nič preveč. Ti gostje pa tudi niso gostje Ljubljane, nego gostje klerikalne stranke in pridejo v Ljubljano ne z namenom, da obiščejo ljubljansko prebivalstvo, nego da se udeležijo velikanske strankarske demonstracije in podpro klerikalno stranko v njenem boju zoper ljubljansko mesto. Ali ni spričo tega največja hinavščina, da apelira »Slovenec« na napredno prebivalstvo ljubljansko, naj razobesi zastave? Vsakemu je svobodno, da stori kar hoče, da razobesi zastave ali da jih ne razobesi, toda, kdor zastave razobesi, naj si bo svest, da bo z njimi poveljal priredbo najgrjnih in najzlobnejših sovražnikov Ljubljane.

Katoliški shod in krščanstvo. Dosedanji katoliški shodi v Ljubljani so bili razsodišče sovražstva, na teh shodih je bilo spočeto geslo »Naprednjaka je treba uničiti, ubiti.« V milijahu katoliških shodov se je tudi rodila parola političnega bojkota, katerega so proglasili klerikalci nad naprednimi sorojaki. Če je takšno postopanje krščansko in katoliško, ne vemo, citiramo samo nemški katoliški list »Die Christliche Welt«, ki piše med drugim: »Hinavščina je, ako se zastopa mnenje, da je širjenje sovra-

štva združljivo s krščanstvom. Hlinavščina je, ako se govori o božji ljubezni in zahteva od boga, naj nam pomaga uničiti nasprotnike. Hlinavščina je, propovedovati »mir ljudem na zemlji«, delovati pa na to, da mesto miru zavladava sovraštvo. Hlinavščina je, sklicevati se na Jezusa kot kneza miru in ljubezni, istočasno pa oznanjati sovraštvo proti nasprotnikom, katere je Krist prav tako odrešil, kakor vse druge.« — O teh besedah katoliškega lista »Die Christliche Welt« naj jutri razmišljajo udeleženci takozvanega »katoliškega shoda«!

† »Slovenec« pretaka grenke solze, ker je v Ljubljani še nekaj mož, ki se nečejo valjati v prahu pred klerikalci in ki nečejo z zastavami pozdravljati klerikalne bojevine prireditve. »Slovenec« govori tudi o surovosti, ker se z napredne strani poziva občinstvo, naj klerikalno prireditve prezira, in se dela pri tem, kakor da bi bilo klerikalce sama vpljudnost, pristojnost in taktost, kadar gre za kako narodno prireditve. Hlinavec in licemerec! Vsa slovenska javnost ve, kako je leta in leta na najpogostejši in najnesramnejši način ščeval proti vsaki še tako nedolžni narodni prireditvi, četudi ni imela le - ta s politiko čisto nič opraviti. Vzemimo samo en slučaj. Povodom otvoritve »Sokolskega doma« v Žirih je pisal »Slovenec« dne 4. septembra 1909. v svoji 203. številki dobesedno: »Se najbolj značilno pa je bilo, da smo zapazili v vasi Žiri skoraj več izobešenih zastav, kakor na vsej doobračevski strani. V sami vasi Žiri je bilo izobešenih 12 zastav Sokolom na čast. To je dejstvo. Toda moške iz te strani, ali nas ne spominja to, kar smo videli, da je treba tudi na tej strani ločitve? Že zdavnaj smo vedeli, da v Žirih ni vse zlato, kar se sveti, zato nas zastave niso prav nič osupnile. Nasprotno! Veseli nas, da se čedalje bolj spoznavamo! Čemu hlinavščina, ko se svobodnemu človeku ni treba nikogar bati! Z barvo na dan! — Slavnosti se je udeležilo tudi obojno požarno društvo — v paradi! Izgovarjali o se, češ, Sokoli pridejo na našo veselico, mi moramo pa njihovo. Bravo! Na pomoč! ... Tako je pisal »Slovenec« leta 1909. Tudi mi pravimo danes: »Čemu hlinavščina, ko se svobodnemu človeku ni treba nikogar bati! Z barvo na dan!«

† Deželni poslanec Bartol kot kmetijski veščak ali najnovejši korupcijski škandal. Deželni poslanec Bartol je torej dobil lepo deželno službo. Deželni odbor ga je nastavljal kot »kmetijskega veščaka« s prejemki VI. razreda. Bartol bo torej imel letne plače 3600 kron. Znano je, da je bil poslanec Bartol udeležen pri veliki špekulaciji. Ta preprosti mož brez vsake kupčijske izvežbanosti, je hote hitro obogateti, ker je pač videl pri drugih, da se špekulacije včasih jako dobro obnese; da včasih tudi izpodlete in pokopljajo špekulanta, tega ni uvaževal. Lotil se je torej špekulacij, zapeljal vanje tudi nekaj drugih oseb, in končno izgubil vse, prav vse. Bartol je prišel na nič in je hotel v daljni Ameriki poskusiti novo srečo. Klerikalna stranka ga je naprosila, da tega namena ni izvršil in da je ostal doma. V koliko je na to vplivala misel, da zapade z Bartolovo izselitvijo v Ameriko njegov deželnozbornski mandat, je postranska stvar. Bartol je torej ostal doma in je postal »kmetijski veščak« z letno plačo 3600 kron. Take udobne eksistence bi si v Ameriki pač ne bil mogel ustanoviti. Nastane sedaj vprašanje: iz kakave vzroka je deželni odbor nalašč za Bartola ustanovil popolnoma novo in popolnoma nepotrebno službo? Bartol je preprost človek in nima prav nobenih zmožnosti za »kmetijskega veščaka«. Doprivil je dvorazredno ljudsko šolo in se potem učil knjigovodstva, katero obrt je v najskromnejšem obsegu izvrševal do zadnjega v Hraštu pri Sodražici, kjer je ljudem iz bližnjih far vezal Mohorjeve knjige. Njegovo posredstvo je bilo zelo neznanstveno. Imel je po tri kravice, a nikoli nobenega vola ali konja, in dve ali tri njivice. Bartolu so znane samo najprimitivnejše stvari iz kmetijstva. To vedo po vsi ribniški dolini, kjer se ljudje kar valjajo od smeha, da je ta Bartol postal kar čez noč »kmetijski veščak«, in se delajo norca iz deželnega odbora. Bartola imenovati za kmetijskega veščaka, to je smešnost. No, Bartol tudi ni bil imenovan za kmetijskega veščaka z letno plačo 3600 kron zato, ker kaj razume o kmetijstvu ali zato, da bi kaj storil za kmetijstvo, marveč brezdomno iz drugih razlogov. Tam, kjer poznajo Bartolovo razmere natančno in so podučeni o vseh detaljih njegove ponesrečene špekulacije, tam vedo tudi povedati, zakaj je deželni odbor dal Bartolu službo »kmetijskega veščaka«. Z ozirom na te govorice vprašamo torej deželnega glavarja dr. Šusteršiča: Ali je res, gospod deželni

glavar, da ste vi, seveda ne iz gole prijaznosti, prevzeli za Bartola jamstvo za večjo svoto, menda 30.000 K ali koliko, ko je Bartol s svojimi tovariši kupil graščino na Koroskem? Če je to res, potem je namreč vse jasno. Bartol je prišel na kant in dr. Šusteršič bo moral zanj plačati kolikor je jamčil. Naravno je, da dr. Šusteršič ne bi rad izgubil svojih tiščakov in nihče mu ne bo zameril, da skuša rešiti kolikor se pač da. Ali zato, da bi dr. Šusteršič pri svojih privatnih kupčijah ne imel škode, še ni treba deželi obesiti novega, za vsako delo nezmožnega uradnika z letno plačo 3600 kron. To pa se je zgodilo. S tem, da je še mladi Bartol imenovan za deželnega »kmetijskega veščaka«, je dr. Šusteršiču dana prilika, da pride polagoma do svojega denarja. Dr. Šusteršič lahko zarubi Bartolovo uradniško plačo, pa bo dobival na leto okroglo 1600 kron na svojo terjatev. Bartol je zdrav in mlad in bo še dolgo živel ... Mi sicer privoščimo dr. Šusteršiču od vsega srca, da bi prišel do svojega denarja, ali kmetijstvo na Kranjskem rabi veščake, ki sami kaj več znajo, kakor bankerotirati, in dežela Kranjska nima sredstev, da bi nastavljala nepotrebne uradnike samo za to, da bi dr. Šusteršič pri svojih privatnih kupčijah ne utrpel kake škode.

† Nekaj se kuha proti klerikalnemu koritarstvu in brezdomstvu. Med klerikalno akademsko mladino jih je nekaj, ki bi radi napravili konec brezdomstvom in načelom in strankarskemu izkoriščanju. Kot idealni rodoljubi ne morejo mirno gledati, da se celo takozvana narodna obramba t. j. »Slov. Straža« izkorišča le v strankarske politične namene. Na prihodnjem dijaškem zborovanju namerava pravnik g. Miloš Zavadlal poročati: »Nujnost reorganizacije narodno - obrambnega dela« ter k temu predlagati: »Stroga omejitev izdatkov »Slovenske Straže« le v izključno narodno - obrambne namene v ožjem smislu. Ustanovitve »Narodnega sveta« iz vrst državnih in deželnih poslancev, iz zastopnikov naše žurnalistike, naših obrambnih društev itd. Poziva se vse slovensko politično časopisje, da posveča več pozornosti narodno važnim dogodkom in da vpliva s svojimi članki v večji meri na narodno vzgojo svojih čitateljev; pri dnevnih naj bi določili v to svrhu stalen referent.« Že iz teh predlogov se vidi, da je predlagatelj res narodno - duševni mladenič, ki ima pri naši narodni obrambi v mislih nekako slovo vsega slovenskega časopisja. Ali pa ne bo ostal svojimi idealnimi nazori osamljen in pomilovan? Koritarji se ne bodo dali tako zlahka odgnati. Sicer pa, kako naj dopove složno in nesebično narodno - obrambno delo ljudem, ki se pri vsaki priliki sirovo in hudobno zaganjajo v našo najstarejšo in najmočnejšo narodno obrambo »Družbo sv. Cirila in Metoda«, ki enako skrbi tudi za njihove pristaše, ki se ni nikjer in nikoli pokazala za politično in strankarsko, temuč gre svojo ravno pot kot samo slovenska rešiteljica in braniteljica naših obmejnih krajev. Ni ji ne pomaga, da ima za svoj program versko in narodno vzgojo, ne prestopa jo obrekujejo in napadajo kot politično liberalno institucijo. Take podivjanosti ne najdemo pri nobenem drugem narodu.

† Boj surovosti. To je najnovejša parola, ki jo je vrgel v svet tisti list, ki živi od samih največjih surovosti in ki je glasilo najsurovejše in najbrutalneje stranke, kar jih je svet kdaj videl. Kdo bi ne pozdravil z veseljem, če bi ponehale surovosti, ki se primerjajo v našem javnem življenju, toda kdo naj upa na to, ko vendar vidimo, kaj počenja klerikalna stranka. Ta stranka ima vso moč v rokah in divja v deželi kakor bestija, ubija javne važne institucije in posamezne eksistence, zlorablja svojo moč z največjo brezobzirnostjo, brutalizira vse, kar ji stoji na poti, bojkotira naprednjake in davi učitelje, zastruplja vse javno življenje in demoralizira ves narod. Da — boj surovosti! A če hočemo narediti surovosti konec, je treba prijeti na pravem mestu: boj surovosti — to je boj klerikalni stranki!

† Tržaška laška godba na katoliškem hodu. V »Edinosti« čitamo: »Slovenec« ni bilo prav, da je prišlo prošlo nedeljo v slovensko Ljubljano okrog 1000 tržaškega slovenskega delavstva z godbo in zastavami, a prihodnjo nedeljo bodo v sprevedu na prireditvi »Slovenčevih« pristašev korakali povabljeni gostje vseslovenske »Slovenčeve« stranke — poljska in češka odposlanstva ter hrvaška društva — po zvokih tiste tržaške salezijanske godbe, ki je vzgojena v najzagrizenijem slovenožrskem italijanskem duhu, ki po tržaških ulicah svrta ob vsaki priliki najbolj hujške italijanske koračnice. Pri vseslovenski prireditvi bo sodelovala godba tistih tržaških Salezijancev,

ki so poleg »Legge Nazionale« najhujši raznarodovalci naše slovenske dece, pravi fabrikantje renegatstva, godba tistega zavoda, kjer je smrtni greh vsaka slovenska besedica in za Slovence vedno na jeziku nesramna povska — »ščavli«. Višek »Slovenčevega« vseslovanstva bo, dosežen, ko bodo združeni Slovenci, Poljaki, Čehi in Hrvatje korakali mimo njegovega uredništva po zvokih tržaško - salezijanske kamoraške »patrije v rešetku«, Garibaldijeve ali bersaljerške koračnice. Potem naj se pa le še »Slovenec« norčuje iz prireditev drugih.

— Slovenci, bodimo dostojni! Piše se nam: Tako nas uči včerajšnji »Slovenec« ter milo vabi tudi napredne hišne posestnike, da naj pozdravijo z zastavami goste, ki pridejo v Ljubljano na katoliški shod. Ob normalnih razmerah bi se morda dalo o tem govoriti. A kdo naj veruje sladkim besedam nekaterih dostojnih ljudi stranke, katere voditelji so zakleti sovražniki Ljubljane ter si pri vsaki priliki prizadevajo, našemu stolnemu mestu škodovati. Dr. Lampe in Krek si vsak večer izprašujeta vest, ako sta nas čez dan dovolj sovražila in škodovala Ljubljani. Po delih jih poznamo. Naprtili so nam deželne ceste, vzeli nam hočejo vodne sile naše Ljubljane in par dni pred otvoritvijo katoliškega shoda so nam ubili slovensko gledališče iz zgolj sovražstva do Ljubljane. Kdo naj angažira sloven. igralce, ako si deželni odbor pridržuje pravico po svoji »previdnosti« vsaki trenutek zapreti gledališče! Stranka je več škodovala Ljubljani, kakor ji morejo koristiti še tako pogosti katoliški shodi v Ljubljani. Vsak gost se sme pri nas svobodno gibati ter bo dostojno sprejet, a da bi klerikalne strankarske prireditve tudi mi slavili z zastavami, tega pri sedanjih razmerah ne more nihče od nas zahtevati. Sicer vas ne motimo ter se bomo obnašali dostojno.

— Policijsko ravnanje shoda. Ob priliki slavnostnega shoda in cerkvene slavnosti, na Kongresnem trgu, ki se imata vršiti v nedeljo 24. avgusta t. l. v okviru hrvaško - slovenskega katoliškega shoda bo Kongresni trg od 6. ure jutraj do konca slavnosti za splošni promet zaprt. V tem času je prehod preko policijskih zapahov dovoljen samo osebam, ki se izkažejo z vstopnico ali pa s prehodnico izdano od tukajšnjega urada. Razven tega bodo ceste, po katerih se ima vršiti obhod, to so: Rekljeva cesta, Cesta na južni kolodvor, Dunajska cesta, Šelenburgova ulica, Vegova ulica, Cojzova cesta, Sv. Jakoba trg, Stari trg, Mestni trg. Pred škofijo, Vodnikov trg, Poljanska cesta za čas obhoda za splošni promet z vozili zaprt. Prehodi se bodo vzdrževali po možnosti v smeri Sv. Petra ceste, Kolodvorske ulice, Marija Terezije ceste, Prešernove ulice in Franca Jožefa ceste. Stojišča izvoščkov, ki se nahajajo na cestah, kjer se vrši obhod, se bodo preložila za čas istega v stranske ulice.

— Dekoracija dež. dvorca. Za jutrišnji katoliški shod je deželni dvorec seveda dekoriran. Če se je dekoracija posrečila in če je okusna, o tem so mnenja različna. Lepo pa bi bilo, če bi dež. odbor razobesil na velikem balkonu iz deželnih računov sestavljen tepih. To bi se udeležniki katoliškega shoda križali.

— Kuriozno! Razobešanje zastav za katoliški shod se je danes začelo. Klerikalne hiše so vse v zastavah, poleg teh pa tudi nekatere druge. Nam seveda ne hodi na misel zabeleževati, kdo je zastave razobesil, kdo ne, zakaj mi nič ne terorizamo. Povedali smo svoje mnenje, zdaj ve vsak, kaj pomeni razobešanje zastav in naj stori, kar mu dopušta njegova čast. Samo zaradi kurioznosti hočemo nekaj zabeležiti. Na dež. gledališču visi — papeževa zastava. Tempeli Muz, resnih in lahko krilih, pa v znamenju papeževe zastave! Na eni strani je to zelo smešno, na drugi pa se nam zdi, da je to pravo norčevanje iz papeževe zastave. Kuriozno je tudi videti, da vse zastave na poslopu — nemške hranilnice in Filharmoničnega društva. Kar svet stoji, ni bilo na teh poslopih še zastave v proslavo kake slovenske prireditve — zdaj pa vse tam cesarske zastave na čast katoliškemu shodu. Ali ne kaže to, kako zadovoljni so Nemci s slov. klerikalci in kako velika je njihova hvaležnost za vsa narodna izdajstva, s katerimi so klerikalci oslabili slovenstvo in utrdili nemštvo. Med onim delom ljubljanskih Nemcev je seveda nastala velika nevolja, da sta nemška hranilnica in Filharmonično društvo razobesili zastave na čast katoliškemu shodu. Zlasti so nevoljni na Filharmonično društvo, češ: če dela hranilnica s slov. klerikalci dobre kupčije, je to sicer ne opravičuje, da je razobesila zastavo, pa dela neno-

postopanje vsaj razumljivo; Filharmonično društvo pa nima od klerikalcev ničesar, pač pa je dobila subvencijo od občine in demonstrira torej z zastavo čisto po nepotrebnem. No pa Nemci se bodo med seboj že še poravnali in v spominu bo samo ostalo dejstvo, da so nemški prodomovci proslavili z zastavami slovanski katoliški shod.

— Plačani agitatorji lazijo od hiše do hiše in terorizirajo z vsemi sredstvi hišne posestnike, trgovce in obrtnike, da bi razobesili zastave. Ti agitatorji bodo zlasti danes zvečer še pritisnili. Ne bojte se njih groženj, vrzite jih skozi vrata in naznanite jih, ako bi bili nasilni.

— Ravnanje Južne železnice je ukazalo, da se naj kolodvorsko poslopje povodom katoliškega shoda okraši. Beležimo to z ozirom na sokolski zlet prihodnje leto.

— Vprašanje. Radovedni smo, če bo c. kr. policijsko ravnanje, ki je sicer v zadevi zglaševalnih predpisov skrajno natančno, postopalo z ravno tisto mero oziroma pravičnostjo tudi nasproti katoliškemu shodu, ali ne. Kolikor vemo, je bilo doslej vedno tako, da so veljali enaki predpisi za vse; bomo videli, če bo tudi v tem slučaju tako. In v zvezi temu smo prepričani, da ne bo nihče izmed teh tujecev, ki bodo te dni, v Ljubljani, pravilno zglašen. V tem pa se zrcali vsa pravičnost našega c. kr. policijskega ravnanstva in to pribiti, nam za sedaj zadošča popolnoma.

— Jutri v nedeljo je po ukazu dež. vlade dovoljeno prodajati kramarsko in galenterijsko blago ter slaščice in sadje od 7. do 12. dopoldne ter od 3. do 6. popoldne; druge trgovine smejo biti odprte od 7. jutraj do 3. popoldne.

— Umrla je danes jutraj v 63. letu starosti gospa Marija Jekovec, roj. Kapus, mati g. inženirja Jekovca in vdova po rajnem kamnogiškem učitelju, Andreju Jekovcu, ki je bil svoje čase eden prvih sotrudnikov pri starem slovenskem gledališču v 70. letih. — Venci se na izrecno pokojniko željo odklanjajo v korist kulturnih ali dobroteljskih društev.

— Odbor »Političnega in izobraževalnega društva za kolizejski okraj« poziva svoje člane in somišljenike, naj uvažujejo sklep izvrševalnega odbora ter prezirajo klerikalno prireditve. Ne razobešajte zastav, kdor bi jo razobesil, naj jo takoj odstrani!

— Vsem naprednjakom in naprednjakinja s šentjakobskega okraja! »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« vas opozarja na sklep izvrševalnega odbora narodno - napredne stranke, da je takozvani »katoliški« shod, ki se ima vršiti v Ljubljani dne 23. in 24. avgusta, izključno strankarsko - politična in bojna prireditve klerikalne stranke, ki je vsikdar delala na gospodarski pogin našega mesta. Zato pozivljamo svoje člane in vse somišljenike, da ta shod in vse, kar je z njim v zvezi, enostavno prezirajo, kdor bi se pa izneveril disciplini, postopalo se bo z njim, kot da ne pripada več društvu in stranki. Kdor se meče klerikalcem pod noge, naj ostane tam kot njih uslužna podlaga.

— Pa bi ne bilo napačno. Iz obrtniških krogov se nam piše: Naš tovariš Pust pa le nekaj drži na lepe naslove. Kd bi mislil, da je tako nečimern. Pravijo, da bi zelo rad dobil kak lep naslov, kakor jih ima g. Mathian in da bi še kaj »špendiral«, če bi mu ga kdo preskrbel. Kaj pa, ko bi se gosp. Pust le potegnil za naslov papeževga cimpermana, Ni napačen ta naslov, Sveti Jožef je bil tudi cimperman. Če bi g. Pust dobil naslov papeževga cimpermana, bi bil prvi za sv. Jožefom in kdo ve, če bi na zadnje ne prišel še v pratiko!

— Opozarjamo narodno občinstvo na poziv »Družbe sv. Cirila in Metoda« in na oklic »Slovenske Sokolske Zveze«, ki jih priobčujemo na drugem mestu. Želeti je, da bi se narodna društva udeležila pogreba z zastavami.

— Slovensko narodno ženstvo se udeleži jutrišnjega pogreba narodnega dobrotnika gospoda Frana Babiča polnoštevilno, če mogoče v temnih oblekah.

— Pogreb gospoda Frana Babiča. »Šentjakobsko - trnovska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani« vabi svoje člane, da se v čim največjem številu udeležijo pogreba velikega rodoljuba, društvenega pokrovitelja in rednega člana gospoda Fr. Babiča. Čas pogreba je razviden iz rodbinske parte.

— Blagoslovljena zemskih ostankov blagopokojnega gosp. Fr. Babiča, ki se vrši v nedeljo, dne 24. t. m. ob 1. uri popoldne, se udeležijo vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda in ljubljanske C. M. podružnice.

— Slovensko trgovsko društvo »Merkur« vabi svoje člane, da se v čim največjem številu udeležijo po-

greba umrlega člana gospoda Frana Babiča. Pogreb bo jutri, v nedeljo, ob 1. popoldne iz hiše žalosti, Dolenska cesta št. 2.

— »Sokol II.« naznanja svojim članom, ki se udeležijo jutrišnjega pogreba našega vrliga člana brata Frana Babiča, da je zbirališče Sokolov v kroju v telovadnici »Narodnega doma« ob 12. opoldne in ne, kakor je bilo prvotno določeno, na Colzovi cesti. — To pa radi tega, ker bo »Sloven. Sokolska Zveza« proslavila s svojim pohodom zadnje spremstvo vrliga narodnega dobrotnika in rodoljuba. Pridite torej vsi opoldne v telovadnico »Narodnega doma«! Na zdar! — Na čelnik.

— Ljubljanski Zvon« zapoje velikemu narodnemu dobrotniku gospodu Franu Babiču žalostno pred hišo. Pevci in pevke pravočasno na mesto!

— Pogreb Frana Babiča. »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« vabi svoje člane, da se v čim največjem številu udeležijo pogreba velikega rodoljuba društvenega odbornika Frana Babiča. Čas pogreba je razviden iz rodbinskega parte.

— Šišenska »Čitalnica« se korporativno in z zastavo udeleži pogreba velikega slovenskega dobrotnika g. Frana Babiča. Pokažimo z obilno udeležbo šiskarji, da tudi mi znamo ceniti delo za naš narod. Zbirališče ob pol 12. uri v »Čitalnici«.

— Člane obeh šišenskih podružnic sv. Cirila in Metoda pozivljamo, da se mnogostevilno udeležijo pogreba velikega družbenega dobrotnika g. Frana Babiča. Zbirališče v nedeljo ob polu 12. uri dopoldne v »Čitalnici«.

— Narodno socijalna zveza se korporativno udeleži jutrišnjega pogreba dobrotnika Frana Babiča.

— Zidarsko in tesarsko društvo se udeleži korporativno Babičevega pogreba z zastavo.

— Deželni muzej »Rudolfinum« je za udeležence hrv. - slovenskega katoliškega shoda brezplačno odprt 23., 25., 26. in 27. avgusta redoma popoldne od 2.—5. ure. V nedeljo, 24. t. m. je muzej mesto dopoldne za splošen obisk odprt popoldne od 2. do 6. ure.

— Vrsta porotnih razprav. Dne 25. avgusta: Franc Friškovc, posestnika sin iz Mengša, zažig. Dne 26. avgusta: Kosmač France, mlinarski pomočnik v Preserjah, posilna nečistost in Erjave Franciška, gostija na Vojskem, detomor. Dne 27. avgusta: Jožef Možek, bivši gostilničar, Frančiška Možek, posestnica, oba iz Kamnika, in Anton Martinjak, zavarovalni agent, goljufija. Dne 29. avgusta: Dve tiskovni pravdi proti Ivanu Štefetu. Dne 30. avgusta: Ivan Savojec, zasebni uradnik, nezvestoba. Dne 1. septembra: Tekovna pravda proti Jankotu Florijančiču.

— Kongres strokovnih organizacij. Odbor za prireditve kongresa strokovnih organizacij in veselilni odsek za veselico 17. avgusta v Narodnem domu imata svojo zaključno sejo v ponedeljek 25. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji Narodnega doma. Opozarjamo vse one, ki bi imeli še kake račune, da jih do tedaj predložijo, ker se potem prebitek tedaj izroči za namene ki jih je odbor določil že pred veselico.

— Slovenska kolonija v Sofiji je izdala, kakor poroča sofijski »Mir«, protestno izjavo, v kateri obsoja napade in obrekovanja, katerim je bil v zadnjem času izpostavljen bolgarski narod v inozemstvu. List pravi, da se je poslala ta izjava v objavo vsem slovenskim listom. Naš list te izjave doslej še ni prejel.

— Umrl je v Ljubljani na Resljevi cesti št. 12 vratar južne železnice Matija Kuk e. c. Pogreb jutri ob 6. popoldne. N. v. m. p.!

Rezervisti se vračajo. Prihodnji transport rezervistov, ki bo štel 5 oficirjev in 450 mož gorskega topničarskega polka št. 13 in infanterijskega bataljona IV./80. pride v Ljubljano dne 25. avgusta ob 4. uri 15 min. popoldne, bo na južnem kolodvoru obedoval in se odpelje ob 5. uri 10 min. naprej. Isti dan pride v Ljubljano še drugi transport in sicer 9 oficirjev in 1191 mož pešpolkov št. 8., 42. in 76. V Ljubljano dospeta transport ob 9. uri 9 min. zvečer, bo tu večerjal in se odpelje ob 10. uri naprej.

V obrambo kolere. Kakor je sporočilo c. kr. notranje ministrstvo, se je v času od 12. do 15. avgusta v občinah Gornja Tuzla, Kreka in Brčka okraja Dolnja Tuzla v Bosni pojavilo več bakteriološko dognanih slučajev kolere. Ukrenilo se je vse potrebno, da se bolezen ne razširi in ne zanese v naše kraje. — Istotako se je odredilo vse potrebno, da se kolera ne zanese iz Romunije. Preko bukovinske meje smejo potnik le v štaciji Itzkany, kjer se strogo kon-

troujejo. Pa tudi na ogrskih mejnih stacijah se vrši stroga kontrola. O potnikih, ki prihajajo iz okuženih krajev v Avstrijo, dobivajo oblasti telegrafična sporočila, na kar se ti potniki v smislu veljajočih mednarodnih pogodb pet dni zdravniško nadzorujejo.

Iz Sodražice. V našem trgu je postalo prav živahno odkar se pripravljajo za slavni katoliški shod, posebno se pridno vadijo ob nedeljah in praznikih mladi čukci, ter delajo farovski konjem, kravam pa tudi prašičkom pravo veselje s svojim nastopom, seveda vedno pri zaprtih vratih na dvorišču. Morda jim škoduje svetloba ali sveži zrak. Starši čukcev s tem niso zadovoljni, ker bodo morali pustiti svoje sinove na pritisk g. župnika delati stafazo strankarski prireditvi. Od zanesljive strani smo izvedeli, da je zaradi tega, kdo bo šel v Ljubljano, prišlo do prepira med župnikom in kaplanom, p. d. Galjotom. Med prerakanjem je kaplan župniku zabrusil, da na katoliškem shodu kruljevih ne potrebujejo. Župnik je pa očital kaplanu, da tudi takih ne, ki imajo poldrugo glavo itd. Nekateri so v skrbeh zaradi nekdanje pevske zastave, eni so za to, da naj se z njo postavijo tudi v Ljubljani, drugi so mnenja, da v Ljubljani malo bolje vidi, da bodo takoj spoznali, da so zastavo pofarbarili. Obveščala bo pač Štuparjeva. Ljubljanci, ki hočejo videti smešne čukce, naj pazijo na sodraške, ne bo jim žal, — posebno se med njimi odlikuje tudi zastavonoša.

Žepna tatvina. Danes dopoldne je bila ukradena iz žepa Mariji Hrovatovi iz Rožne doline denarnica v kateri je imela 49 K.

S ceste. Danes dopoldne je merski pomočnik Fran Jereb v Stritarjevi ulici s kolesom zadel Mihaela Mešeta, ki je nesel koš malin. Kolesar in Meše sta padla in je Meše pri tem raztrgal za 9 kron malin, katere je deloma pobral, nekaj jih je pa moral tudi pustiti v prahu.

Besede, ki stanejo 500 kron. V tej zadevi smo prejeli izjavo prič, ki neresničnost trditve Brglez vzroka Čuješ popolnoma potrjujejo, ni vulgo da bi vloženi 500 K g. Prevec takoj ne dvignil. Detaljnoro pojasnilo pri obično prihodnji teden.

Football-Match S. F. K. Ilirije. Za nogometno tekmo, ki se vrši ob ugodnem vremenu jutri popoldne ob 3. uri na igrišču poleg Lattermannovega drevoreda in sicer med prvimi in rezervnim moštvom tukajšnjega kluba „Ilirije“, so določene običajne cene, namreč sedeži po 1 K, stojšče po 40 h, otroci, dijaki in vojski do narednika pa imajo znižano stojšče po 20 h. Vstopnice naj se nosijo vidno.

Vojaško odlikovanje. C. kr. vojno ministerstvo je v priznanje zaslug zaradi odličnega poslovanja odlikovalo našega slovenskega rojaka Burnika Bogomila, stotnika v 33. poljskem artiljerijskem polku, s posebno pohvalo.

Samomor krivoprisežnice. V fari lurskih duždev se je zgodilo nekaj posebnega. Neka ženska ki je dvakrat po krivem prisegla, se je obesila. Stori pa ni te žalostne smrti, ker ni mogla s krivo prisego svojemu bližnjemu storjene krivice popraviti, ampak samo zato, ker je bila dvakrat pri spovedi, pa obakrat ni dobila odvze.

Moti se, kdor misli, da je vse eno, kakšen kavni pridelek pridevamo kavi, kajti od kakovosti kavnega pridelka je v veliki meri odvisna dobrota kave. Najboljša je le tista kava, kateri je pridejan najboljši kavni pridelek, to je — po soglasni sodbi vseh naših gospodinj — Kolinska kavna primes. Ta kavni pridelek daje kavi izvrsten okus, prijeten vonj in lepo barvo, zato se je povsod že splošno priljubil in ga že vse naše gospodinj najraje kupujejo. Da je edino pristno domače kavo te vrste, je pa itak že vsakemu znano. — Pazite pri nakupovanju na varstveno znamko „Sokol“, ker je le v ovitkih s to znamko izvrstna domača Kolinska kavna primes!

Kinematograf „Ideal“. Spored za soboto 23., nedeljo 24., ponedeljek 25. 1. Globeli Tetta. (Potovalni film.) 2. Avguštna zasedajo. (Velekomično.) Samo popoldne. 3. Gamaontov teden. (Kinematografska poročila o najnovejših dogodkih, športu, literaturi, modi v Parizu itd.) 4. Iz Pariza v Petrograd. (Mistična drama. Kaj takega se še ni videlo.) 5. Sužnji zlata. (Ameriška senzacijska drama v treh dejanjih.) — Samo zvečer. 6. Junaki 13. polka. V tork 26.: Punčke male Hildice. (Veseloigra v 2 dejanjih.)

Izpred sodišča.

Kazenske razprave pred okrajnim sodiščem.

Delavska zavarovalnica v Trstu kontra Fr. Ks. Stare v Ljubljani. Na slavnostnem zborovanju »Deželne zveze obrtnih zadrug v Ljubljani«, ki se je vršilo povodom 10letnice Zveze

v magistratni dvorani, je govoril med drugim gospod Fr. Ks. Stare, posestnik in sobni likar v Ljubljani, in sicer glede delavske zavarovalnice. V daljšem temeljitom govoru je poudarjal govornik nujno potrebo ustanovitve podružnice delavske zavarovalnice v Ljubljani in je dokazal, v koliko bi se v tem slučaju sedanje zavarovalne razmere, ki ne odgovarjajo več kranjskim delavskim razmeram, izpremenile, v prid kranjskega delavstva in delodajalca in v prid cele kranjske dežele. V tem govoru je našla zavarovalnica v Trstu trditve, ki jo žalijo in je vložila proti g. Fr. Ks. Staretu tožbo. Prva obravnava v ti zadevi se je vršila danes pred tukajšnjim okrajnim sodiščem. — Po odklonjeni poravnavi je izjavil zastopnik toženca, da priznava, da je govoril na slavnostnem zborovanju kot zastopnik obrtnikov in kot svetnik trgovske zbornice o temi: »Ustanovitev podružnice zavarovalnice proti nezgodam v Ljubljani.« Besedilo njegovega govora je v priloženi brošuri, ki jo je izdala »Deželna zveza obrtnih zadrug v Ljubljani« povodom svoje desetletnice, in sicer na listih 8—15. Za te svoje trditve, ki so bistveno iste kot v ovadbi, nastopi dokaz resnice, in prosi, da se mu da daljši rok enega meseca, da si lahko zagotovi obširen material. Zastopnik zavarovalnice se temu predlogu ni protivil. Sodnik je podelil nato tožencu rok enega meseca v svrhu pisne prijave dokazil in preložil obravnavo na nedoločen čas.

Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu.

Jarčev shod na Muhaberju pred sodiščem. — Vlado koncipist Golija obsojen.

Dne 21. t. m. se je pri tukajšnjem okrajnem sodišču vršilo nadaljevanje polomljenega Jarčevega shoda na Muhaberju. Junak tega nadaljevanja je bil vladni koncipist Gustav Golija, ki je pri tem polomu Jarču šel preveč na roke potom razganjanja mirnih ljudi z orožniškimi bajonetmi. Pravni povod nadaljevanja tega shoda pred kazenskim sodnikom pa je bil sledeči: Ko je Jarč uvidel, da je na shodu večina naprednjakov in se je s shodom izpod »mlega neba« umaknil v sobo, je Golijo kot vladnega zastopnika pregovoril, da je pustil poklicati orožnike, katerim je ukazal mirne zborovalce razganjati s silo. Tedaj je pred s tremi orožniki zastraženimi vratni stala od drugih izločena gruča, obstoječa iz: Golija, Lotriča in Pirca. Takratni dr. Slanec koncipijent Lotrič je namreč Golijo vprašal, kakšen shod je to in ob enem nanj apeliral, naj on kot vladni zastopnik odredi, da se shod vrši zakonitim potom. Ker je Lotrič kot jurist takoj uvidel, da je Jarčev in Golijev nastop tak, da mora izvati pravne posledice, mu je bilo na tem ležeče, da se vse važne Golijeve izjave in ukrepi pred pričami ugotovijo ter je vse, kar je Golija kaj važnejega izpovedal, takoj v pričo orožnikov pustil po navzočemu častnikarju Pircu zabeležiti. Tako je Golija v kritičnem trenutku izjavil, da on ne ve, kakšen shod je to in da on nima nobene ingerence, da bi se shod pravilno izvršil. To je Lotrič dal takoj zapisati. In to je Golijo razburilo, da se je nasproti prav blizu njega in Lotriča stoječemu Pircu spozabil do nastopnega žaljivega nastopa: Golija je najprej Pirca zaničljivo pogledal, naredil z roko gesto proti njemu, nato se pa v zaničljivem tonu izrazil: »Was hat denn dieser Kerl hier zu tun?« — To je bilo tako izrazito zaničljivo in tako odločno le na Pirca naperjeno, da so okrog stoječi takoj uvideli, da pride med Golejem in Pircem do kakšne afere. No, pa Pirc se je spričo takega žaljenja obvladal ter si le mirno notiral Golijev nastop in besede. Golija je pozneje Pirca še enkrat označil z enakim izrazom in sicer takrat, ko je Golija Pirca dal po orožniku odstraniti, ker je Pirc skozi okno gledal na shod v sobi. Pirc je tu Golijev nastop izročil svojemu zastopniku g. dr. Slancu, ki je proti Goliju vložil kazensko ovadbo.

O tem je bila za danes dopoldne ob 9. uri razpisana glavna razprava. Pirc je zastopal koncipijent dr. Trampuž. Golija samega ni bilo k razpravi; dal se je zagovarjati po dr. Ogrizku. Razpravo je vodil okrajni sodnik pl. Levčnik. Sodnik poskuša stranki poravnati. Zas. obtožitelj Pirc izjavi, da v principu ni proti poravnavi, toda treba je, da mu jo nasprotnik sam ponudi. Dr. Ogrizek: Odklanjamo poravnavo, ker »mi nismo nič krivi«. Sodnik: No, tudi prav, bomo pa razpravljali. Dr. Ogrizek se zagovarja, da je Golija sicer take besede izustil, toda nikakor ne proti Pircu, marveč proti nemu tam blizu stoječih poboy; ki na shodu niso imeli nič opravi.

vi. Sodnik: Katerega poba pa? Dr. Ogrizek: Golija je videl nekega mu osebnega neznane, 15—16 let starega poba. Od obtožiteljeve strani se ugovarja, da na shodu takih pobov sploh bilo ni. — Pod prisego je bila zaslišana takrat na shodu navzoča priča ga. Ana Derganc, na kar je dr. Ogrizek predlagal naj se zaslišajo še trije orožniki in on sam. Sodnik je predlog odklonil, sedaj je sledilo nekaj, kar bo juriste zanimalo. Da ne bo popravkov, se omejimo le na stvarno poročilo: Dr. Ogrizek proti sodniku: Prosim g. sodnik, kako pa se je moj zagovor protokoliral? (Splošno začudenje.) Sodnik: Ja, saj ste vendar sami narekovali. Ali ste že pozabili? G. zapisnikar, preberite g. doktorju zapisnik, da bo vedel, kako se je zagovarjal. — Zapisnikar prečita iz zapisnika obdolženčev zagovor iz katerega sledi, da je priznal, da je rekel: »Dieser Kerl«. — Dr. Ogrizek: Jaz sem drugače mislil: obdolženec (Golija) sam ne ve, ali je rekel: »Dieser Kerl« ali: »Dieser Kerle«. Sploh sem se jaz drugače zagovarjal. Sodnik: Kakor ste se zagovarjali, tako je zapisano, zdaj pravite pa drugače. Dobro, bomo pa zapisali, da svoj zagovor popravljate. — Dr. Ogrizek: Jaz ga samo pojasnujem. — Sodnik: Ne zavijajte, g. doktor!

Sodnik razglasi obsodbo: Gustav Golija, vladni koncipist sedaj v Ljubljani, se spozna v smislu ovadbe ter na podlagi dokazovanja krivim prestopka razžaljenja časti po § 491. ter se obsodi na 30 K globe ali v slučaju neizterljivosti na 3 dni zapore. Razlogi: Obtoženec sam prizna, da je rabil take besede, zagovarja se le, da jih nameril na neke pobe. Po priči Ani Derganc pa je dognano, da so Golijeve besede bile naperjene samo na zas. obtožitelja, katerega je Golija še preje zaničljivo pogledal ter napravilneko gesto proti njemu. Ista priča tudi določno izpove, da kakih takih pobov tam v bližini sploh bilo ni. Krivdorek je torej vtemeljen.

Tako se je Jarčev polomljeni shod na Muhaberju za enkrat končal v škodo tistemu, ki je Jarču največ pripomogel do take polomije pri vpadu v liberalno kmečko trdnjavo na Muhaberju.

Društvena naznanila.

Društvo za zgradbo sokolskega doma Sokolu I. v Ljubljani pozivlja svoje članstvo in člane „Sokola I.“, da proslavi orlovske slavnosti v dneh katoliškega shoda — s tem, da prireja denarne zbirke za zgradbo prepotrebne sokolske telovadnice Sokolu I.

Poziv!

Podružnice „Družbe sv. Cirila in Metoda“, vsa druga narodna društva in vse prijatelje in dobrotnike naše družbe prosimo, da se udeležijo jutrišnjega pogreba našega blagopokojnega dobrotnika gospoda Frana Babiča.

V Ljubljani, 23. avgusta 1913.

Vodstvo „Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dogodki na Balkanu.

Situacija.

Belgrad, 23. avgusta. (Srbski tiskovni urad »Slovenskemu Narodu«.) Včerajšnja »Samouprava«, govoreč o novem položaju, piše, da mora Srbija sedaj najprej urediti svoje razmere z vsemi sosednjimi državami. Z zavaznicama in Romunski je razmerje urejeno, kar se pa tiče Bolgarske, mora Srbija obžalovati, da so neželjene razmere privedle do oboroženega spopada med dvema bratskima državama. Med tem je treba gledati, da se tudi z Bolgarsko dosežejo odnosi dobrega sosedstva, ki so potrebni za interese obeh držav. Srbija hoče s svoje strani storiti vse, da se pozabijo stare in nove rane in da se napravi pot za mirni razvoj obeh držav na vseh poljih državnega življenja. Glede Albanije goji Srbija najboljšo željo, da napreduje in se razvija in če se te želje uresničujejo, lahko računa Albanija na to, da bo imela v Srbiji lojalno in dobro sosedo. Razmerje Srbije s sosedno monarhijo, če tudi je bilo formalno korektno, je zastupilo dunajsko in budimpeštansko časopisje. — Sedaj pa je opažati tudi tu preokret in je upati, da bo vsak dan boljše. Če pride do ustvaritve dobrih odnosov z Avstrijo, je upati, da izginetaj tudi ti sledovi napetosti. Avstrija ima lahko velike ekonomske koristi od Srbije in novih razmer na Balkanu; to dobro spoznavajo njeni trgovski in industrijski krogi in potrebno bi bilo, da vodilni krogi poslušajo ta najmerodajnejši glas za oceno ekonomskih interesov države. Ne bi se dalo razumeti, iz kakšnih obzirov bi mogli iti vodilni krogi monarhije preko žive in stvarne potrebe, da se trgovini in narodnemu gospodarstvu monarhije otvorijo zanesljiva in zdrava pota v sosedstvo, ki sedaj išče, od koga bo kupovalo in komu prodajalo. Nadejati se je, da bo vedela monarhija pravilno ceniti iskrene namene Srbije.

Odrin Turčiji.

London, 23. avgusta. »Exchange Telegraph Company« prinaša vest, da je dobila porta diplomatskim potom obvestilo, da so velesile sklenile, da prepušte Odrin Turčiji.

Odrinsko vprašanje.

Belgrad, 23. avgusta. (Srbski tiskovni urad »Slovenskemu Narodu«.) V nedeljo se prično, če ne pride do kakih iznenadenj v odrinskem vprašanju, diplomatske počitnice in večji del ministrov gre v kopališča. Vprašanja, ki ostanejo še potem in ki se tičejo odnosov s sosedji, se pušče za prve dni v jeseni. Tudi je določeno, da se srbska skupščina sedaj še ne sestane.

Pariz, 23. avgusta. Oficijozni »Petit Parisien« piše, da je odrinsko vprašanje toliko kakor rešeno v turškem smislu. Velesile se bodo omejile samo na to, da bodo svetovale Turčiji, da dovoli Bolgarski razne koncesije moralnega in formalnega značaja. Med Carigradom in Sofijo se vrše direktna pogajanja, ki se bodo končala brez dvoma s končno bolgarsko resignacijo na Odrin.

Pariz, 23. avgusta. »Matin« poroča iz Carigrada: Ruski veleposlanik Giers je del časa konferiral na porti o odrinskem vprašanju. Pogajanja v odrinski zadevi tečejo naprej. Bolgarska zahteva za odstop Odrina neoporečno posest Lozengrada in koncesije z ozirom na utrdbe Odrina. Turški politični krogi so prepričani, da pride prihodnje dni do rešitve tega vprašanja.

London, 23. avgusta. Reuterjev urad izve iz angleških uradnih krogov, da se velesile še niso zedinile o končnem postopanju v odrinskem vprašanju. Tukajšnji krogi sodijo, da so turška zagotovila glede desnega brega Marice položaj izdatno olajšala.

Turki v Trakiji.

Sofija, 23. avgusta. Iz Jugluka prihajajoči ubežniki pravijo, da prodirajo bašibozuki in regularne turške čete proti Kirdžalinu ter ščuvajo Turke, da naj zažgo mesto. Neka turška četa je včeraj v okolici Mehimije čenila.

Divjanje Grkov proti Bolgarom.

Sofija, 23. avgusta. Glasom zanesljivih vesti, je bilo med onimi Bolgari, ki so jih Grki v Solunu obsodili na smrt, češ, da so člani čete Črnoptjeva, tudi več bolgarskih veletrogovcev, ki niso bili nikdar člani te čete, marveč vedno nasprotni revolucijonarnemu gibanju. Vlada je opozorila tuja poslaništva na to dejstvo, da preprečijo velesile eksekucije obsodbe.

Grki v Trakiji.

Solun, 23. avgusta. Grška vlada je dala odstraniti ves železniški material od Dedeagača do Okčilarja. Pri Ferdžiku je prišlo do bojov med Turki in irregularno bolgarsko četo.

Solun, 23. avgusta. Grške čete so snoči izpraznile Gumuldžino, ki so jo takoj zasedle redne bolgarske čete. Bolgarski vojski so prišli tudi pred Ksanti, grške oblasti so zahtevale za predajo protokol, Bolgari so se temu upirali, vsled česar se je predaja zavlekla. Pred Dedeagač Bolgari še niso prišli.

Demobilizacija Turčije.

London, 23. avgusta. »Evening Standard« poroča iz Carigrada, da je urgiral poslanik neke velesile pri turškem zunanjem ministrstvu glede demobilizacije ter dobil sledeči odgovor: Turčija bo demobilizirala šele tedaj, če bo Bolgarska priznala okupacijo Odrina in Trakije.

Srbske izgube.

Petrograd, 23. avgusta. »Novoje Vremja« pravi, da je imela Srbija v obeh balkanskih vojnah 9000 mrtvih in 27.000 ranjenih. K temu številu pridejo še oni, ki so umrli za kolero.

Posojila balkanskim državam.

Pariz, 23. avgusta. Vse balkanske države s Turčijo vred bodo morale omejiti svoje zahteve po posojilih na najvažnejše, zlasti ker imata na francoskem denarnem trgu prednost dva prosilca in sicer Francoska sama, ki bo najela v jeseni notranje posojilo 1500 milijonov in Rusija, ki bo prišla z velikim železniškim posojilom.

Povratek srbske vojske.

Belgrad, 23. avgusta. (Srbski tiskovni urad »Sloven. Narodu«.) Tu

se zaključujejo priprave za sprejem vojske. Vedno nove čete se zbirajo na vezbalšču v Banjici.

Srbsko - črnogorska meja. — Srbija in Grška.

Belgrad, 23. avgusta. (Srbski tiskovni urad »Sloven. Narodu«.) V kratkem se reši vprašanje meje med Srbijo in Črno goro. — Med Srbijo in Grško se je razpravljalo vprašanje, ali bi se ne uvedla reciprociteta šol za slovanske manjšine na Grškem in za Grke v Srbiji. Kakor izvem, je Venizelos izjavil, da ne zahteva nikakršnih posebnih garancij za Grke, ki so pripadli Srbiji, vsled tega ni potrebno urediti s posebno podrobno pogodbo reciprocitete.

Katerih strok je treba Srbiji?

Belgrad, 23. avgusta. (Srbski tiskovni urad »Slovenskemu Narodu«.) Srbija potrebuje nujno učiteljev, ker bo praznih do 2000 učiteljskih mest. Istotako je treba večjega števila profesorjev, zdravnikov in inženirjev.

Diplomati gredo na počitnice.

Belgrad, 23. avgusta. Avstro-ogrski poslanik Ugron in ruski poslanik Hartvik sta šla na daljši dopust.

Državni zbor.

Dunaj, 23. avgusta. Državni zbor bo v svojem jesenskem zasedanju, ki je nameravano za sredo oktobra, izvolil delegacije, ki prično z zasedanjem nekako sredi novembra na Dunaju.

Deželni zbori.

Dunaj, 23. avgusta. Vlada name-rava baje sredi septembra sklicati vse delazmožne deželne zборе, ki naj zborujejo do srede oktobra.

Nemški agrarci.

Dunaj, 23. avgusta. Nemška agrarna stranka ima 28. t. m. ob 10. dopoldne svojo sejo na Dunaju.

Moravski deželni zbor.

Brno, 23. avgusta. Med deželnim glavarjem grofom Šerenjem in naprednimi češkimi strankami je prišlo takoj po volitvi deželnega odbora do nesporazumljenj, ker je grot Šereny dal deželnemu odborniku, patru Šrameku, najvažnejše resorte. Konflikt se je še poostрил, zato, ker je imenoval deželni glavar za svojega namestnika razen Nemca Jelineka tudi konservativnega veleposesnika grofa Belcredija. Začetkom včerajšnje seje deželnega odbora je nato naznanil deželni glavar, da je zaposlil grof Belcredi, da ga oprosti od nadomestovanja iz zdravstvenih ozirov. Za namestnika je nato imenoval češkega naprednega deželnega odbornika dr. Plucharja za svojega namestnika.

Portugalski monarhisti.

Madrid, 23. avg. Ob portugalsko-španski meji stoječi portugalski monarhisti so dobili od svojih somišljenikov na Angleškem in v Braziliji denar, da poskusijo, še predno se poroči bivši kralj Manuel, novo puč. Portugalska vlada je zato zopet odločila amnestijo za politične zločince.

Nemiri na Kitajskem.

Nanking, 23. avgusta. Neki vstaški vodja je pisal nemškemu konzulatu, da je nemška križarka »Emden« obstreljevala postojanke vstašev na Levjem griču. Vstaški vodja grozi, da bo obstreljeval nemško križarko in nemški konzulat. Nemški konzul je nato spozumno s poveljnikom križarke »Emden« odgovoril, da je neresnično, da bi bila nemška križarka streljala. Križarka »Scharnhorst« je odplula nato s šefom križarske divizije pred Nanking.

Prosveta.

Variete večer, ki ga priredijo slovenski igralci v Parkhotelu Tivoli danes zvečer ob 8. uri in v nedeljo ob 5. uri popoldan obsega štirinajst povsem novih točk in eno kabaretno enodejanko; aranžira g. Danilo, pevske točke g. Povhe. Godba 27. pešpolka igra samo operetne točke in dva koncertna komada. Priporočati moramo nujno te priredbe, ker troški zadnjih predstav pod milim nebom »Kneza Semberjskega« so znašali preko tisoč kron ter ni za naše igralce, ki jim hočemo pomagati iz mislerje, v katero so bili pahnjani, ni preostalo take svote, katere bi posameznikom privoščili. Če kdo pregleda račune teh zadnjih prireditev, čuditi se mora, kaj vse stane denar. Današnja predstava se priredi le na občno željo našega občinstva, in upamo, da bo dvorana Parkhotela Tivoli nabit polna. V nedeljo ob lepem vremenu se vrši prireditev že ob 5. popoldne in traja predstava neprenehoma, dokler bo sploh kaj občinstva navzočega. Spored se poveča in ako pride tudi kdo uro kasneje, deležen bo vendar vsega sporeda. Vojaška godba ima za nedeljo popolnoma nov spored, ki se sklada z varietetnim večerom. Torej ne bo nihče v zadregi, kje naj popoldne ali večer prebije. Parola je izdana. Parkhotel Tivoli.

Jeseniške novice.

Na naslov železniške direkcije v Trstu. Kar bi bilo v vsakem drugem še tako nepoznatem kraju izključeno, to se prakticira na jeseniški postaji. Kje drugje na svetu bi bilo mogoče, da se skoro pri belem dnevu čistijo in odvažajo kolodvorska strnišča? Kje drugje na svetu bi bilo tudi mogoče, da na cesti sredi trotoarja kopljejo široke jame v greznice in nalivajo vozove z vsebino strnišč, kakor na Jesenicah. Ali res noče storiti železniška uprava ničesar, da se temu škandaloznemu početju pride v okom. Ali se ne more počakati s čiščenjem strnišč po zadnji skupini večernih vlakov, da ne bodo pasazirji tiščali svojih nosov pred nezgodnim strniščnim parfumom in ali končno tudi ni mogoče izpeljati strnišč drugim, ne pa na javno cesto sredi trotoarja?

Nepotrebna nesreča. Pretečeno nedeljo je bil semenj na Koroški B. li. Pri tej priliki se je streljalo z možnarji, zakaj, to nam bo pojasnil g. župnik Košir. Pri streljanju sta se ponesrečila tovarniška delavca Janez Vidic in Jaka Zupan. Težko poškodovana so pripeljala v tovarniško bolnišnico.

Srčna kap je zadela pri delu 46 let službujočega tovarniškega delavca Janeza Rozmana. Mož je bil meseca decembra m. l. odklovan s kolajno za štiridesetletno nepretrgano službovanje pri eni in isti tvrdki, kar ga je zelo veselilo. Isti dan smo tudi pokopali bivšega plačilnega natakarja kolodvorske restavracije Antona Kratkega.

Kino - predstava »Quo vadis?« Dne 14. in 15. avgusta je imela toliko obiskovalcev da se jih je moralo pri raznih predstavah odkloniti. Obisk ni bil samo z Jesenic in okolice, temveč tudi s Koroškega.

Proti zadnji protizakoniti občinski seji se je vložil pravočasno rekurz. Prišlo se je pa še na neki drugi švindel, kateri se je ovačil državnemu pravdniku. Rekurz so podpisali vsi gostilničarji izveniški g. hotelirja Paara.

Čudna znamenja. Kakor čujemo, hočejo člani krajnega šolskega sveta odstopiti, ker komandirata samo g. župnik Skubic in psevd »arhitekt« Petz pri gradbi nove šole. Čudno se nam tudi zdi, da ni, kakor običajno, stavbna odbora. Članom krajnega šolskega sveta župnikov despotizem že preseda; zao je predlagal Čebuli, naj se vse izmeri in le po tem izmerilu naj se doplačuje, čimur so pritrili tudi ostali člani. Temu se je uprl Skubic in vsled tega je v klerikalnem taboru velika polomija. Klerikalni davkoplačevalci se boje tudi za svoje žepe, ker bodo morali tudi plačevati občinske doklade, ne pa župnik, ki ne plačuje ničesar in živi kot čuri - muri — božji volec v travi. S tem predlogom se je župniku Čebuli tako zameril, da hoče imeti njegovo župansko glavo. Prisilil ga je, da je odložil čast krajnega šolskega inspektorja in župnikovi kimavci že veselo oznanjujejo, da spodleti Čebulju v kratkem tudi županski stolec. Nas seveda tudi veseli, da bo izginila raz županski stol zagrizena klerikalna Čebuljeva prikazen. Upamo, da bo župnik Skubic enkrat držal svojo besedo in politično odstranil Čebulja, ali ga vsaj degradiral županske časti, kakor je obljubil. Hvaležni mu homo, da trešči tega zagrizenega klerikalca z višine, kamor se je povzpel ne baš radi zmožnosti, ampak le vsled terorizma in podivjanosti proti naprednjakom v korist edino zveličavni S. L. S. Mi poznamo Čebulja do kosti, poznamo njegovo delo pri občinskih volitvah in

prav privoščimo mu, da prejme za plačilo prav po zaluzenju pošteno — brco.

Današnji list obsega 16 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Vedno ostrejši boj za obstanek zahteva napetost vseh naših moči. Tembolj moramo skrbeti za ohranitev svojega zdravja. Kdo bi tajil, da je prvi pogoj za to redno prebavnanje? Sloveča Franc Jožefa grenčica, vsak dan pol vinske kupice na tešče, ima neprecenljivo lastnost, da tudi zastarane želodčne in črvesne indispozicije odstrani zanesljivo, točno in na mil način. »Pri premmogih trdovratnih zagatenjih«, piše slovita bolnišnica usmiljenih bratov na Dunaju, »smo prirodno Franc Jožefovo grenčico rabili z ugodnim uspehom.« Dobiva se v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami. Razpošiljalno ravnateljstvo Franc Jožefovih zdravilnih vrelcev v Budapešti.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za »Ciril - Metodovo družbo«: Fran Molč, pek v Ljubljani 10 K, mesto venca na krsto g. Fran Babiča; Valentin Vončina, tu 10 K, mesto venca na krsto prijatelja Fran Babiča in »Neimenovana« v Ljubljani 1 krono. Skupaj 21 K.

Za »Domovino«: G. Korečan, trgovec v Ljubljani 20 K, mesto venca na krsto g. Fran Babiča.

Za »Stavbni sklad ljubljanskega »Sokola«: Janko Rohman tu, 2 K, zložili 2 telovadki in 2 telovadca kot prihranek pri vožnji iz Stranj v Kamnik — »Na zdare«!

Za »Srbske ranjence«: G. Ivan Kotnik, posestnik v Ljubljani, Orlova ulica 1 K.

Živeli nabiralci in darovalci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 22. avgusta: Tomaž Zmrzlikar, delavec - hiralec, 71 let, Radeckega cesta 9. — Matija Kuček, železniški poduradnik v pokoju, 67 let, Resljeva cesta 12. — Marija Resman, vdova železniškega vratarja, 68 let, Radeckega cesta 9.

V deželni bolnici:

Dne 21. avgusta: Ivana Sodnikar, delavčeva žena, 26 let.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 23. avgusta 1913.

Termin.

Pšenica za oktober 1913. . . za 50 kg 11 64
Pšenica za april 1914. . . za 50 kg 12 08
Rž za oktober 1913. . . za 50 kg 8 96
Oves za oktober 1913. . . za 50 kg 8 35
Koruza za avgust 1913. . . za 50 kg 8 23
Koruza za maj 1914. . . za 50 kg 7 59

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
22. 2. pop.	738.7	19.1	sr. jug	oblačno
9. zv.	740.0	15.9	brezvetr.	jasno
23. 7. zj.	740.8	11.9	sl. jvzh.	megla

Srednja včerajšnja temperatura 15.7°, norm. 18.2°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Slovenska Sokolska Zveza.

Bratje Sokoli!

Izpolniti nam je žalostno dolžnost, da izkažemo zadnjo čast požrtvovalnemu slovenskemu rodoljubu, velikemu narodnemu dobrotniku, zvestemu Sokolu

bratu Franu Babiču.

Pozivljamo vsa ljubljanska sokolska društva, da se pogreba udeležijo v kar največjem številu, bližnja društva pa da pošljejo vsaj deputacije. Zberite se v nedeljo že ob 12. uri v telovadnici »Narodnega doma«.

Predsedstvo Slovenske Sokolske Zveze.

Telovadno društvo Sokol II. v Ljubljani pozivlja svoje članstvo, da se polnoštevilno udeležijo pogreba vrlega člana, brata

Franca Babiča.

Zbirališče je ob 12. uri v »Narodnem domu«.

Odbor.

Telovadno društvo »Sokol« v Ljubljani. Bratje, pozivljamo vas, da se pogreba nad vse požrtvovalnega rodoljuba

br. Frana Babiča

udeležite v kar najčastnejšem številu. Zberite se točno ob 12. uri v telovadnici v »Narodnem domu«.

Odbor.

Telovadno društvo »Sokol« v Šiški pozivlja vse brate, da se udeležijo pogreba umrlega brata, mecena

Franceta Babiča.

Zbirališče ob pol 12 v nedeljo dopoldne pri »Ančniku«.

v Ljubljani.

Jezdec! Bratje! Umrli je član Sokola II brat

Fran Babič.

Pogreb bode v nedeljo ob 1. uri popoldne. — Zbirališče jezdecov ob 12. uri v Gosposki ulici št. 4. Odhod točno ob 1/41 uro pop. Vsepodrobnosti se izvedo pri bratu Krapežu Narodna kavarna. Bratje, udeležite se pogreba prezaslužnega člana v največjem številu.

Odbor jezdnega odseka »Sokola II«.

Sprejme se

kontoristinja

za trgovsko pisarno, zmožna slovenskega in nemškega jezika. Predpogoji: lepa pisava, dobro izvežbana v stroje-pisju in povsem zanesljiva računarica.

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.

Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. boln.

Dobro izurjen

žagar

ki se razume na lesene jarme žagati na več klinj, kakor tudi na polne jarme in na vsa žagarska popravila. Želi prevzeti delo na kakoli boljše žagi kot žagarski mojster, kjer bi bilo več let trajno delo. — Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Učenec

za fotografsko obrt

se takoj sprejme.

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Kupi se

star harmonij.

še se mizarskega pomočnika z dežele.

Išče se tudi dve sobi ali pa

delavnico s sobo v najem.

Ponudbe je poslati pod »št. 90« poste restante Ljubljana.

Iščem k svojim otrokom

učiteljico ali vzgojiteljico

z znanjem slovenskega in nemškega jezika kakor tudi zmožnostjo nekoliko v glasbi (klavir) in poduk otrok, ki obiskujejo ljudsko šolo. Prednost imajo le boljše moči, plača po dogovoru, vstop takoj. — **Karel Seunig, Ljubljana.**

Stanovanje

v I. nadstropju z eno veliko sobo, kuhinjo, delom vrta in drugimi pritliklinami **se odda za novembrov termin na Dunajski cesti 71.** Poizve se v pritličju.

Nov pianino in preigran

:-: kratek klavir :-:

se ceno prodasta.

Sv. Petra cesta vhod, Radeckega cesta št. 2, I. nadstropje.

Dve gospodični

se sprejmeta na hrano in stanovanje

po nizki ceni pri **Josipini Galč, Ljubljana, Dunajska c. 23 pritl.**

Dijaki

se sprejmejo ceno

na stanovanje in hrano pri boljši rodbini

na zračnem in mirnem kraju. Vprašati je v **Kopališki ulici št. 12.**

Učenca in učenko

boljših staršev

sprejme takoj trgovina s specerijo in železnino. **Anton Butara, Novo mesto.**

Izborno sredstvo

zoper vse

2860

želodčne

bolezni in motenje prebave je Stomoxigen. Če bolestate na hemeroidih, želodčni kislini, napenjanju, glavobolu, točenju srca, bolestitih v hrbtenici in v jetrah, če ste nervozni, se počutite oslabelega ali pobitega in če nimate teka, nabavite si takoj v bližnji lekarni Stomoxigen. Večji del zgoraj navedenih bolezni izvira iz infekcije čreves in se je v teh slučajih Stomoxigen izborna obnesel. Ta preparat razvija v želodcu kisik, ki umori bacile, izčisti želodec in učinkuje oživljajoče in okrepačajoče. En poskus vas bo prepričal o izbornoosti tega sredstva. — Dobiva se v skoraj vseh lekarnah ali pri

generalnem skladišču za Avstro-Ugarsko; **Josip pl. Török, Budimpešta VI., Király utca 12.**

I Pohištvo železno in od modl I

Najmodernejše postelje od modl, toalete, umivalniki po tvorniških cenah. Modroci iz jeklene žice od K 10— naprej. Pritne postelje od modl » » 70— » Napol medene postelje » » 34— » Otroške postelje » » 14— » Medene karnise » » 3:50 » Umivalnik » » 5— » Razložljive žel. postelje » » 14— » Specialist za opreme hotelov, vil, sanatorijev. Ob sklicevanju na ta list 5% popusta. Na debelo. **Cenovnik zastoj.** Na drobno. **H. Hoffmann, Dunaj VI., Webgasse 29, telefon št. 10046.**

Dijaki

se sprejmejo na stanovanje in hrano

Slomškova ul. 6. spodaj, Ljubljana.

2961

Jako zmožna dun. tvornica čevljev išče spretnega in energičnega

zastopnika

za Kranjsko, Goriško, Istro in Trentino, ki bi poglavitno obiskoval manjše kraje.

Cenjeni dopisi pod »**A. N.**« na upravn. »Slov. Naroda«.

2943

Dobra in v manufakturni stroki dobro izvežbana

2917

prodajalka

ki zna tudi na šivalni stroj šivati, **se sprejme pri J. Modicu v Novi vasi pri Rakeku s 15. oktobrom t. l. v prodajalno z mešanim blagom.**

Sprejme se takoj

2942

dva krojaška pomočnika

v delo. Eden naj je zmožen finega velikega dela, drugi pa poleg velikega dela tudi angleškega krojaštva.

Ponudbe ali vprašanja na uprav. »Slov. Naroda« pod šifro »**A. B./2942**«.

Jšče se za takoj ali za november

stanovanje

z 2 sobama in pripadki za mirno stranko.

Ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

2944

Pisarniški vodja

30 let star, vsestransko izobražen, z desetletno prakso, več knjigovodja, korespondent in stenograf, govori in piše slovnično razum slov. še hrvaški, nemški in laški jezik, želi stalne službe na Slovenskem. Tudi kot hran. uradnik, blagajnik ali tajnik kake mestne občine, oz. kot solicator. Cenj. ponudbe pod »Sinceritas« glavno pošto ležeče Trst.

Učenka

za trgovino čevlji

se sprejme v Ljubljani.

Ponudbe pod »**J. H./2969**« na upr. »Slovenskega Naroda«.

2969

Enonadstropna vila

4 minut hoda oddaljena od postaje Trnovo-Bistrica, na glavni cesti, 10 let davka prosta, v krasni legi, z vrtom in nekoliko zemljiščem, se za ceno 10.500 kron **takoj prod.** — Prijazne ponudbe prosim na: **Fran Samsa pri »Žefi« Ilirska Bistrica.**

2968

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je nje velikodušni dobrotnik, gospod

Franc Babič

trgovec, posestnik in gostilničar

danes ob 5. uri zjutraj, po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v nedeljo, 24. t. m. ob 1. uri popoldne iz hiše žalosti, Dolenjska cesta št. 2.

Slava njegovemu spominu.

V LJUBLJANI, dne 22. avgusta 1913.

2983

Za kratek čas.

— Ti, najin prijatelj Peter se je v svojo ženo na prvi pogled zaljubil...

— Da, zdaj bi se pa najraje obesil od jeze, da ni vrget nanjo še drugega pogleda.

— Ta-le oča Cmokač je pa čuden človek. Z eno nogo je že v grobu, še par tednov ima živeti, pa se ti ves dan smeje...

— Veseli ga, da so v gostilni, kamor je petdeset let zahajal, ravno zdaj cene povišali, ko je njemu zdravnik vsako pijačo prepovedal.

— No, na katero ime boste pa sinčka krstili?

— Se še nismo zedinili...

— No, to vendar ni težko, izbrati ime novorojenčku.

— Veste, zdaj se še prepričamo, kateri naših treh fajmoštrov-stricev ima več denarja... Fantka bomo namreč krstili po tistemu, ki ima največ.

Profesor Dlakoccep je šel na Gorenjsko na počitnice. Ko je prečital prvo pismo svoje neveste, je zavzdihnil:

»Oh, kako neortografično me ljubi moja Marica!«

— Torej, povejte že vendar, katero mojih sedem hčera bi pa radi poročili?

— Veste kaj, svetujte mi vi, katero naj vzamem, jaz se na vašo kulanco popolnoma zanesem.

Župnik: Kaj je sveti zakon?

Vprašanec: Sveti zakon je hudičeva kletka. Tisti, ki so zunaj, tiščijo notri, tisti, ki so notri, pa tiščijo ven.

Prvagospodična (na morskem bregu): Oh, morje, izdajalsko morje! Koliko ljudi imaš ti že na svoji vesti. Tudi meni si ugrabilo ženina...

Druga gospodična: Kaj? Ali se je mar vaš ženin potopil?

Prva gospodična: Ne, ampak v morskem kopališču Gračeju se je v drugo zaljubil...

— Jaz sem postal abstinent in se vpisal v Sveto vojsko. Seveda iz notranjih nagibov.

— A? Kaj imaš pokvarjen želodec ali bolna jetra?

Kuharica: Pepček, kar sam povej mamici, da si vse bonbone ukradel in snedel. Mamica imajo mehko srce.

Pepček: Mehko srce, no že, ampak hudo palico.

— Gospa oficijalka ima menda nekam pisano preteklost...

— Pa še kakšno! O, jaz bi vam lahko lepe reči povedala... Kar lasje bi se vam ježili..., pa si ne maram jezika vpeči... Zaradi nje sem bila namreč že dvakrat obsojena.

Gospod, kateremu je veter klobuk odnesel, zapazi na svoje začudenje, da pijan človek s krikom in vikom lovi ta klobuk.

Gospod: Prijatelj — kaj se pa tako podite za mojim klobukom?

Pijanec: A to je njih klobuk? O, vraga, jaz sem pa mislil, da je moj.

— Dragi gospod — zame je gotovo jako častno, da se vi, odlični in bogat gospod, zanimate za mojo hčerko. Toda — oprostite — vi ste sari 68 let, moja hčerka pa 17 let — ali se vam ne zdi, da je moja hčerka za vas nekoliko premlada...

— No, ja, imate prav, nekoliko premlada je že... No, pa če mi obljubite, da jo dobim, pa že počakam še kako leto.

Gost: To je vendar od sile! Najprej me tuj človek obere pri kvartanju za tri krone, potem uide iz gostilne in jaz naj plačam, kar je zapil? Zakaj ste ga pa pustili oditi?

Natakar: Jaz sem mislil, da je vaš prijatelj, ker je vzel tudi vaš — dežnik.

— Oh, prijateljica..., spoznala sem idealnega človeka... Mlad je, lep, eleganten, premožen, ljubezniv, ne kadi, ne pije, ne igra, ne ponočuje...

— Vzemite ga vendar!

— Oh, ko pa ima eno veliko napako, da se — neče oženiti.

Trgovca vidi zvečer pri pregledovanju blagajne, da njegov sotrudenik ves dan ni ničesar prodal.

Ljubi gospod, mu reče, povejte mi le eno: ali imam jaz trgovino in ste vi moj prodajalec, ali imam jaz muzej in ste vi moj konservator?

— Tebi je bila zlata ura ukradena in čez 25 minut si jo že nazaj dobil.

— Oh, ko je bil pa tat tako nemumen. Kar čez cesto je tekel in je ukradeno uro nesel v zastavljalnico.

— Kako so pa tam vedeli, da je ura ukradena.

— No, moja uro spoznajo v zastavljalnici vendar na prvi pogled.

Tipkarica: Prosim gospod šef, da bi mi dovolili nekaj dni posebnega dopusta... Jaz se omožim.

Šef: Zakaj se pa niste omožili prejšnji mesec, ko ste imeli štirinajst dni dopusta?

Tipkarica: Ker si nisem hotela dopusta pokvariti.

Ceno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega „Mollovega Seidlitz-praška“, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. Moll, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Mollov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom.

Mnogo milijonov konservnih steklenic vkuhalnih aparatov

REX

poceni domače konserve.

Nova iznajdba: Dreyerjevi aparati za sadni sok „REX“.

Dobiva se povsah zadetih trgovinah „REX“, družba za konzervne steklenice Homburg a. d. H.

Glavna zaloga: Dunaj VII., Neubaugasse 41. Tel. 33435

Nekaj prodajalitiš se še odda.

Mnogo milijonov konservnih steklenic vkuhalnih aparatov

REX

poceni domače konserve.

Nova iznajdba: Dreyerjevi aparati za sadni sok „REX“.

Dobiva se povsah zadetih trgovinah „REX“, družba za konzervne steklenice Homburg a. d. H.

Glavna zaloga: Dunaj VII., Neubaugasse 41. Tel. 33435

Nekaj prodajalitiš se še odda.

Maslo, malisno šupo, suhe gobe, vinski kamen

jabolka namizna in hruške za most, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučne peske, koruzno slamo, smrekove storže, želod, krompir, sploh vse deželne pridelke, kakor tudi petrolejske in oljate sode, ter močnate solne in otrobne vreče kupi vsako množino veletrgovina ANTON KOLENC, Celje, Graška cesta 22. 3095

Ženitna ponudba!

Gospodična stara 20 let s posestvom želi znanja z mladeničem starim 30—40 let, ki bi imel nekaj premoženja in veselje do trgovine. Tudi vdovec brez otrok ni izključen. Le resne ponudbe s sliko in s popolnim imenom naj se pošljejo pod „Jesen 1922“ na upravnništvo „Slov. Naroda“ do 1. septembra t. l. Tajnost zjamčena. 2922

Strogo solidna najstarejša domača tvrdka. Juveli, zlatina, srebrnina ter razne ure.

Popravila in nova dela po najnižji ceni.

Edina zaloga ur z znamko

TUP

Ceniki zastoj. Ceniki zastoj.

Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zaprtimi sodni cenilce. 234

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Štampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe,

graver in izdelovatelj kavčukovih štampilij

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1.

Ceniki franko. Ceniki franko.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11

priporoča

klobuke, slamnike

cilindre, čepice itd.

najnovije fasone

po najnižji ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto

Popravila in preobleke

točno in cen.

Popravila in preobleke

točno in cen.

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalet streh in klepar, vpeljalet strelovodov, ter instalater vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškimi, francoskimi in tuzemskim škrliljem z asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Hartschek z izbočno in ploščnatno opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.

Hišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda.

Poprave točno in cen.

Proračuni brezplačno in pošt. presto.

Najboljši in najcenejši nakup!

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Predno se obrnete drugam, oglejte si mojo bogato zalogo pravih, najfinjših švicarskih ur iz zlata in srebra, ure za dame z diamanti in briljanti, zapestnice, uhane, vratne veržice, poročne in druge prstane, krasne nastavke iz kina srebra, namizna orodja itd.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastoj!

Vsa popravila izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno.

1995 Prva domača tovarna

omar za led

Simona Praprotnika

v Ljubljani, Jenkova ulica št. 7.

Prevzemajo se vsa v stavbno in pohištveno: mizarstvo spadajoča: dela, katera se točno in po najnižjih cenah izvršujejo.

Velika zaloga gostilniških okroglih miz.

Ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Jabolčnica

prav dobra domača

se nadomesti s naravnim sredstvom

Muskatin

Muskatin je zlahten naravni preparat za pripravo dobre domače pijače. Iz Muskatina narejena pijača, da moč, požiri in krepeča živce. Muskatina stane liter na 4 do 5 vin. Muskatina se pošilja vsak dan po pošti in železnici po povzetju. Muskatina se dobi samo v glavni zalogi **Ivan Andraschitz v Mariboru, Koroška ulica.** 2685

Angleške kostume

različne toalete

priporoča in izvršuje

damski modni atelje

Josipina Šetinc-Bersin

Ljubljana, Kongresni trg 6.

Naročila z dežele se točno izvršujejo. 2120

Pozor! Drože (Presgerm)

Naznanjam vsem odjemalcem za Drože, da sem preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno silo s turbino, zato mi je mogoče, postrči brez konkurence po nizkih cenah in z najboljšim blagom. — Opozorjam pa, da moje materične drože so za 50% boljše od vsakih spiritalnih drož. Spiritalne so mehke in vsebujejo vodo, zato jih nudi konkurenca po 80 vin.

Pričakujem cenjenih naročil in beležim s spoštovanjem

Makso Zaloker

tovarnar drož 3627

v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Specijalna modna in športna trgovina za gospode in dečke

Klobuki slamniki

čepice

perilo

kravate

vse potrebščine za lov

turistiko

telovadbo

l. t. d.

J. KETTE, Ljubljana, Franc. Jožefa cesta 3.

Kolesarji, zahtevajte

v lastnem interesu nemudoma brezplačno in poštne prosto prvi slovenski pravkar izšli

bogato ilustrovani cenik 1913

za kolesa in posamezne dele.

Poglejte ga pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.

Karel Camernik & Co., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža.

Krásna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

= USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI =

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA v Ljubljani, Prešernova ul. št. 7

! 500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin **balzam RIA** Vaših kurjih oči, bradavic, otiščancev ne odstrani v 3 dneh brez bolečin. Cena lončka z garancijskim pismom 1 K. **Kemeny, Košice I., Postfach 12/64 Ogrsko**

V najem se vzame

trgovina

z mešanim ali manufakturnim blagom. Ponudbe pod „**Trgovina**“ poštno ležeče **Celje**. 2923

V Mariboru sprejme

za šolsko l. 1913/14 slovenska rodbina na stanovanje in hrano

deklice študentke

iz boljših hiš. — Pojasnila daje gospa **A. Z.** sedaj v **Lučah pri Ljubnem**. 2906

Sprejme se takoj krojač

zmožen prirojevati in eden za navadna dela. — Nadalje 2895

fina šivilja

katera zna sama prirojevati, ter **trgovski pomočnik**

za trgovino mešanega blaga. Vprašanja na upravnitvo »Slov. Naroda«. 2910

kontoristinjo

veščo slovenskega in nemškega jezika, strojepisja in stenografije. Nastop takoj ali 1. septembra t. l. Ponudbe pod „**Kontoristinjo**“ **Kranj, poštno ločilo**. 2930

Na obroke zlata verižica

60 gramov težka, K 140—, meščno 4 K. Prve vrste srebrna ura s 3 srebrnimi pokrovi 14 K. Pošilja se na vse strani. Kdor bi rad ceno kupil uro in verižico, naj piše takoj. **R. Lechner, Bredlava (Lundenburg) 299** trgovina z zlatarino.

Trgovska oprava

(za špecerijsko trgovino) skoro popolnoma nova (ker le kratek čas rabljena)

se takoj prodaja.

Več se izve pri tvrdki 2439 **A. Krisper, Ljubljana, Mestni trg**.

Piccolo avtomobil

se ceno prodaja radi primanjkanja denarja poizve se pri g. **Peter Škafarju**, trgovcu s kolesi, motorji in s posameznimi deli. **Rimska cesta št. 17. Ljubljana**. — Istotam se prodaja

1 stoječi motor

priljubljen za kmetijo ali za kakšnega obrtnika močan je 6 HP. 2910

Dijaki

ali gospodične

se sprejmejo ceno na stanovanje in hrano pri boljši rodbini. Vprašati je na **Mestnem trgu št. 25. I. nadstr.**

Vzgojiteljico

k 3 otrokom, zmožno slov. in nem. jezika in igranja na klavir sprejme **dobra rodbina na Notranjskem**. Pismene ponudbe do 1. septembra t. l. na uroav. »Slov. Naroda« pod šifro „**Vzgojiteljica**“. 2913

Izurjen stenograf

(za nemški in slovenski jezik)

in strojepisec

se sprejme v pisarni dr. **Dragotina Treo, odvetnika v Gorici**. Plača po dogovoru. Vstop začelkom septembra. 2919

Prodaja se nova

HIŠA

v **Zatični na Dolenjskem** 10 minut od cerkve, 20 minut od kolodvora. **Krasna lega**, v zdravem zraku in z lepim razgledom, 6 opremljenih sob, kuhinja in 12. metrov dolg mostovž, 3 obokane kleti, strelod, vodnjak. Sadni vrt in vinograd s 3000 koprškimi trtami in mnogo zemljišča. Pojanila daje **Ludovik Rikobelli št. 34. Zatična**.

Ljudevit Borovnik

puškar v **Borovljah (Ferlach) na Koroškem**.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predelava stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preizkušene. — Ilustrovani ocniki zastoj. 39

MARXOVE EMAIL

in glazuro za tla izborne specialite, ki se hitro suše in jih vsak lahko rabi.

Zaloga tovarne za lake **Ludvika Marxa** 1297 pri tvrdki brata **Eberl, Ljubljana**

Zajamčen uspeh ali denar nazaj. **Zdravniški izkaz** o izvrstnem učinku.

Bujne, lepe prsi dobite ob rabi med.

dr. **A. Rixa** kreme za prsi oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, **zanemljiv uspeh**. Rabi se zunanje. Polzurna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8— Razpošiljanje strogo diskretno. 2680 **Kos dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Durgasse 17/E** **Zaloga v Ljubljani:** Lekarna pri „**Zlatem jelenu**“, drogeriji **Kauc** in „**Adrija**“.

Sprejme se učenec

s primerne šolske naobrazbo v špecerijsko trgovino l. **Perdan, Ljubljana**. 2933

Resna ženitna ponduba.

Trgovski potnik, samec v 38 letu s 25.000 K gotovine, želi tem potom radi pomanjkanja znanja se seznaniti z izobraženo gospico ki bi imela temu primerno starost in premoženje. Tajnost zajamčena. — Blagohotna pisma s sliko, koja se vrne, je poslati pod „**Sreča, 38**“ poste restante, **Ljubljana**. 2902

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257

Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega kolodvora.

Mesto učenca

v mešani trgovini se išče za krepkega dečka. Govori 4 jezike. Gre le na deželo. Ponudbe se prosi na **Voltman, Vel. Lašče**.

Gramofonske plošče

z novimi slovenskimi posnetki so zopet izšle in se dobe edino pri

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

Največja tovarniška zaloga naj-novejših gramofonov in godbenih automatov na Kranjskem.

Glavni zastopnik tvrdi: Avstrijske gramofonske družbe na Dunaju z znamko „**Angel**“ in **Homophon Comp.** v **Berlinu**, znamka „**Homokord**“.

Plošče: **Odeon, Jumbo, Favorit** itd. vednov zalogi

10.000 vsakovrst. plošč.

Lastna delavnica za izdelavo in popravljanje gramofonov in godbenih automatov vseh vrst. Posamezna dela, igrle, peresa in cela kolesja.

Ceniki zastoj in franko.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice **Straža-Toplice**. Akratov vrelec 38°C., ki daje vsake dan čez 30.000 m radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem, izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in **močvirne kopeli**. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: **Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka**, Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno **kopališka uprava**. 1178

Odvetnik dr. Iv. Kimovec

ima sedaj svojo lastno pisarno

Trst, Piazza Caserma št. 5, prvo nadstr.

== v hiši turškega konzulata napram vojašnici. ==

2956

ELKA

Modely 1913

7/20 HP 13/30 HP

16/40 HP

Automobily Laurin & Klement

del. dr.

Tvornica v Mladu Boleslavi.

Naročila sprejema **A. Parzer-Mühlbacher**, Imperialgarage, Gradec, Pestlozzistrasse 37.

Ugledna deželna zavarovalnica za življenje išče za **Kranjsko in Koroško** eventualno tudi za **Primorsko in Dalmacijo** sposobnega 2950

generalnega reprezentanta.

Strokovno naobrazeni z dobrimi referencami blagovolijo svoje ponudbe nasloviti pod „**Ravnateljstvo 918**“ na uprav. „**Slov. Naroda**“.

Novost sedajnosti! Govoreča ura!

Vsakomur na vpogled v prvi, največji in največji urarski trgovini 2937

F. ČUDEN v Ljubljani

samo nasproti **Frančiškanske cerkve**.

Lastna tovarna ur v Svici.

Naročite veliki cenik tudi po pošti prosto.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„ Delniška glavnica 8.000.000 kron. “

152

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fondy okroglo 1.000.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun **4 3/4 %** Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **4 3/4 %** = = = vseh vrst po dnevnem kurzu. = = =

Slovenski profesorji o slovenskem učnem jeziku.

(Dalje.)

25. »Temeljita naobrazba je mogoča le v matejnim jeziku! Kdor pa je strokovno dobro podkovan, temu se ni bati pomanjkanja.« Pouk nemščine se naj reformira in izroči germanistom. Kdor se pri večurnem tedenskem pouku skozi 8 let ne nauči živega jezika, mora biti duševno manj vreden, ali pa je metoda, ozir. učitelj ničvreden.

Brez popolnoma slov. srednjih šol je nemogoč razvoj našega znanstva in kulture sploh.

26. »Temeljita strokovna izobrazba je boljše usposobljenost za universitetni študij ter ima več vrednosti, nego polovičarsko znanje z nekoliko večjim zakladom nemških izrazov.«

»Ustvariti je pa vse pogoje, da si naši slovenski dijaki na srednji šoli pridobijo popolno znanje nemščine. Ti pogoji morajo ležati v metodiki in materialu nemščine kot učnega predmeta.«

»V osmih letih je pač mogoče Slovincu naučiti se nemščine temeljito.«

27. »To — (t. j. vseskozi slovenski učni jezik) — bo za intelektualni in moralni razvoj naših učencev vsekako ugodno. Za njih bodočnost pa bo to tudi ugodno, ako se bodo popolnoma naučili nemščine. Menim, da je vsekako mogoče v osmih letih se naučiti tujega jezika popolnoma. V ta namen pa je treba prvič, da se preduragači način pouka v nemščini. Bedasto je učiti mladeniče, ki jezika še ne znajo, po istem sistemu, kakor tiste, ki ga že znajo in jim je v osmih letih treba le izpopolniti znanje materinskega jezika.«

Drugič pa je treba mladini vcepiti prepričanje, da je izobraženemu Slovincu potreba znati popolnoma nemščino in jo spraviti od tega, da se bo rada in z veseljem učila nemščine, ne samo zgolj tega, kar šola zahteva, ampak kolikor mogoče še tudi po privatni marljivosti. Dozdeva se mi, da zdaj mladina po večem še misli, da je to **rodoljubno**, zanemarjati nemščino. — To mnenje se ji mora vzeti in nadomestiti z veseljem do nauka nemščine.«

28. »Slovenski učni jezik za vse predmete. To bo na vsaki način ugodno za intelektualni in moralni razvoj mladine! Pa ni pedagoga na svetu, kateri bi se radi tega vprašanja dandanes vobče podal v debato.«

»Podučeval sem v P. osem let nemščino in sicer po tri ure na teden; dijaki niso znali ni pisati ni čitati nemški, — (t. j. ko so stopili v I. razr. gimn.) — na ulici in v hiši niso čuli ni besede nemški, a vendar so se v 7. in 8. razredu gibali že okretno v tem jeziku, imeli so iste proste naloge kakor mi na nemški gimnaziji, čitale so se z lahkoto drame klasikov in zahteve v literaturi in uspehi ni bil mnogo pod onim z nemškim učnim jezikom. — Dijaki na univerzi niso imeli nikakih neprilic, mnogi so nastopili izza mature praktično službo in so tudi uspeli brez neprilic. Tukaj v O. dijaki tudi 4/5 ne znajo ni čitati ni pisati, število učnih ur je isto, samo da čujejo nemški mnogo govoriti na ulici in nekateri iz boljših hiš tudi v hiši, zato pa so v uspehu za 2 leti naprej, čeravno razpolagamo z jako slabim materialom. — Brez dvoma tedaj mora se vpeljati pri nas isti sistem, ker okolnosti za naučenje nemškega jezika so pri nas še mnogo udobnejše nego v Istri; absolutno pa se mora uspeti s 5 timi urami na teden.«

29. Nemški učni jezik za nekatere predmete v višjih razredih je tudi moralno kvarljiv. »S tem se mori patriotična samozavest v ožjem in širšem smislu. V ožjem: Učenec dobi počasi čut, da je inferioren, ker njegov jezik sam ne velja v višjih razredih. Narodna samozavest se vniči in ž njo tudi **one kreposti**, ki služijo človeški družbi in državi.«

V širšem smislu: Mislječ učenec dobi čut, da živi v državi, ki nima za vse enake pozornosti. To se zgodi tem lažje, čim težje je učenec obvladovati predmete, ki se poučujejo v nemščini.«

Seveda se naš srednješolec nemščine mora in more naučiti. Ako je mogoče pri poduku francoščine, laščine in angleščine doseči v 2 ali 3 letih take rezultate, da se znajo učenci precej dobro izražati, zakaj bi to ne bilo mogoče tudi pri nemščini v 7, oziroma 8 letih?

30. »K pismeni anketi »Dr. slov. prof.« glede mnenja o učnem jeziku slovenskih srednjih šol izjavljam, da zahteva po mojem prepričanju naš nagli narodni razvoj v vseh kulturnih panogah, da se ne sme več zadrževati

vati poslovenitve naših srednjih šol.«

»Nemščino kot predmet bo treba v metodičnem oziru polagoma prikriti novim razmeram. — Treba je samostojnih učnih knjig, zlasti čitank, ki bodo obsegale za vsako stopnjo po nekaj lepih sestavkov iz vseh ostalih predmetov in ki bodo uvažale slovenskega učenca po analitični metodi v nemščino. Dobra knjiga in učitelj-metodik bosta storila svojo dolžnost. Če takih učnih pripomočkov še ni, to nas nikakor ne sme plašiti, da bi takoj ne začeli odstranjevati starega zla.«

31. Moje mnenje glede slovenizacije naših srednjih šol je to-le:

I. aksiom:

Vsak narod se izobrazuje na podlagi svojega lastnega jezika!

Razlogi:

1. Je to najbolj naravna pot;
2. vsakdo najbolje umeva in pojmuje v materinem jeziku.

Uspehi:

a) temeljita jezikovna, pa tudi — kar je glavno — stvarna izobrazba (v slogu — v predmetu);
b) razvoj jezika se pospešuje; treba je vstvarjati nove izraze, termine;

c) drugi blagodejni vpliv; značaj se bolj utrjuje, samozavest in narodni ponos se večata itd.

II. aksiom:

Znanje nemščine je s praktičnega stališča za nas »condicio sine qua non«, — o tem pač ne dvomi nihče. Vprašanje je le, ali bi bilo mogoče naučiti se toliko nemščine, kolikor je kdo potrebuje v življenju, ako bi se pouk v njej tako omejil. — Odgovorjam z »da!«

Dokaz (skušnja)! Na sebi kakor tudi na tovariših sem opazil to-le:

V nižji gimnaziji, kjer sta se poučevala le dva predmeta v nemščini (nemščina in grščina), smo segali radi po nemških knjigah, dočim smo v višji gimnaziji izposojevali si raje slovenske knjige, ker je bilo nemščine preveč, slovenščine pa samo 2 uri.

Število ur in pa veselje, torej tudi uspehi, sta v obratnem sorazmerju, t. j.: čim več ur pouka v tem ali onem predmetu, tem manj veselja; čim manj — tem več (psihološko) tudi utemeljeno: kar je preveč, preseda).

Razume se, da bi trebalo pouk v nemščini primerno prestrukturirati, tako n. pr. vpeljati razgovor (konverzacija) itd.; dalje — kar je po mojih mislih glavno — bi morali poučevati nemščino samo oni gg. profesorji, ki jo v resnici tudi temeljito znajo itd. — To so kajpak idealne zahteve; toda treba je pomisliti, da le idealisti in optimisti pospešujejo kulturo, pesimisti pa jo ovirajo ter zadržujejo!

V prospeh znanja nemščine, oziroma reformo nemškega pouka še nasvetujejo:

32. »Pri vseh predmetih so poleg slovenskih tehničnih izrazov zahtevati tudi nemški, da bodo učenci umevali nemške strokovne knjige, katere naj se njim pridno davajo v roke.«

33. »Nemščina se naj poučuje po popolnoma izpremenjenem, na praktične potrebe se ozirajočem načrtu.«

34. »Treba je poskrbeti, da se učenci v eventualnih konverzacijah urah, ki jih je treba ustvariti, nauče dosti nemščine.«

35. »Pouk nemščine se naj reformira v tem smislu, da se goji le moderna nemščina brez ozira na historičnost, torej edino kot takozvani kulturni jezik. Zato pa se naj nalašč prirejena nemška čitanka še bolj ozira na razne stroke človeškega znanja, da se učenci tudi terminologije priučijo.«

36. »Da si učenci popolnoma osvoje nemški jezik, naj se uvedejo po 2 uri na teden od I. razreda začenši posebni vadbeni tečaji za nemščino, kateri bi imeli namen, da se da učenca prilagodnost se v nemščini izraževati o vsakrati reči in vprašanju, — nemška konverzacija, praktična raba nemškega jezika.«

37. »Pouk nemščine naj se omeji tudi v višjih razredih predvsem na jezikovno znanje in naša mladina naj se ne preoblaži s podrobnejšim znanjem nemške literature. — V ustnem naj se učenca zlasti opozarja na pravilno nemško izgovarjavo besedi in na nemški stavkov akcent.«

38. S pedagoško-didaktičnega stališča za vse predmete slovenski učni jezik! Zato naj se pa »preustroji« ves pouk v nemščini glede na učno snov, njeno razdelitev, učni način, število ur, zlasti na učno metodo (druge knjige), tako da se bodo učenci res naučili nemščino čisto pravilno govoriti.«

39. Za priučenje nemščine je težišče v nemškem pouku samem, ki bi moral biti za Slovence bolj praktičen, gledajoč v prvi vrsti, da se

nauči dijak nemški govoriti in pisati. Nemščina kot predmet za Slovence ne bi smela biti istega pomena kakor za Nemce, dijaka po domačem slovu izobraziti, (to bi morala prevzeti slovenščina, ki bi se naj ozirala tudi na druga slovska) — ampak bi morala dijaka usposobiti, da se zna pravilno izražati po nemški.

40. »Najprvo je potrebno ves učni načrt našim razmeram prilagoditi, — ker sedaj se poučuje (na naših srednjih šolah) po učnem načrtu, ki je izdelan za nemške srednje šole.«

»Predmeti naj se na vseh šolah (in v vseh razredih) uče v materinem jeziku; nemščina pa se ne sme tako učiti, kakor na nemških šolah, in ne po istih knjigah, kakor se žalibože sedaj pri nas godi.«

Za vinopivce

za mešanje s trdnim sokom!

MATTON
GIESSHÜBLER

alkalična kislina
neutralizira
vinsko kislino
prijetno rezočega
okusa. Ne
barva vina.
Zaloge v Ljubljani: Mihael Kastner, Peter Lassnik in A. Sorabon.

Dober tek

je dobra stvar!
Zanemarjaj je nikar!

Dober tek

imaš vsak dan, ako živiš

Želodčni liker »FLORIAN« je pripravljen tek in prebavo marsikomu, ki je zamán kupoval draga in neprijetna zdravila!

Naslov za naročila: »Florian« Ljubljana.

Postavno varovano.

Velik koncert

se vrši

jutri, v nedeljo 24. avgusta t. l. na prostornem vrtu pri Travnu na Glincah-Viču.

Začetek ob 4. uri pop. Vstopnina prgsta. Za dobra gorla in mrzla jedila ter pristno pijačo bode preskrbljeno. K obilni udeležbi vljudo vabi J. Traun.

Pri neugodnem vremenu se vrši koncert v salonu. 2124

Proti 22

zobobolu in gnjilobi zob
izborno deluje dobro znana
antiseptična

Melusine ustna
in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica s navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Rebljeva cesta št. 1
poleg Franc. Jožefovega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bojniških blagin juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blaginje v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekarnar!
Prosimo vljudo, pošljite mi zopet
tri steklenice vaše izborno delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katere je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje
zob in osveženje ust jo bom vsakomur
kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica št. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode

in otroke je vedno na izbero.

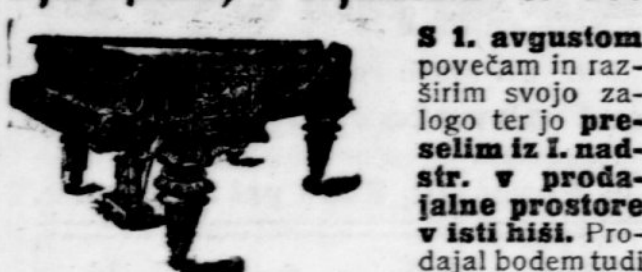
Vsakišna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vzorce poslati. 40

Dobro blago se samo hvali!

G. F. JURÁSEK

lastnik zaloge prvovrstnih glasovirjev, pianin in harmonijev, zavod za vglasbevanje ter popravila glasovirjev in vseh glasbil,

Ljubljana, Poljanska c. 13.

S 1. avgustom povečam in razširim svojo zalogo ter jo preselim iz 1. nadst. v prodajne prostore v isti hiši. Prodajal bom tudi vse glasbene instrumente, ter vse potrebščine. Posojevalnina ter mesečni obroki. Najnižje cene. Ko je instrument izplačan, ne zahtevam obresti. — Iščimo rešne trdke.

Dobro blago se samo hvali!

Josip Stupica

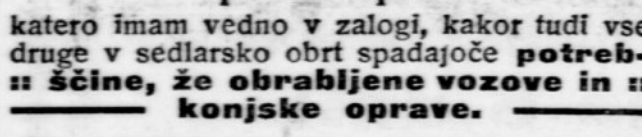
jermenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo
katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine, že obrabljene vozove in konjske oprave.

Svoji k svojim!

Zastonj
dobi vsak 1 ploščo in 200 igel, ako naenkrat naroči 6 plošč. ::

Zastonj
dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej
Avtomati že od 80 K naprej
tudi na prav primerne mesečne obroke.

Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje. Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Glavni zastopnik največjih tvornic, kakor znamenje Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Junbo idr.

Preprodajalci dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Specialna trgovina

finih

ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,

Zidovska ulica št. 5.

Originalni

starokranjski vzorci

porabljeni v usnjati aplikaciji na blazinah, torbah in pasovih.

Kot specialiteta samo pri meni.

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove

vzorke 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za K, 3-4z
ilustrirani cenovnik i,
zdravniški nasveti
gratis in franko (zaprite
30 h). — I. Singe-
higienična manu-
faktura, Dunaj I.
Wiesingerstr. 8 F

Vinko Majdič

valjni mlin v Kranju

(Kranjsko).

Največja proizvajanja priznana naj boljših pšeničnih mok in krmlnih izdelkov ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekovske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 65
v Ljubljani, Cerkljici, Trnovem, Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Zadru, Splitu, Ercegovnem, Kotoru, Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu, Inostu, Bolcanu in Tridencu.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

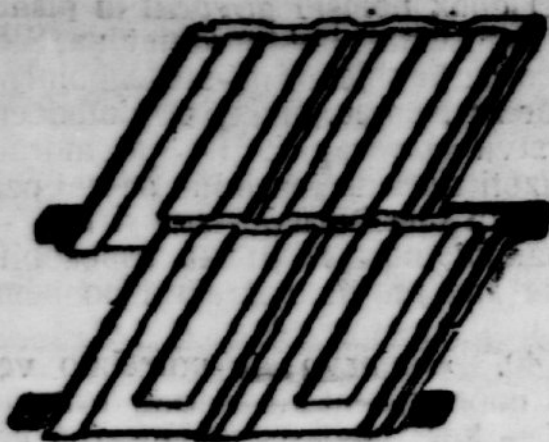
Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Brzopjavi: Valjni mlin, Kranj.

Parna tovarna opeke v Brdu

p. Vič, tvrdke I. Knez v Ljubljani

priporoča svoje izdelke strojne zidne in
osakovrstne zarezne strešne opeke
garantirano dobre in trpežne kakovosti po znižani ceni.
Vzorec pošilja brezplačno. 579 Sprejema zastopnike.

Sprejme se v mesto v stalno starejša oseba

ki je zmožna samostojno voditi malo gospodinjstvo.
Slovenskega in nemškega jezika zmo-
žne imajo prednost. — Ponudbe na
upravnishvo »Slov. Naroda«. 2936

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživljenje in smrt z manjšajočimi se
12 vplačili.

„SLAVIJA“

„... vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...“
Rezervni fond K 58.461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.695-77
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa polaganja daje
čigar pisarne so v
lastne bančne hiše
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanje
proti vlomski tatvini pod zelo ugod-
nimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Elektromonter

vesten, trezen in zmožen samostojnega dela pri vseh električnih napravah
se sprejme takoj kot obratovodja 2909
v stalno službo električne centrale in železnarne. — Ponudbe pri prostem
stanovanju, kurjavi, luči in vrtu je staviti na A. Pogačnik, Ruše pri Mariboru.

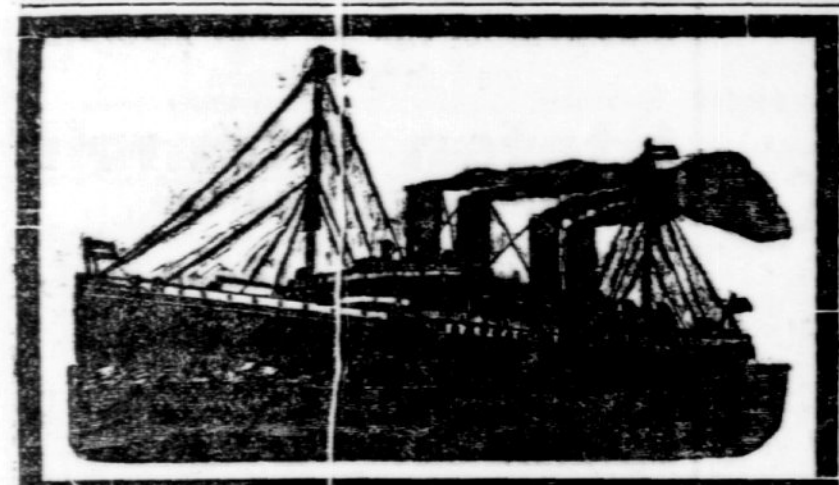
Samo K 4-85 ura, verižica, vžigalo s 6 užigalniki.

Krasna fantazijska srebrna remontoarska ura za gospode.

Soliden, ploščnat in bogato graviran oklop z jako dobrim anker-delom,
točno idoč z triletnim pismenim jamstvom, z elegantno ameriško
doručile-zlato kavalir-verižico in modernim nikelnastim žepnim vži-
galom s 6 rezervnimi vžigali, zadostujoči eno leto. Vse skupaj proti po-
vzetju za samo K 4-85.

Pri naročilu 6 garnitur, se da 1 garnitura zastop.

Trgovina ur Schaechter Leopold
Dunaj 194-1/VI 2 Lerchenfeldgürtel 3. — Zamena ali denar vrne.

Najhitrejša
in najsigurnejša
voznja

v Ameriko

je z ekspresnimi cesar-

skimi brzoparniki:

„Kaiser Wilhelm II.“,

„Kaiser Wilhelm d. Gr.“,

„Princ Friedrich Wilhelm“, „George Washington“, „Columbus“ itd.

Vožnja 5 do 6 dni!

Posebno opozarjam na novo vpeljane kajute (kabine). — III. razr. V teh je pro-
stora za 2-4-6 oseb, opremljene so čim najudobneje. Potniki dobivajo v posebnih
jedilnih dvoranah ob pogrnjenih mizah izborna hrana. Na razpolago imajo poleg
družabnih in kadilnih dvoran tudi posebni šetalni krov, kopelji itd. Na krovu
im igra vsak drugi dan godba. — Odhod potnikov iz Ljubljane vsak tork in
četrtak. — Potnik, ki kupi pri meni vozni list, dobi hrano in stanovanje v prista-
nišču brezplačno! — Edino veljavne vozne listke za te parnike, kakor tudi za vse
proge ameriških železnic pri

EDVARDU TAVČARJU v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35

nasproti občeznane gostilne „Pri Starem Tišlerju“.

Izdajanje voznih listov tudi za proge: Baltimore, Filadelfija, Galveston, Kanada,
Avstralija. — Zabavna potovanja v Italijo, Egipt, na severni rt itd.

Pri gospodinjstvu 50% prihranka

lahko doseže vsaka gospodinja, ako name-
sto presnega masla rabi edini polnovredni
nadomestek za presno maslo: margarino
Blaimscheinov „Unikum“. Margarina „Uni-
kum“ se izdeluje iz najčistejše goveje obi-
stne tolsče v zvezi z najfinjšo smetano
ter rumeni in se peni kakor navadno presno
maslo. Kraje, kjer se dobiva v vsakem me-
stu ali v vsaki vasi, naznani na vprašanje
edina izdelovalnica svetovne znamke

Blaimscheina margarina „Unikum“ združene tvornice
margarine in presnega masla, Dunaj XIV. 2052

G. Skrbic
Zagreb, Ilica 40.

Tvornica žaluzij
rolet, lesenih in
železnih vetrnic

Telefon 492.

Ceniki in troškovnik
na zahtevo brezplačno.

Pozor kolesarji!
Namesto K 120
samo kron 80.

Franko na vsako
postajo.

V reklamne namene razpošiljem 200 novih sve-
tovno znamenitih graških dvokoles model
1913, elegantnih in čvrstih, s torbo in orodjem
namesto za K 120, za 80 K. Storpednim prostim
tekom K 95 — s poštno vred. Ze rabljena
kolesa od K 40 — naprej. Nova čvrsta guma
po K 5 —, 6 —, 7 —, 8 —, zračne cevi po
K 3 —, 4 —, 5 —, Svetiljke, zvonci, pedalji in
vsa ostala pritlikla po cenah na debelo. Po-
pravlja, emajliranje in ponikanje v lastni de-
lavnici hitro in ceno. Razpošiljanje po povzetju.
Na dvokolesa naplačila K 20 —. Plaćevanje na
obroke izključeno. Cenovniki gratis in franko.
Srbo-hrvaško dopisovanje. 1069

Tvorniško skladišče dvokoles in šivalnih strojev
A. Weissberg, Dunaj II.
Untere Donaustrasse šte. 23/III.

Vizitnice

v elegantni obliki priporoča
Narodna tiskarna.

Vsaka gostilna, sploh vsaka hiša,

: : ki mora kdaj streči gostom : :

potrebuje nujno bogato opremljeno strokovno knjigo

„Nauk o serviranju“.

ki stane v platno vezana K 5 —, po pošti K 5-50 in po
povzetju K 5-70.

Pošilja se samo proti naprej nakazani naročnini ali
po povzetju. Naroča se pri upravnishvu „Gostil-
ničarskega Vestnika“ v Ljubljani.

2941

Dr. Ravnihar

vljudno naznanja, da je preselil

svoje pisarniške prostore

na Miklošičevo cesto št. 26

(Sodna ulica, št. 9, Bahovčeva hiša

pred justično palačo).

2929

Predaja trgovine.

Radi pomanjkanja prostora sem primoran opustiti mojo špecerijsko, detajlno trgovino
(Mestni trg št. 26) ter vljudno naznanjam, da sem jo predal v nadaljno vodstvo firmi

Viktor Schiffer („Pri Bučarju“, Mestni trg).

Zahvaljujoč se p. n. odjemalcem za meni v tako veliki meri izkazano zaupanje, prosim,
da je prenesete tudi na mojega naslednika.

Z odličnim spoštovanjem

Ant. Krisper.

Prevzetje trgovine.

Na poleg stoječe naznanilo se naslanjajoč, dovoljujem si mojim p. n. odjemalcem
vljudno naznaniti, da sem prevzel tu dobro znano detajlno

špecerijsko trgovino firme **Ant. Krisper.**

Z vljudno prošnjo, da naj se blagovoli mojemu predniku izkazano zaupanje v isti meri
prenesti tudi name, bilježim

z odličnim spoštovanjem

Viktor Schiffer

(„Pri Bučarju“).

2879

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Sukna in modno blago za gospe in gospode dobe zasebniki najboljše iz prvovrstne izvozne hiše
Prokop Skorkovsky & Sin
Humpolec, Češko.
Velika izbira. Vzorci na zahtevo franco. Na željo damo napraviti modne obleke tukaj.

Kdor si hoče za 6 vinarjev kupiti zavojček, naj zahteva izrecno
cigaretni papir Ottoman.

Kompanjon

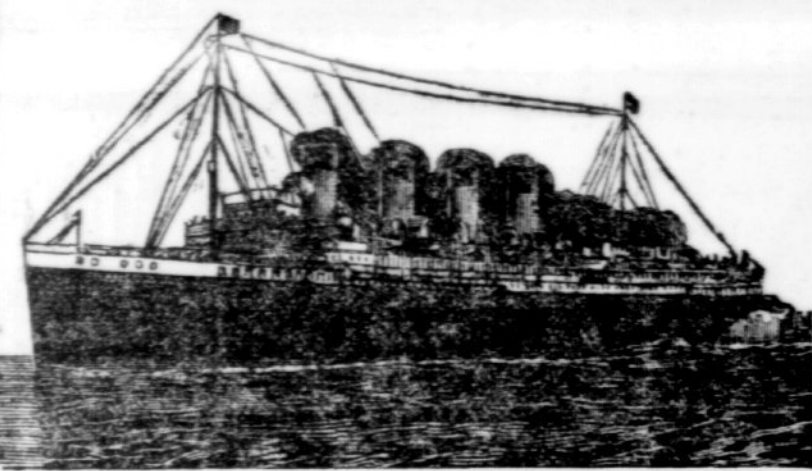
sedaj z 10 tisoč kron pozneje z 40 tisoč kron gotovine, želi trgovsko izvežban, kot tih sodelujoč družabnik k dobro uspevoči tovarni ali veletrgovini vstopiti. — Tajnost častna stvar. — Ponudbe pod „A. Z.“ na upravištvu „Slovenskega Naroda“ do 1. septembra 1913. 2854

Samo 5 dni! z brzoparniki francoske družbe.

Najkrajša vožnja iz

Havre v New York.

Veljavne vozne liste (šifkarte) za vse razrede dobiš edino pri 3439

Ed. Šmarda
oblastveno potrjena potovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18
v hiši Kmetijske posojilnice, nasproti gostilne pri „Figovcu“.
Vozne listke iz Amerike v staro domovino po najnižji ceni. Izdaja vozne listke po vseh železnica za prirejanje zabavnih in romarskih viakov. Vsa pojasnila istotam brezplačno

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.

Krasne KOSTUME, PRASNE PLASCE, NOČNE HALJE, KRILA. Fine BLUZE. Moderne STEZNIKE, SPORTNE KAPE, OTROSKE CEPICE, PERILO.

OTROŠKE oblekice — obleke za MLADENKE

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Bleščeče belo perilo.

Kakor na solncu beljeno — izgleda perilo po polurnem kuhanju s primesjo

Persil

MODERNO PRALNO SREDSTVO

Persil ne vsebuje — kljub svojemu hitremu učinku — nikakih perilu škodljivih snovi. Zajemčeno neškodljivo pralno sredstvo.

TOVARNA:

Gottlieb Voith
DUNAJ III./1.

Napredaj po vseh trgovinah.

že od 1. 1863 siljano preizkušeno

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

tvrdke G. HELL & COMP.

priporočano od najodličnejših zdravnikov, se v skoro vseh evropskih državah s sijajnim uspehom rabi proti izpuščajem vsake vrste

zlasti proti kroničnim in letnim na glavi in parastarnim izpuščajem. Bergerjevo kotranovo milo obsega 40 odstotkov čiste kotrane in se bistveno razlikuje od vseh drugih kotranovih mil, kar jih pride na trg.

Pri trdovratnih boleznih se obrnite na jako učinkovito Bergerjevo kotranovo - žvepleno milo.

Milijo kotranovo milo za odstranitev vseh nečistosti poiti, proti izpuščajem na koži in na glavi pri otrokih ter kot neprekosljivo kosmetično umivalno in kopalno milo za vsakdanjo rabo je:

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo. Za radikalno zdravljenje proti izpuščajem las in boleznim lasišča rabimo

Bergerjevo tekoče kotranovo milo. Izvrstne uspehe kot odlična kožna sredstva dosega nadalje Bergerjeva medicinska mila brez kotranat

Bergerjevo boraksovo milo proti ogrozi, pogam in prišodom ter kompozicije z benoem, žveplom, žveplanim mlekom, nastolom in timolom in druga v brošuri pripravljena.

Gena komada vsake vrste 70 h z navodilom vred. Zahtevajte pri nakupu izrecno Bergerjevo kotranovo milo in boraksovo milo in glejte na tu vpodobljeno varstveno znamko in na poleg stoječ podpis firme G. Hell & Comp. na vsaki etiketi.

Odlikovano s častno diplomom na Dunaju leta 1888 in s sloto svetinjo v Parizu leta 1906.

Dobiva se po vseh lekarnah in zadevnih trgovinah

Na debelo: 1383

G. Hell & Comp., Dunaj, I., Sberstrasse 8.

V Ljubljani se dobiva v lekarnah:

Milana Leustka dediti, Ph. Mr. Josip Čizmar, J. Mayr, G. Piccoli, Ubald pl.

Trnkóczy in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem

s-Ka
s-Ka
s-Ka
s-Ka

Prvovrstna in najboljša
kolesa
sedanjosti.

A
dler
dler
dler
dler

Specialna trgovina s kolesi in deli

Ana Gorec, Ljubljana

Marije Terezije cesta šte. 14 (Novi svet, nasproti Kolizeja).
Zahtevajte cenik. Rabljena kolesa od 25 K naprej. Izposojevanje koles.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1913.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-54 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-20 popoldne. Osební vlak na Skofjo Loko, Kranj, Radovljico, Jesenice. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).

3-40 popoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec, Linc Dunaj.

7-46 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-01 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-25 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linc, (Londona) Vlissingen, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.

8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-52 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Lince, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Lince, Celovca, Beljaka Tržiča, Kranja.

3-00 popoldne. Osební iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-33 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Lince, Celovca, Solnograda, Franzensfeste Beljaka, Tržiča, Kranja.

5-51 zvečer. Brzovlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Lince, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-16 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice Trbiža, Jesenic, Dunaja, Lince, Celovca Beljaka, Tržiča, Kranja.

9-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenic, Radovljice, Kranja, Skofje Loke. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).

9-16 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega Kočevja, Grosupljega.

11-31 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-32, 11-30, 3-12, 7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1912:

== K 214,160.979.— ==

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 30. julija 1913:

== K 70,963.302.— ==

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

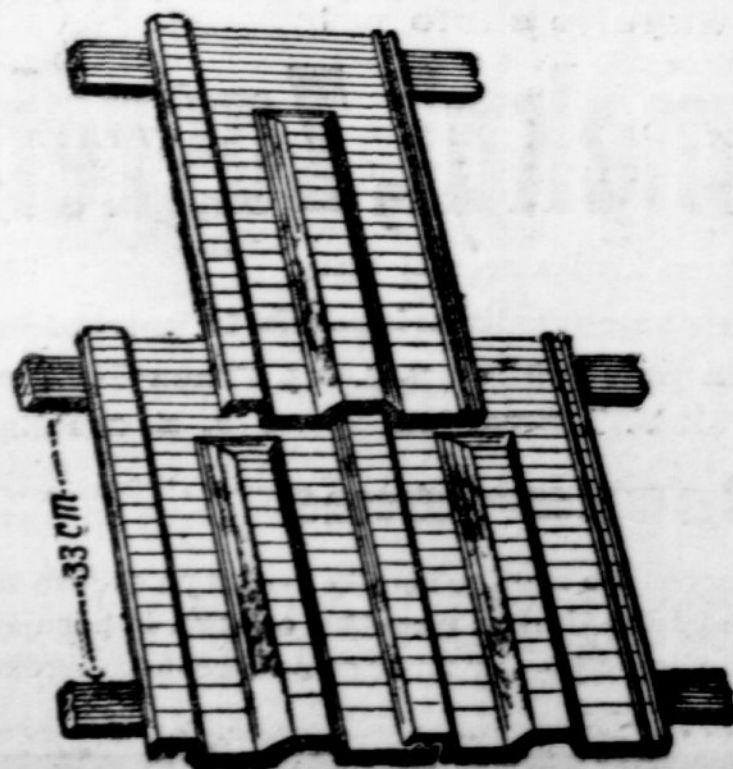
Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike. 1660

Brzjavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šte. 41.

P. F. Vidic & Komp., Ljubljana

: tovarna zarezanih strešnikov :
ponudi vsako poljubno množino dvojno zarezan

strešnik-zakrivač

z počevno obrezo in priveznim nastavkom.

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpejše kritje stoh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popise.
Spretni zastopniki se sprejmejo.

Moderna ročna dela in materijal

M. Drenik

Ljubljana, Kongresni trg 7.

Volna za športne obleke, čepice itd. Zgotovljene, pričete in predtiskane vezenine v največji izbori. Predtiskarija. Vezenje na roko. Tamburiranje. Plisiranje itd. Popolna zaloga telovadnih oblek. — Zunanja naročila :: se izvršujejo točno in vestno. ::

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petra c. 16

priloga svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremoljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Vsak dan svež
sladoled
in
ledena kava

se dobi

v slaščičarni
J. ZALAZNIK
Stari trg št. 21.

G. Čadež
v Ljubljani
Mestni trg št. 14
poleg Urbančevega muzeja, trgovine
priloga
klobuke
slamnike
čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priloga svojo veliko izbor
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

priloga po tvorniških cenah kot najboljše branilno orodje avtom. žepne pištole, točno zastreljene sistemov „Browning“, Steyr“, „Mauzer“ in „Bayard“ samokresni najbogatejši izbire že od K 5-50 naprej, floberti in karabinaice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd. Cenovnik gratis in franko. 4658

Franc Kos Ljubljana,
Sočna ulica.

Podpirajte domačo industrijo!
Stare nogavice se
ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderke, telovnike, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni materijal za stroje itd. na drobno in na debelo.

Sivalni stroji od 70 kron naprej.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno

Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje.

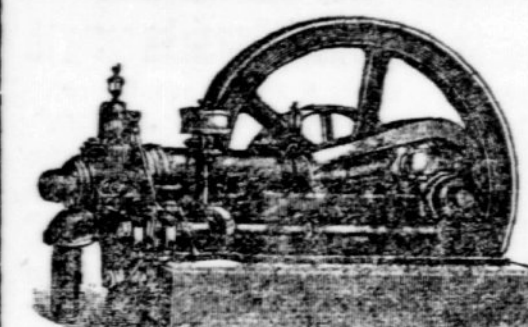

GOZDNI BISER
BREZ ALKOHOLA

mešan s studenčnico, grenčico ali
sodavico, tudi izvrstna
krepčilna pijača.

1465

POZOR! Ker izdelujejo enako se glaseče, ničvredne ponaredbe, zahtevajte torej izrecno **GOZDNI BISER** iz izdelovalnic gozdnega bisera, Brno-Husovice.

Emanuel & Oskar Kraus

Trst, Via S. Nicolò št. 2.

Tehnična pisarna.

Uredba popolnih industrijskih naprav vsake vrste, dalje električne luči in sile. Glavno zastopstvo dražanske tvornice plinovih motorjev prej Moric Hille v Draždanah. Najstarejša tvornica motorjev za nafto, sesalni plin, bencin, bencol in plin. Čez 10 000 motorjev v obratu. Sijajne odlike. **Stroji za opekarnice** vsakovrstni, za ročni obrat in na silo. Prve vrste stroji za obdelovanje lesa firme **Adolf Aldinger** v Obertürkheimu pri Stuttgartu. Univerzalni stroji za oblanje, krožne žage, vrtni in skobeljni (Fräsmaschinen) stroji, stroji za rezanje čepov in za brušenje. Popolne oprave mizarstev. **Stroji za obdelovanje železa**. Stružniki, vrtni stroji, skobeljniki (Fräsmaschinen) itd. — **Proračuni, ponudbe in tehnične informacije** zastoj in poštine prosto. 2684

POZOR! NA OBROKE! BERITE!
Prva, največja, najstarejša in najsposobnejša slovenska trdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev na avstrijskem jugu. Velikanska trgovina vsega glasbenega orodja, strun in muzikali.

ALFONZ BREZNİK

učitelj Glasbene matice in sodno zapriseženi strokovnjak c. kr. dež. sodnije
»Zvezda« nasproti : nunske cerkve : Ljubljana, Kongresni trg št. 15 : »Zvezda« nasproti : nunske cerkve :

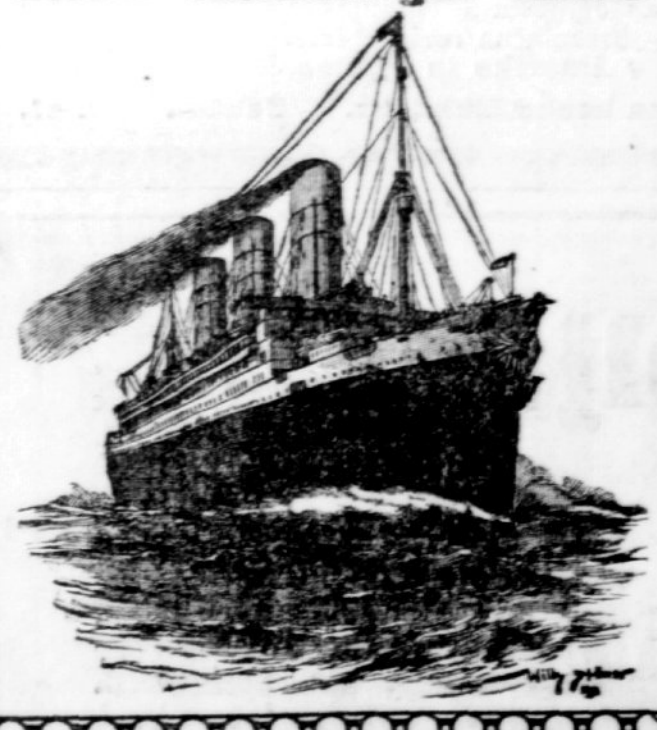

Klavirji, pianini in harmoniji najslovičnejših svetovnih trdk Bösendorfer, Rudolff (ne Anton) Stelzhammer, (najboljši : angleški sistem sedanosti) : Höhl & Heitzmann (neprekosljivi pianini z Lexovo mehaniko), Bratje Stingl, Czapka, Laub & Gloss (koncertni 7/4 okt. pianini) in Hörgel (amer. harmonij od 90 K naprej), imam le jaz, njih edini zastopnik za Kranjsko v velikanski zalogi in izbiri (vedno 30 do 40 instrumentov). Zato svarim pred nakupom event. falsifikatov ali navidezno cenega bofelna zlasti, ker vsakdo kupi pri meni na obroke od K 15 naprej prvovrsten instrument goraj omenjenih najboljših trdk z resnično 10letno postavnobvezno garancijo. Tudi preigrani klavirji v zalogi. Zamenja najuglednejša. Uglasevanje in popravila sol. in ceno. Nobena druga trdka ne zamore nuditi tako cenega, ugodnega in zanesljivega nakupa že zategadelj, ker goraj označene prve tovarne ne dajo svojih klavirjev na Kranjskem nikomur v zalogo kakor edino meni in drugič pa zato, ker je ta kupčija moj postranski zaslužek in brez vsake režije.

Potniki v Ameriko!

ki so previdni, se vozijo dandanes samo z
najnovejšimi parniki „Velikani“ preko
Hamburga.

Največji parnik na svetu je
„Imperator“.

Dolg je 920 čevljev (280 metrov), nosi 50.000 ton ter je prva ladja na 4 vijake, dočim so bili dosedaj največji in najhitrejši parniki samo na 2 vijake. „Imperator“ je široko morje preplul v 20 dneh trikrat ter se je moral pri tem še v Hamburgu in v New Yorku z izkladanjem in nakladanjem po poldrug dan muditi. Morska vožnja v 6 do 6 1/2 dneh se popolnoma jamči. O prvi vožnji „Imperatorja“ piše „Glas Naroda“ iz New-Yorka: „Imperator“ je višek moderne tehnike. Ropotanje strojev se čisto nič ne sliši. Ladja pluje tako mirno, da človek skoraj ne ve, da je na vodi ter se niti malo ne da primerjati z drugimi morskimi velikani. Približno tako so urejeni tudi drugi „Velikani“ Hamburg-Amerika linije. Vsi imajo v III. razredu sobe z 2, 4, ali k večjem s 6 posteljami. Hrana je obilna in dobra. Taki „Velikani“ so poleg „Imperatorja“ : „Kaiserin Auguste Viktoria“ (25.000 ton), „Amerika“ (24.000 ton), „Cleveland“ in „Cincinnati“ (po 20.000 ton) itd. Važno! Vsak potnik dobi pri meni pismeno garancijo, da je prost vseh stroškov za hrano in stanovanje, kakor hitro se pripelje v Hamburg. — 2558 Vsakojaka pojasnila daje brezplačno:

FR. SEUNIG,

Ljubljana, Kolodvorska ulica,
velika številka 28.

C. kr. priv. tovarna za cement
Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
 priporoča svoj priznani izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev za arhitektov določene predpise glede tlakovine in podorne trdote **daleč nadkriljujoči** dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno **apno**.
Priporočila in izpričevala 2307
 raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Hotel Lloyd.

Restavracijo in najlepši gostilniški vrt

priporoča slavnemu občinstvu

KAROL TAUZES, hotelir na Sv. Petra cesti št. 7.

Gospice za pouk v kuhanju se vedno sprejemajo.

Avtomobilna zveza

**Idrija - Logatec,
kolodvor.**

+

**Idrija - Logatec,
kolodvor.**

Odhod iz Idrije:

ob 6:— zjutraj
 " 12:— opoldan
 " 3:30 popoldan

Priloh v Logatec:

ob 7:50 zjutraj
 " 1:40 popoldan
 " 5:10 popoldan

Odhod iz Logatca:

ob 8:30 zjutraj
 " 2:30 popoldan
 " 6:30 zvečer

Priloh v Idrijo:

ob 10:20 zjutraj
 " 4:— popoldan
 " 8:15 zvečer

Cene z avtomobilnim umnibusom:

4649

	I. razred za osebo	II. razred za osebo
Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3:—	K 2:—
Idrija - Godovič	" 1:50	" 1:—
Godovič - Hotedrišica	" 1:50	" 1:—
Hotedrišica - Logatec	" 1:50	" 1:—

Cene s kombiniranim avtomobilom:

	I. razred za osebo	II. razred za osebo
Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3:—	K 2:—
Idrija - Godovič	" 1:50	" 1:—
Godovič - Hotedrišica	" 1:50	" 1:—
Hotedrišica - Logatec	" 1:50	" 1:—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamem nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

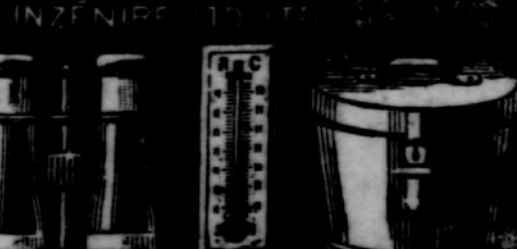
Valentin Lapajne v Idriji.

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
 lovskih potrebstin, vseh del koles (biciklov)
 kakor tudi
umetalni ogenj po najnižjih cenah.
 Popravila pušk, samokresov in biciklov
 točno in solidno.
 Cenovnik zastojn in poštnine prosto.

AVG. AGNOLA
v Ljubljani, Dunajska cesta 21.
Velika zaloga
steklenine, porcelana,
svetilnik, zrcal,
šip, kozarcev, vrčkov
i. t. d.
Gostilniška in kavarnar-
ska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Fr. T. Zajec
Ljubljana *Kari trg 9.*
IZPRAŠANI OPTIK.

NAJVEČJA ZALOGA OČAL, SOPLALNI-
KOV, TOPLOMEROV, ZRAKOMEROV,
DALJINSKEDIV. ZEŠ. TERMOGRA-
F. D. MIKRO. KROM. IN. FOTOM. I.
ZA. INŽENIR. TO. IT. I. I. I. I. I.

DELAVNICA Z ELEKTR. ILA-
OBRAZOM. SENIKI. BREZELA. I. I. I.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko
z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga

Red Star Line
Rdeča zvezda

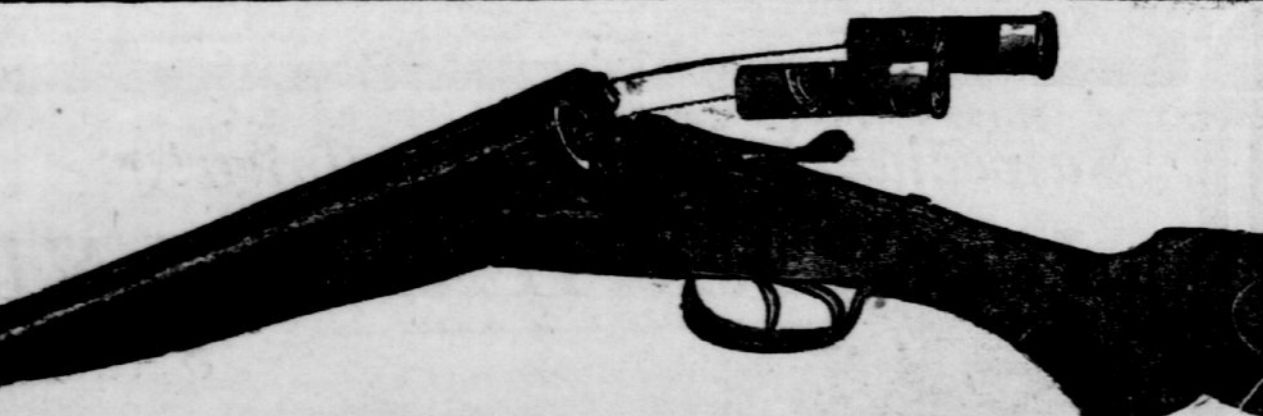
Na naših parnikih **Finland, Kroonland, Nederland, Zeeland, Lapland in Samland** odkrubejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snažnost, zdrava hrana, vjudna postrežba in spalnice po vsem urejene v kajite za 2,4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez **Kanado v Severno Ameriko** in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc
v Ljubljani,
Kolodvorska ulica **odslaj** **stev. 35,**
od južnega kolodvora na desno poleg **predilnice.**

Ljubljana **Fr. Ševčik** Zidovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo **veliko zalogo** raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, salskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke treceve in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in narečbe se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenevniki na zahtevanje zastoj in poštnine preste.

Luserjev obliž za turiste.

Zahtevajte pri nakupu vedno izrecno Luserjev obliž za turiste

po K 120 najboljši in najzanesljivejši sredstvo proti kurjim ušesom in žuljem. Dobiva se po vseh lekarnah. Glavna zaloga L. Schwenk, lekarna, Dunaj, Meidling. — Premnoge ponaredbe, ki nikdar ne dosežejo Luserjeve originalne znamke, dokazujejo izborna kakovost Luserjevega obliža za turiste. — Pozor pred ponaredbami!

Obleke po meri B. Götzl Ljubljana

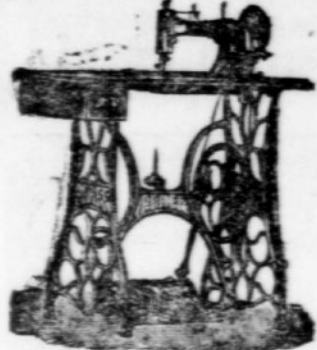
najnovejše oblike pri:

Mestni trg 19 — Stari trg 8.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 94
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

„PFAFF“ Pozor! Pozor!

Kdor si želi kupiti v resnici dober šivalni stroj, naj kupi samo pravi

PFAFFOV STROJ

ki nosi na glavi in stojalu ime „Pfafl“ in se zanj 10 let jamči.

Velika zaloga koles

kakor Walfenrad, Fuch, solidno ljudsko kolo Kosmos in Ilirija kakor tudi vsi posamezni deli in popravila po najnižji ceni pri tvrdki:

Franc Tschinkel, Kočevje št. 240.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJI STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12-50—16-50.

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

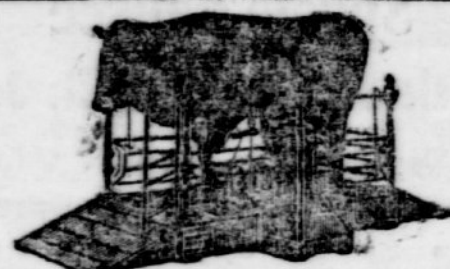
in

zaloga štedilnikov

se nahaja:

535

šmbožev trg št. 9.

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, živalskih in drugih tehničnih za trgovino in obrt, stavbeno in umetno ključavničarstvo

I. V. Rebek

Celje, Poljska ul. št. 14, priporoča svoje tehnice. Ceniki na razpolago brezplačno in franko.

! Superfosfat !

obsega v vodi topljivo fosforjevo kislino! najučinkovitejši, zato najcenejši

gnojilo s fosforovo kislino

Zajamčeno največji donosi na tleh vseh vrst, za vse sadežne in kulturne stroke! Zajamčeno najhitrejši učinek! Superfosfat prekaša vsako drugo gnojilo s fosforovo kislino. Posebno učinkuje mešan s kalijem, amoniakom in solitrom. Dalje amoniakove, kalijeve in solitrove superfosfate dobavljajo vse tvornice umetnih gnojil, trgovci, kmetijske družbe in društva. Predznanje za gnojilne poskuse sprejema:

Centralna pisarna društva avstr. superfosfat. tvornic

Praga, Příkopy 17.

Kadar hočete kupiti dobro blago, obrnite se na tvrdko

Katinka Widmayer

„pri SOLNCU“ za vodo,

ki ima v zalogi dobre in trpežne čevlje za dame, gospode in otroke. Izdelovanje suhih šopkov, nagrobnih vencev, trakov z napisi. Bluze, vrhna in spodnja krila, nogavice, rokavice, vsakovrstno perilo itd. — Postrežba točna. — Cene najnižje. Prosim prepričajte se! 3440 Prosim, prepričajte se!

Prodajajo se tudi narodne peče.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 240 K; prima polbelega 280 K; belega 4 K; belega puhastega 510 K; kg velefinnega snežnobelega, puljenega, 640 K, 8 K; kg puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

S. Benisch

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, mo-

nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 350, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir, 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir, 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej). :

Fr. Kapus

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej). :

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob

:: v različnih najnovejših slogih. ::

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznano solidno blago ter najnižje cene.

Zajamčeno trpežni izdelki.

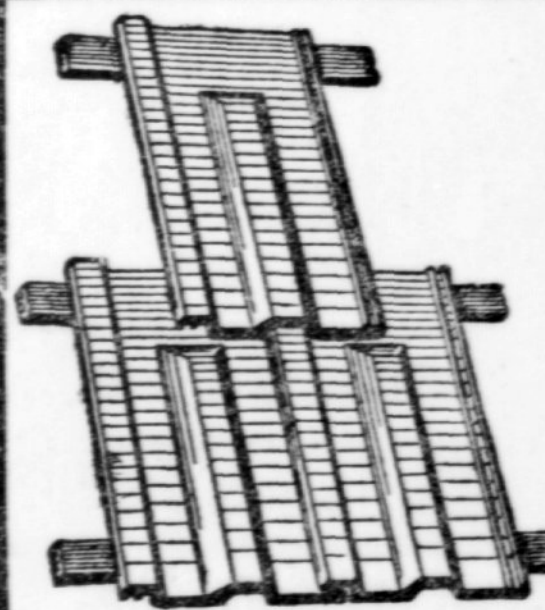
Otomane, divani in žimnice

različne kakovosti.

Velika izbira 3408

otroških vozičkov,

vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Fr. Mally & dr. tovarna opeke v Sr. Gameljnih

pisarna v Ljubljani, na Resljevi cesti št. 2

→ priporoča zarezno strešno, navadno strešno in strojno zidno opeko v vsaki množini in najboljši kakovosti. →

Vzorci brezplačno.

1218

Sprejema zastopnike.

Največja slovenska hranilnica!

Največja slovenska hranilnica!

„MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA“ V LJUBLJANI

v lastni hiši, Prešernova ulica štev. 3

je imela koncem leta 1912 660 milijonov kron denarnega prometa, 42 milijonov kron vlog in 1 milijon 300 tisoč kron rezervnega zaklada. — Sprejema vloge vsak delavnik. — Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov.

Vloženi denar obrestuje po 4½% brez odbitka.

Pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu, da se tudi obrestujejo. Hranilnica je pupilarno varna. V njo vlagajo c. kr. sodišča in jerobi denar mladoletnih otrok in varovancev, župnišča cerkven, občine pa občinski denar. Hranilnica stoji pod javno kontrolo in nadzorstvom c. kr. deželne vlade. Izključena je torej vsaka izguba vloženega denarja in to tudi za časa vojske, ker ima hranilnica denar razposojen na zemljišča. — Hranilnica posoja na zemljišča in poslopja proti 5½% obrestim in najmanj ¾% amortizacije.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. — Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.